Marts 1915. g. 10. gads. — № 3.

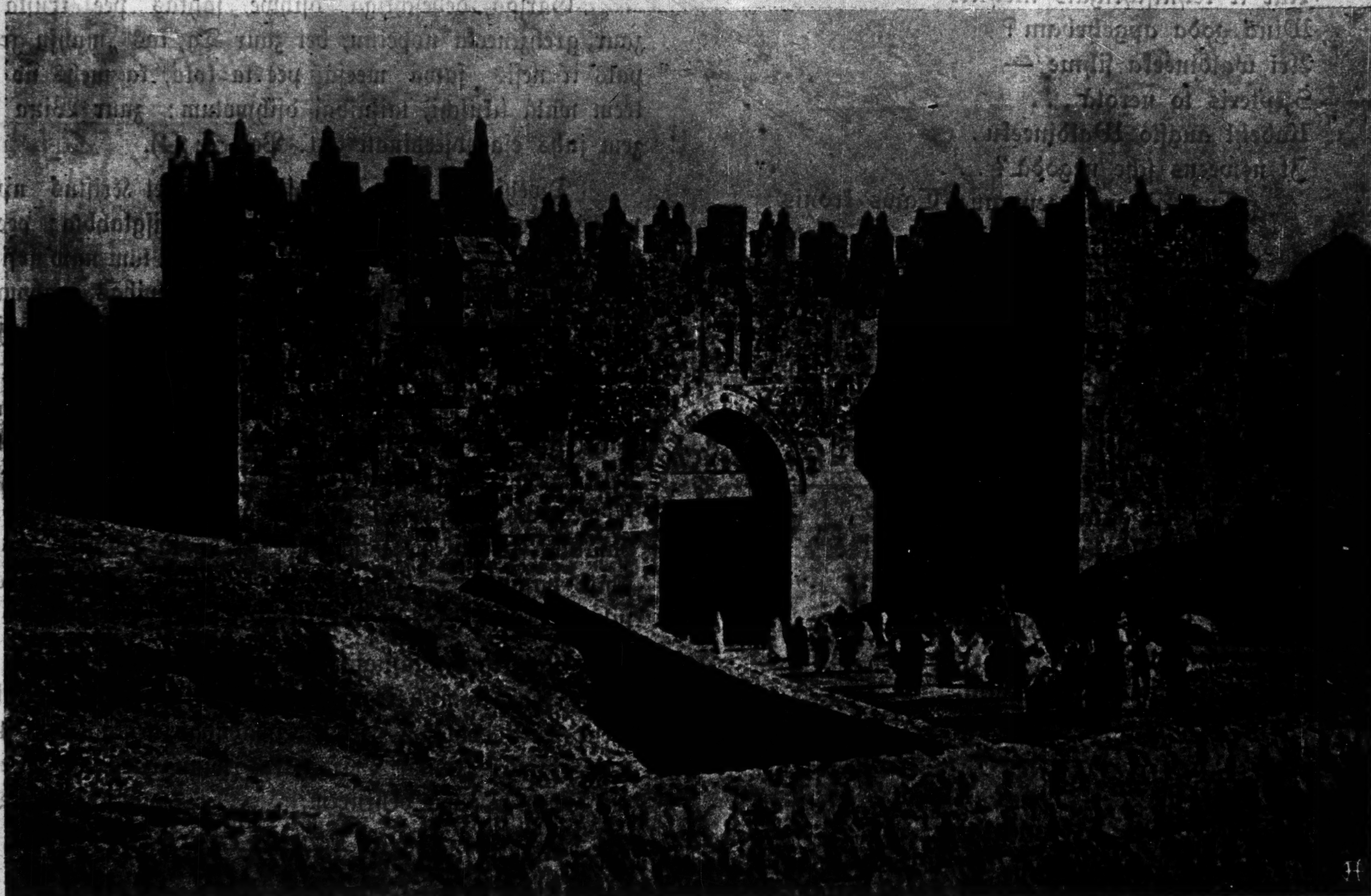
Kristigs Wehstnesis.

Redakzija un ekspedizija: Rigā, „Golgatas Namā“, Hospitalu eelā 24. Telefons 73-12. (Рига, Лифл. губ., Госпитальная ул. 24.) Pasta adrese: Въ конт. „Кристигсъ Вестнесисъ“, почт. ящикъ 1250, Рига. Kreewu schurnala „Гость“ redakzija: С.-Петроградъ, „Домъ Евангелія“, 24 линія № 11. W. Fetlera telegrafiskā adrese Petrogradā: Петроградъ-Авенезеръ.

Makfā ar peesuhtischanu par gadu 2 rubli; pa numureem pehrkot — 15 kap.; ahrsemēs 1 dolaru 25 zentus. Sludinajumu sihku rakstu rindina makfā 20 k. — Par katru adreses mainu 10 k.

„Kristigs Westnesis“, (The Christian Messenger), a lettish religious monthly. Editor: Rev. H. REDIN, Hospital-Str. 24, Riga, Russia.

Jerusaleme.

Sw. Stefana wahrti,

kuri wed uz Via Dolorosa (zeeschanas zeļa). Pa scho zeļu un scheem wahrteem Kristus eejahja Jerusalemē, kamehr ļaudis to apsweizinaja ar «Osannas» sauzeeneem; zaur scheem wahrteem Winsch atkal gahja uz Getsemani un wehlak, krustu nesdams, uz Golgatu, kamehr ļaudis kleedza: «Sit Winu krustā!»

Redsi, taws Kehninsch nahk!

Pehz Spitta A. Leepinsch.

Osianna! atskan tahli;
Slawa, gods Wiswarenam;
Swinigs Waldineeka gahjeens,
Kur naw weetas sobinam.
Wina pawadonu pulku
Negresno wis ordeni:
Grehzineeki tur un slimee,
Pusaugusch behrnini.
Plaschi weri walâ wahrtus,
Salem, Deewa pilsehta!
Apsweizineet Dawid'dehlu
Wina walsts ir muhschiga!
Palmu sarus kaiseet zelâ
„Osianna!" usdseedeet;
Jo pats Deews scho „Sihlo" suhta,
Tadehl, tadehl godineet!
Israel, bet kur tas kronis,
Ko tu dahwinasi Tam?
Kur ir kehnischkigais mehtels
Wina goda apgehrbam?
Ari waldineeka sihme —
Szepteris to nerotâ . . .
Kadehl augsto Waldineeku
It neweens sche negodâ? . . .
Tur, aif muhreem aug Taws kronis:
Asu ehrkschku dselonî,
Ari needra jau top greesta —
To Tew dos par szepteri;
Mehtelis, schis purpursahrtais,
Ir jau tewim schuhdinats,
Tâ tu, saimots judu Kehnin,
Sahpês tiksi isrotats.
Ja, taws goda krehsls, Jesu
Teek jau ari gatawots, —
Skan jau tahlê zirwju klaudseens
Balki, kas preeksch trona dots.
Nozirsts leelais, smagais balkis,
Kroneschana tuwojas . . .
Tee grib tewim troni taisit,
Jesu Krist, us Golgatas!

B. A. Bukstina:

Ikweenam.

Tew jaatdod it wiss, ko nesi sewî:
Jo daudf ir waronu, kas kahpa sahrtâ.
Tik nebihstees, ka esi dewis
Pats sewi upurim, jo nahksi winu kahrtâ.
Tew apkahrt daudf, kas palihdsibas gaida;
Ej, draugs, to zeeschanas us sewi nemi:
Warbuht tu isredsetais, kuru swaida
Par wadoni — us apsolito semi.

W. Fetlera:

„Religiskâ" un „gariga" dsihwe.

„Religiju" rada ļaudis, bet tiziba un „garigâ" dsihwe ir no Deewa. Muchamedanis, budists-afrikaneets — war buht religiosi, tâpat ari kristigu organisaziju lozekli, bet pateesa gariga dsihwe war buht peeeetama tikai zilwekam, kursch atdsimis zaur Deewa wahrdu un Sw. Garu (Jahn. 3:5; 1. Pet. 1:23).

Pirmâ, t. i. religiosâ dsihwe parasti parahdas ahrigu zeremoniju peekopschanâ (Ap. d. 17:25), un teeschs, lai gan beeschi nenojausts schahdas tizibas mehrkis ir — patikt Deewam un peelabinat Winu ar zeremonijam un luhgschanam (it kâ ļaudis, gribedami dabut us sawu pusi augstak stahwoschos, luhko teem daschadi ispatikt); ar wahrdu sakot, zilweks mehgina apmeerinat sawu sirdsapsinu, lai gan tas winam neisdodas, jo „bes asins isleeschanas nenoteek peedoschana" (Ebr. 9:22); ka ari „no bauslibas darbeem neweena meesa netaps taisnota Deewa preekschâ" (Rom. 3:20).

Garigâ, debeschkigâ dsihwe sahkas pee krusta; ne zaur grehzineeka nopelnu, bet zaur Ta, kas „muhsu grehkus pats ir nesis sawâ meesâ pee ta koka, ka mehs no grehkeem walâ tikuschi, taisnibai dsihwotum: zaur Wina bruhzem juhs esat dseedinati" (1. Pet. 2:24).

Dwehselei, kura sahkuse reis tizet Kristus upurim, wairs newajaga neka upuret, lai taptu isglahbta; pee kahdas semischkas basnizas ta ari nepeederetu, tam naw nosihmes, — tapehz ka tâs wahrds eerakstits dsihwibas grahmatâ un wina peedalijusees pee „gawilejoschâs pirmdsimuscho sapulzes un draudses, kas debesîs peerakstiti" (Ebr. 12:22—23).

Taisniba, wina ir atgreesusês, bet ne lai greestos atpakał grehkâ; ta ir glahbta zaur tizibu, bet ne lai dsihwotu nelikumibâ! no schi laika tâs dsîlakâ un pateesâ zenschanâs ir weeniba ar swehto mihlestibas Deewu. „Dsihwodami pasaulê, tomehr ne pasauligi" — it kâ Winsch nebij no schîs pasaules. „Esat pilnigi, kâ juhsu Tehws debesîs ir pilnigs" (Mat. 5:48; 1. Pet. 1:16; Ebr. 12:14). —

Lai katrs lasitajs pahrmeklê un pahrbauda sawu sirdi, waj winsch ir ar Deewu „religiosâ" saweenibâ, kâ wehrdsenes dehls, — jeb kâ swabadâs dehls (Gal. 4:22—31), dsimis Jaunâ Deribâ, kas winu dara par weenu mihłoteem Deewa behrneem.

Tulk. A. R.

A. Leepina:

Glehwulim.

Muhs luhgschanas gards neattaisno,
Tâs debesîs neeewedis;
Ir jazihnas, grehku ir jauswar;
Deews glehwuli nepasîs!

„Tee nahza uſ Elimi, un tur bija 12 awoti un 70 palmu koki, un tee tur apmeta lehgeri pee uhdens." 2. Moſ. 15 : 27.

O. Legſdina:

Leeldeenas gawiles.

Tuhkſtoſch mehlem Tewi ſweizam —
Augſchamzehlees Peſtitajs!
Tawu ſpehku, godu teizam,
Dſihwib's Leelskungs warenais.
J e ſ u s g l a h b i s m u h s n o l a h ſt a —
Deewa behrni, teizeet To!
No ſchì brihniſchkigà ſtahſta
Seme, debeſs atbalſo.

J e ſ u s d ſ i h w s ! Dſeed grehzineeki —
Slawas wainagus Tam pin.
Sirdìs moſtas ſeedonpreeki:
Wiſa daba ſwehtkus ſwin . . .
Saules ſtari maigak ſilda,
Wehjinſch ſkaiſtak muſizè,
Puku ſmarſch'a gaiſu pilda —
Leelais rihts auſt paſaulê!

Kaps ir tukſchs! Suhd nahwes wara —
Elles dſelons ſalauſits.
Jeſus mani b r i h w u dara —
Mirdams ſauz: „T a s p e e p i l d i t s!"
Tizigs Wina pehdâs minu,
Sirds wairs nejuht iſbailes,
Droſchs un laimigs tagad ſinu:
Augſcham zelſchos ari es!

Ak, mans Kungs, kà iſteikt ſpehſchu
Tawu aſins nopelnu?
Muhſchu muhſchos gawileſchu:
T i k z a u r T e w i d ſ i h w o j u!
Kungs, par Tawu mihleſtibu,
Katrs upuris ir maſs,
Aleluja! dſeedat gribu —
Lihgſmi ſwinet Leeldeenas!

F. Franzena:

Daſchi padomi jaunatgreesteem.

Tulkojis Rob. Fetlers.

Schis rakstinsch ir bijis weens no swehtigakajeem manâ garigâ dſihwê. Eewehrojot tagadejos nopeetnos laikus, kahdi japahrdſihwo kristigeem jauneescheem, un jaunatgreesto daudſàs gruhtibas schaurà zeła sahkumâ, nahzu pee pahrleezibas par scho „mahjeenu“ speedoscho wajadſibu muhsu jaunibai, kadehł ar daudſ luhgschanam kehros pee scho rindinu tulkoschanas un tizu, ka daudſeem schis raksts buhs par swehtibu.

Ar sirsnigu brahligu sweizeenu tulkotajs.

Kà issargatees no grehka? Mans dahrgais jaunatgreestais draugs! Tu peenehmi tagad dahwanu, kura uſ tewi ilgi gaidija; tu peenehmi Kristus dahwanu, uſ kuras tew ir pilna teesiba; kaut ari sahtans zenstos tewi pahrleezinat par pretejo. Deews to tew eedewa.

1) Zentees nu weenmehr usskatit par neapgahschamu pateesibu: ka tawi **grehki peedoti** (Ap. d. 1 : 38), „iſdeldeti“ (Ef. 43 : 25), eemesti juhras dſiłumos“ (Mik. 7 : 19), likti nost no tewis „zik tahłu rihti no wakareem“ (D. dſ. 102 : 12), ka preeksch tewis „teesas wairs nawa“ (Ef. 59 : 11), „naw nekahdas paſudinaschanas“ (Rom. 8 : 1), ka tu „Deewa behrns“ (Jn. 1 : 12), „pestits“ (Ew. 2 : 8), „Deewa mantineeks, Kristus lihdſmantineeks.“ Kamehr tu ar behrnischku weenteesibu dusi eeksch sawa Pestitaja, Winam uſtizees, dusi pee Wina kruhts un dſihwo draudſibâ ar Winu, tad wiss tas ſihmejas taisni uſ tewi. Ne tadehł, ka tu tà juhti, bet tapehz, ka Deews tà sazijis.

2) Ja tu, wehl buhdams netizigs, esi kahdam pahri darijis, kahdu apwainojis waj netaisnibu nodarijis, **tad atſihstees** schaî leetâ un pee pirmàs iſdewibas zentees łaunumu iſlabot. Atklahtus grehkus wajag atſiht łauschu preekschâ (wislabak weetâ, kurâ tee iſdariti, un preeksch łaudim, kuri bija to leezineeki), ja tu wehlees, lai tew par ihpaschumu buhtu pastahwigs meers, spehks apleezinat Kristus wahrdu un strahdat preeksch Wina.

3) Atminees, ka tew no Wirspawehlneeka ir eedotas **wisas Deewa brunas** preeksch wisàm meesas dałam (Ew. 6 : 11–17). Uswara buhs ar tewi tik ilgi, kamehr tu eesi taisni uſ preekschu un skatisees eenaidneekam azîs; ja tikai drusku pagreesisees uſ weenu pusi, tu tuhlit buhsi eewainots.

4) Nekad nestrihdees ar sahtanu par to, **waj tu esi no jauna peedſimis**. Atbildi winam: „Ja es, pat lihdſ schodeen wehl nebuhtu bijis atdſemdinats, tad man wehl schodeen ir teesibas Deewam uſtizetees.“ Pehz tam parahdi winam, kà 1. Jn. 5 : 12 rakstits, ka „kam tas Deewa dehls ir, tam ir ta dſihwiba“ un ka apustulis rakstijis to tahdeem, kas Deewa Dehla wahrdam tiz, lai wini sinatu, ka tizot Deewa Dehlam, wineem ir ta muhſchiga dſihwoschana.

5) Ja **łaudis tewi nizina,** wajà un no tewis łaunu runà par to, ka tu seko Kristum, tas Kungs tewi nosauz par swehtitu. Eewehro tikai, waj Sw. Gars leezina, ka no tewis łauna runadami, wini to dara melodami (Mat. 5 : 11). Bet ja wineem ir taisniba un tee tew pahrmet, warbuht, tawus wezos grehkus, tad paſemojees un preezajees, ka tas Kungs, sawâ mihlestibâ jau ees ahzis un turpina tewi atswabinat no tawas wainas un grehka spehka.

6) Nepeemirsti apmeklet **garigus preeksch̄l sijumus** un **luhgschanas sapulzes** (Ebr. 10 : 25) un nemt winâs tschaklu dalibu (1. Kor. 11 : 24–26). Nekad neaiſeji no sapulzes, pirms neesi iſluhdſees no ta Kunga atwehli parunatees weenatnê jeb nahkt luhgschanâ ar kahdu no klahtesoscheem netizigeem.

7) Ruhpejees par to, lai **katru rihtu** pee tawas uſmoschanàs tu **peenemtu Kristu** gluſchi tàpat, kà tu Winu peenehmi pirmo reiſi. Luhkojees Wina waigâ, eeskatees Wina azîs: „Wina azis ir kà balohscha azis pee uhdens strauteem“ (Sal. Augsta dſ. 5 : 12), pateizees Winam par to, ka Winsch tewi mihlejis ar muhſchigu mihlestibu. Ja tu nowilzinasi peezas minutes, tew peezkahrt gruhtak nahksees to darit, tapehz ka sahtans pratis iſleetot schis 300 ſekundes un tewi eewilkt tikpat daudſâs wisdaſchadakâs kahrdinaschanâs un tewi peewilt. Kad sahtans rihtos puhlejas nepeelaist tewi pee-eet pee Jeſus, rahdot tew nahkoschas deenas daſchados darbus, zentees **wisus schos darbus peenest** Jeſum ar tahdu pat steigu, ar kahdu winus tew rahda eenaidneeks. Tà tew wehl peetiks laika deeſgan iſluhgtees Deewa swehtibas preeksch neskaitami daudſeem darbeem, par kureem tu buhtu peemirsis luhgt.

8) Zentees ari **saimes lozeklus,** pee kuras tu peederi, kalpo waj dſihwo, wismaſ weenreiſ deenâ sapulzet **pee kopigas luhgschanas,** wislabak rihtos, tapehz ka ari wehl schodeen manna kriht no debesim lihdſ ar rasas pileeneem.

9) Atminees weenmehr, ka Pestitajs iſlehjis sawas asinis par taweem grehkeem, uſzehlees dehł tawas taisnoschanas un mahjo debesîs, lai iſluhgtu tewi no Tehwa kà algu par sawàm zeeschanam, un atgreesisees pehz sawas bruhtes un warat nahkt katru minuti. Sargees buht lihdſigs łaunam kalpam, kas saka sawâ sirdî: „Mans kungs kawejas nahkt“ (Mat. 24 : 48).

10) Sawedi beeschak **tawus rehkinus ar Deewu,** tos neatlikdams no swehtdeenas uſ swehtdeenu, no rihta lihdſ wakaram; wislabak dari to katru minuti. Nostahdi diwkahrtigu apsahrdſibu pee tàm sirds durwim, zaur kuràm wisweeglak war eespeestees sahtans, jo winsch zentisees atwilkt tawu sirdi no Deewa taisni ar teem pascheem grehkeem, kuros tu dſihwoji lihdſ tawai atgreeschanai. Ja grehks tewi peewihlis, nekawejot iſsuhdſi to Kungam; nepalaid ne minuti, zitadi eenaidneeks zentisees schinîs 60 ſekundês tewî eedwehst tikpat daudſ (t. i. 60) aiſbildinaschanâs. Turpini iſsuhdſet tawus grehkus, kamehr Jeſus turpina tos peedot.

Neaismirsti, zik wajadsigi ir staigat Wina waiga spohschumâ, un atminetees, ka „Jesus Kristus, Wina Dehla, asinis muhs schkihsta no wiseem grehkeem" (1. Jahn. 1 : 4).

11) Usskati, ka kahrdinaschana us grehku naw wehl pats grehks, tapehz ka Jesus pats tapa kahrdinats, tomehr Winsch negrehkoja (Ebr. 4 : 15).

12) Stahdi sew preekschâ **Kristu, ka weenmehr tuwu stahwoschu:** domà par Winu kà tawu Pestitaju, Augsto Preesteri (Ebr. 2 : 17; 4 : 15), Draugu (Sal. Augst. ds. 2 : 9), Brahli (Lk. 8 : 21) un Bruhtganu (Jahn. 3 : 29). Peesawinees Wina bruhtes teesibas (Sal. Augst. ds. 1.). Neaismirsti to eepreezinoscho pateesibu, ka Kristus preezajas tewi redset sawâ tuwumâ, tàpat kà tewi laimo Wina klahtniba. Wisus sawus peezus prahtus — redsi, dsirdi, oschanu, garschu un taustu, tew ir teesibas leetot ar noluhku, lai tu sanemtu sewî Kristu. Tew ir teesibas us Winu luhkotees (Ebr. 12 : 2), Winu klausitees (Sal. Augst. ds. 2 : 10), eelpot Wina klahtnibas smarschu (Augst. ds. 1 : 12), baudit Wina mutes saldumu (Augst. ds. 5 : 16), Winu aptaustit (Lk. 24 : 39), aisskahrt Winu ar sawâm luhpam (Lk. 7 : 45; Augst. ds. 8 : 1).

13) Atminees, ka pateesee Deewa behrni sastahda tikai masu ganamu pulzinu (Luk. 12 : 32) un top pasihti pee tam, ka pazeesch nizinaschanas Deewa wahrda dehl. Ja tu no neka netopi wajats, ta ir sihme, ka tu wehl nedsihwo deewbijigi eeksch Kristus Jesus (2. Tim. 3 : 12) un tawa sahls „nawa deriga" (Mat. 5 : 13). „Wai jums, kad wisi zilweki labu no jums runâ" (Luk. 6 : 26).

14) Zentees buht weena firds un weena dwehsele ar pateeseem Deewa behrneem, kas dsihwo turpat, kur tu; atminees, kà ari tu neesi bes truhkumeem un ka tawam brahlim ir tahda pat teesiba saprast pa sawai wihsei kahdu no Sw. Rakstu weetam; ka ari tu, sawukahrt spreedi par Sw. Raksteem tà, kà tu tos saproti (Jahn. 17 : 21—23; 1. Kor. 13 : 2).

Iswairees no strihdeem, aprunaschanam un teeksmes noteesat. Neruna launu par neweenu (Jahn. 8 : 8—16).

15) Ir kaut kas, kas war tawus juhrâ aissweestus grehkus no jauna Deewam peeminet, kaut kas tahds, kas war — par to pat domat ir bail — tawus jau weenreis no Deewa aismirstos grehkus atjaunot Wina atminâ, war tos no jauna usrakstit us tawa rehkina; wahrds schim „kaut kas" ir — **nepeedoschana.** Jau reis atlaistee desmittuhkstoschi bija atkal no jauna uslikti us rehkina kalpam, kas negribeja atlaist simts sudraba graschus sawam brahlim (Mat. 18 : 21—35). Waj tu wehlees, waj tu wari palikt schinî grehkâ?

16) Sargees no katras tuwoschanas pasaulei. Tu newari strahdat kopâ ar netizigeem, bes bailem, ka nepostitu tawu garigo dsihwi. Turees tahlu no pasauligâm beedribam, kuras dsenas pehz launeem waj politiskeem mehrkeem jeb tà sauzamâm newainigâm ispreezam, un kuras skaita sawu beedru pulkâ pat daudf zeenigus laudis; schahdos pulzinos dwesch meesiga atmossera, kas wahjina satiksmi ar to Kungu Jesu, no katras weetas un gahjeena, kur kahrdinaschana un breesmas war draudet tawai eekschkigai dsihwei, un nekad, ne sem kahdeem apstahkleem, nestahjees tuwâ sakarâ ar laudim, kas war, lai ari ne daudf, apgruhtinat tawu garigo peeaugschanu un tewi aiskawet eeguht brihnischko dahrgumu, kas top glabats debesis preeksch teem, kas to Kungu bihstas un us Winu paklaujas.

Waj tu, atradis sawu Pestitaju, gribi dotees laulibâ ar netizigu? Tahdâ gadijumâ wislabaki papreeksch Jesum „Ar Deewu!" Winsch nekad neees ar tewi us tahdâm kahsam. „Bet es jau esmu saderinajees," tà eebilsti. Tahdâ gadijumâ apleezini sawu Pestitaju preeksch sawa lihgawaina, waj lihgawas, un tas tad waj nu ari atdosees Pestitajam, waj ari tik pat weegli atteiksees no saderinaschanas, kà ari tu to darisi. Atminees ari, ka neesi speests turet solijumu, kas tew speesch grehkot. Neatlauj diabolam tewi pahrleezinat, ka tu zaur grehku wari peewest dwehseli pee Jesus (1. Mos. 6 : 2-3; 1. Kor. 7 : 39; 9 : 5; 2. Kor. 6 : 14—18). Taws wihrs waj tawa seewa eesahks tewi un tawu kristigajumu nizinat, redsot, ka mihlestiba us zilweku war tewi peespeest neeewehrot tawa Mahzitaja pawehli. Diwas personas, kas dsihwo Petrogradâ, no kurâm weenai buhtu wehleschanâs braukt us Kasanu, bet otrai us Odesu, drihsak waretu zelot kopâ, neka tu, kas eesi schauro zelu us debesim, ar zilweku, kura gals pasuschana. Diwas personas, kas grib eet us diwâm pretejâm pusem, newar eet kopâ.

17) **Neesi tahdâ weetâ,** kurâ taws zela beedrs, Jesus, newar tewi pawadit, nedaridams tew pee tam pahrmetumu; nedari neko, us ko tu newari peesaukt Wina swehtibu. Ja tu schaubees, waj tew ir atwehlets darit scho waj to, prasi sewim, waj tew ir atwehlets to darit, un ja tas nebuhs tewim grehks, tad dari to. **Nekad newaiza:** „Zik tuwu drihkst peeeet pee grehka?" Turpreti, pazel sewi jautajumu: „Zik tahlu es waru aiseet no grehka?"

18) Weenumehr **strahdâ preeksch Jesus**; darbiga dsihwe dod weselibu un labklahschanos, un attahlina eemeslu grehkot. Zentees katru deenu sarunatees, wismas, ar weenu netizigo; raksti teem, ar kureem tu newari runat; luhds par teem, kureem tu newari rakstit. Atminees, ka, ja tu nezentees tew apkahrtstahwoschos mantot preeksch Jesus, tu weegli wari tapt eeguhts preeksch pasaules; ja tu baidees runat kahdâ beedribâ par dsihwo Deewu, ta pratis eesahkt sarunatees ar tewi par saweem deeweem.

19) Neapbehdini Deewa Swehto Garu ar „neleetigâm un besprahtigâm walodam", kuras nepeeklahjas (Ewes. 4 : 29—30; 5 : 4). Weeglprahtigs joks — un tas ir behdigi — tik pat reti top

uffkatits par grehku pee jauneem, kà fkopuliba un apru-naſchana pee wezeem.

20) Leeto weenmehr weenu un to paſchu Bibeli. „Egahdajees few labu Bibeli, ne par daudſ glihtu, lai winâ waretu taiſit peeſihmes!" tà bij eeradis ſazit paſihſtamais amerikanu ewangeliſts Mudijs jaunatgreeſteem kriſtigeem. Skatees uſ wiſàm zitàm garigàm grahmatam labakâ gadijumâ tikai kà uſ aiſrahditajàm uſ Deewa wahrdu. Nekad nelaſi garigu grahmatu, beſ ka tew buhtu pee rokas Bibele; uſmeklè winâ peeweſtàs Bibeles weetas un ſalihdſini tàs ar grahmatus tekſtu, iſlaſitu ſakarâ ar to, kas ſazits papreekſchu un kas pehz ſazità. — Atſihmè uſ Bibeles malam to, kas tur leekas ſewiſchki dahrgs; paſtrihpo tàs weetas, kuras atſtahja uſ tewi ſewiſchku eeſpaidu, un eeſahz to darit tagad pat. Kahdu Bibeles grahmatu tu tagad ari nelaſitu, ņem ſewim lihdſ uſ ſapulzem, kurâs top laſiti Deewa wahrdi. Bibeli un ſihmuli un atſihmè ari wiſu, kas tewi ſewiſchki pahrſteidſ. Beſ tam, ņemi few lihdſ weenmehr „ta Gara ſobinu, kas ir Deewa wahrds" (Ew. 6 : 17), warbuht, ka tew iſdoſees ar to nogahſt eenaidneeku.

21) Ja tu peekuſiſi ſtaigat ar Kriſtu, wiſu peeneſt pee ſawa Peſtitaja, kas katru deenu tew kahjas maſgàs, waj tew eenahks domas atſtaht Jeſu, tad neaiſmirſti no Wina labi atſweizinatees. Peeleezees pee Wina rokas, paſkatees nopeetni Winam azìs, pateizees Winam ſirſnigi par wiſu labu, ko Winſch tew dewis wiſâ laikâ, kurâ tu leetoji Wina draudſibu, un tad tikai ſaki: „Ar Deewu, Kungs Jeſus!" ja tu to eeſpehji.

22) **Paglabà** ſcho rakſtinu par peeminu no brahļa, kurſch apņehmees katru, kas to laſa, peeneſt ik rihtus pee ſchehlaſtibas trona, un kurſch no wiſas ſirds zerè tewi redſet ar Jeſu, kad Winſch atnahks peeņemt ſawejus (1. Teſ. 4 : 14—17).

J. Pukukalna:

Skaidrâ prahtâ, nomodibâ un paſemibâ.

Schis uſſaukums jeb paſkubinajums der wiſos laikos, bet ſewiſchki tagadejâ laikâ. „Eſeet ſkaidrâ prahtâ, nomodâ un paleekat paſemibâ!" Netopeet zilweku kalpi, bet no otras puſes, neaiſmirſteet ari, ka mehs eſam weenas meeſas lozekli un kà tahdi eſam aizinati ſawſtarpeji zits zitam kalpot — un tà kalpojot palikt zits pret zitu paſemigi. Ja Deews grib mums padomu dot waj muhs beedinat, tad Winſch to dara daudſos gadijumos zaur zilweku widutajibu. „Jo kas negrib klauſit, dabùs juſt un baudit, un augſtprahtiba nahk pirms kriſchanas." Tà jau ſkan wezais ſakams wahrds un tas der ſewiſchki teem, kuri domà, ka wineem nekahda padoma naw wajadſigs.

Kas uſ ſkaidru prahtu ſihmejas (t. i. atturibu neween no reibinoſcheem dſehreeneem, bet ari no katras apreibinaſchanàs), tad lai neaiſmirſtam, ka kriſtigajs dſihwo diwkahrſchu dſihwi: „Juhs eſat nomiruſchi un juhſu dſihwiba ir apſlehpta ar Kriſtu eekſch Deewa," ſaka Pawils Koloſeeſcheem 3 : 3., un tahlak: „Winſch ir muhs lihdſſehdinajis debeſis eekſch Kriſtus Jeſus." Schi ir muhſu dſihwoſchanas weena puſe, bet nu lihdſ ar to nedrihkſtam iſ ſkata iſlaiſt, ka muhſu deeniſchkas dſihwes uſdewumi un pat maſee peenahkumi ir kà ſkola, kur mums ſawas ſpehjas jeb ſawus zihnina uſwaru panahkumus japeerahda. Kas ſcho aiſmirſt, tam draud breeſmas tapt iſſiſtam iſ ſleedem. Mums ir uſdewums ſchinî redſamâ paſaulè, kurâ ſahtans walda, ſcho no Adama zaur grehku paſaudeto un ſahtanam atdoto waldiſchanu atkal preekſch Deewa eekarot. Schi eekaroſchana newar notikt, kad mehs tikai paſaulei muguru greeſcham, bet kad winas widû buhdami, wedam deewiſchkigu dſihwi. „Es neluhdſu, ka tu tos no paſaules atņemtu," luhdſa Jeſus ſawâ augſtpreeſtera luhgſchanâ (Jahņ. 17 : 15). Pawils mums rahda, ka ar muhſu ſemiſchkigu peenahkumu pildiſchanu apſtiprinam, ka eſam Deewa behrni. Peemehram, winſch pats ſtahdijàs ta laika kriſtigeem preekſchâ, kà preekſchſihme deeniſchkos darbos un paſchaiſleegſchanâ, lai nebuhtu nekam par naſtu. Winſch ſtingri ſazija: „Kas negrib ſtrahdat, tam ari nebuhs ehſt." Tamlihdſigi paſkubinajumi ir ſaſtopami wiſâs wina wehſtulês. Ir pateeſiba, ka ſchis ſemiſchkàs dſihwes daudſee eekahrtojumi ir tatſchu debeſchkigu leetu ēnas, un winas kà tahdas mehs nedrihkſtam neeewehrot. „Jo kas nemihlè ſawu brahli, ko tas redſ, kà tas mihlès Deewu, ko tas neredſ" (Jahņ. 4 : 20). „Kad juhs eekſch ſweſchas leetas neeſat uſtizigi, kas jums juhſu paſchu dos" (Luhk. 16 : 12), ſaka muhſu Kungs. Schis Wina wahrds lai ir kà mehraukla preekſch wiſàm muhſu dſihwes atteezibam.

A. Elberta:

Wehſmina.

Pa laukeem kad mihliga wehſmina pluhſt,
Lai aukſtums wehl . . . nemihligs walda,
Tad dſihwiba moſtas, kas ſaſalis kuhſt,
Un ledu pat beeſo ta ſkalda.

Kad gariga wehſma par zilwekeem pluhſt,
Kur kaunums, grehks, nahwe wehl walda,
Luhgt, mihlet tee wehlas un aſarâs kuhſt,
Suhd eenaids, kas laimi teem ſkalda.

Nahz, wehſmina jaukâ, ſirds ſlahpes ſen juht,
Tad eeſahkſees laimigee laiki!
Beſ tewis ſche dſihwot man koti ir gruht;
Grehks, kaunums ſedſ wiſu, kà twaiki.

Gotfrida Arnolda:

Kahdi bija pirmee kristigaji?

Brahļu mihlestiba starp pirmeem kristigajeem bij atrodama ari

lihdsdalibâ brahļu zeeschanâs

un zenschanâs pehz tâs.

Kad, par peem. Ziprians bij noteesats uf nahwi un wiņa lihdskristigaji to dsirdeja, tee issauzas: „Mehs gribam, lai mums lihds ar wiņu nozehrt galwas." Kahda kristigaja ar wahrdu Enlampija redseja, kâ wiņas brahlis Kristus dehļ top mozits, peelehza pee wiņa, mihlestibas pilna to apkampa, pehz kam abi ellâ tapa noplauzeti. Ziti gribeja paskubinat sawus brahļus uf pastahwibu, bet to darija tik atklahti, ka paschi sewi nodewa un iszeeta tahdu paschu mozibu.

Weens no dedsigakeem kristigajo asinsleezineekeem bij Laurenzius. Neskaitamâs basnizâs un draudsês, kur tikai ewangeliums ir atradis mahjweetu, tika swehtitas wiņa peemiņa, un wehl schodeen nes wiņa wahrdu. Wezee legendu krahjumi wiņam peeskaita nedsirdetus brihnumdarbus; bet neapstrihdamais brihnums, kursch wiņu pagodina, kâ wisu laiku pirmo tizibas waroni, ir tizibas darbs, ka wiņsch wareja gawilet pat wisâs breesmigâs spihdsinaschanâs un mozekļa nahwê.

Zeenijamais biskaps Sikstus, kursch bij sewischki peewilzigs ar sawâm bagatajâm gara dahwanam, sirds skaidribu un jaunibas swaigumu, jau agri eedraudsejâs ar saweem mahzekļeem. Kad Sikstus tapa biskaps, mehs atrodam Laurenziu kâ pirmo septiņu diakonu amatâ, un wiņam lihds ar kalposchanu pee altara tapa usdota ari draudses nabagu kopschana. Tad wiņa dedsiba un labdariba atrada kahroto weetu, un nabagi un behdu ļaudis nesa nesawtigo un nenogurstoscho meera wehstnesi kâ Deewa engeli uf rokam. Wiņa wahrds tapa weenmehr tahļakâs aprindâs pasihstams un zeenijamas. Kad wiņa dahrgais Sikstus, kursch bij ari ta skolotajs un tehwischkais draugs, gahja wiņam pa preekschu asiņaino mozekļa zeļu, tad Laurenzius raudadams wiņu pawadija. Bet ta nebij lihdsjuhtiba, kas wiņam iswiļinaja schìs asaras, bet pateesas sehras, ka wiņam nebij wehlets dalitees zeeschanâs ar sawu tehwu eeksch Kristus.

„Kurp tu ej bes dehla, mans tehws?" wiņsch tam ussauza, „kurp tu gribi eet, swehtais preesteri, bes diakona?" Tu nekad nemehdsi bes palihga peenest sawu upuri. Waj es esmu saudejis tawu ustizibu? Neaisleeds man tatschu dalibu pee tawâm asinim. Swehtì tam Kungam to, ko tu mahziji un ej ar peenahzigu pawadibu pee sawas kroneschanas."

Sikstus tam atbildeja: „Ne es, mans dehls, tewi atstahju. Tew teek paturetas leelakas zihņas nekâ man un tew tâs peeklahjas. Mums sirmgalwjeem top peeschķirts weeglaks pahrbaudijums. Kam tu kahro beedribu ar manâm zeeschanam? Es tew atstahju tawu pilnu mantoschanas daļu. Wahjakee un mahzekļi soļo skolotajam pa preekschu, stiprakee seko wiņam, lai tee, kad wadischanas wairs naw wajadsigs, bes wadoņa eemanto palmas. Neraudi, drihs tu man sekosi. Jau pehz trihs deenam tu man sekosi."

Schi praweeschojuma peepildischanâs nelika uf sewi gaidit. Eenaids pret Kristu un paganiskâ pahrwaldneeka selta kahriba paahtrinaja Laurenzius galu. Pahrwaldneeks domaja, ka deewbijigajam diakonam ir ustizeta neismehrojama basnizas manta, tapehz ka tik daudf nabagi un slimi no wiņa ikdeenas tapa paehdinati un apkopti. Wiņsch lika Laurenzium atnahkt un tam sem draudeem pawehleja bes kaweschanâs isdot wisu seltu un sudrabu, kas atrodotees wiņa glabaschanâ. Laurenzius atbildeja, ka draudse esot weenmehr bijusi bagata ar wisadeem dahrgumeem un mantam un wiņsch esot labpraht gataws tâs rahdit. Tikai wiņam esot wajadsigs drusku laika, lai wisu scho dahrgumu sarakstu nokahrtotu; uf scho peedahwajumu pahrwaldneeks kahrigi eegahja. Bet Laurenzius atweda wisus nabagus, nelaimigos un kropļus, kuri no Romas draudses tapa ustureti un tos nostahdija basnizas pagalmâ. Ar wahrdeem: „Nahz un redsi, pagalms ir pilns selta trauku!" wiņsch gahja pee pahrwaldneeka.

„Kas tew kait?" Laurenzius jautaja breesmigi sadusmotajam pahrwaldneekam, „selts, pehz ka tu kahro, ir tikai slikts metals un daudsu noseegumu eemesls. Pateesais selts ir gaisma, kuras behrni ir schee nabagi. Ta ir muhsu basnizas manta," un, rahdidams uf jaunawam un atraitnem, sazija: „bet schìs ir muhsu pehrles un dahrgakmeņi."

Bahrgâs dusmâs pahrwaldneeks pawehleja Laurenziu lihds asinim schaust. Tad wiņsch issauzâs: „Es sinu, ka juhs tà kautko dareet, tapehz ka juhs nahwi nizinajeet. Nu labi, bet tu uf reisi nemirsi!"

Wiņsch pawehleja likt dselss steenus uf lehnas uguns — lika Laurenziu isgehrbt un wiņu uf scheem steeņeem lehnam lihds nahwei spihdsinat. Kà wiņsch sazija, tà notika. Droschs, ja, preezigs eeksch ta Kunga, Laurenzius gulàs uf schìs breesmigâs nahwes gultas. Kristus mihlestiba newareja tapt zaur leesmu pahrspehta. Ahrejà uguns dega lehnaki nekâ ta, kura dega wiņa eekscheenê. Kad wiņa ķermeņa weena puse bij tapusi weena leela wahts, tad wiņsch ar mirdsoschu skateenu ussauza saweem spihdsinatajeem: „Apgreescheet mani, schi puse jau deesgan ir sazepusi." Kad tas bij notizis, wiņsch pazehla sawas azis pret debesim un luhdsa par sawu draudsi tik ilgi, kamehr wiņa dwehsele schķihràs no wahschainàs buhdas. Tas notika 10. augustâ 258. gadâ.

Bet ari ikdeenischķâs dsihwes behdâs pirmeem kristigajeem bij lihdsdaliba un palihdsiba weenam preeksch otra, kas nestahweja tikai wahrdos. „Ja," wiņi sazija „kas ta ir par mihlestibu, kad par kahdu upurè dsihwibu, bet wiņu truhkumâ neustur? Ta ir breesmiga

mihlestiba, kura behdigeem gan juht lihds, bet negrib palihdset teem, kuri zeesch truhkumu, kuri tikai saka: „Deews lai jums palihds, sasildatees un paehdeet!"

Ambrosius wareja dot saweem brahleem skaistako leezibu, winsch labak mirtu preeksch ziteem, nekâ dsihwotu preeksch sewis, waj mekletu tikai sawu labumu.

Kad jau ahrigâs leetâs winu kahroschana brahleem palihdset bij tik sirsniga, zik sirsniga wina tad gan nebij atleezotees us garigâm leetâm.

„Es wehletos", raksta kahds mahzitajs, „ka jums buhtu dedsiba wisus sawus kaiminus wilkt sew lihds pee Deewa mihlestibas, un ka schai sinâ juhs saweenotos ar teem, kas ap jums ir. Ja juhs mihlejeet Kristus meesu un draudses weenibu, tad welzeet to lihds pee baudijuma un sakeet: Slawejeet lihds ar mums to Kungu! Nemeet tos lihds, ja wareet, pamahzeet, neseet, pawehleet un paskubinajeet ar wisu lehnprahtibu un laipnibu."

Sewischki, kad brahli atradâs kahrdinaschanâs un dwehseles behdâs, ziti teem stahweja klaht. „Jums japarahda wisa eespehjama palihdsiba teem, kuri atrodas kahdâs behdâs," raksta kahds mahzitajs. „Ja kahds brahlis zihnas ar ļaunâm domâm, tad tahds jums weenmehr jastiprina un naw janogurst eedroschinat, pamahzit beedinat, lai winsch no sahtana kahrdinats, nekriht grehkâ."

Bet ja kahds brahlis krita, tad negahja winam lepni garam, bet ar sirsnigu lihdsjuhtibu un apschehloschanos to usmekleja un mehginaja to pazelt. Tas ir tas prahts, kursch isskan no Pawila wahrdeem, kad winsch raksta: „Kas nogurst un es nenogurstu? Kas teek kaitinats un es neeedegos? (2. Kor. 10 : 28, 29) „Ka mans Deews mani nepasemo un man naw jaraud par daudseem, kuri grehkojuschi." (2. Kor. 12, 21).

Par Ambrosiju top atstahstits, ka winsch, ja kahds tam sawas kluhdas atsinis, esot tik stipri raudajis, ka pat zitus eekustinajis us raudaschanu; kursch winu redsejis, tam bijis jadomâ, ka winsch atrodas kopâ ar behdigâ stahwoklî esoschu krituscho.

Pirmee kristigajee gan sinaja, ka winâ deenâ newarês aisbildinatees ar Kaina wahrdeem: „Waj tad es esmu sawa brahla sargs?" Tadehl winu pamata noteikums bij: „Tew buhs sawu brahli pahrmahzit, lai tu wina dehl netopi lihdswainigs." Krisostoms saka: „Deews muhsu leelo skaitu ļoti wairos, un juhs baudiseet pahrpilnam Deewa schehlastibu, ja ihsti ruhpesatees un buhsat nomodâ par saweem brahleem; jo tam Kungam nepatihk, ka kristigajs apmeerinajas pats ar sewi ween, bet lai tas zitus ari ustaisa, ne tikai mahzibâ, bet ari dsihwê un satiksmê."

Dedsibâ lihdsstrahdat pee zitu pestischanas tizigee, tâpat kâ tas ir schodeen, gahja us preekschu. „Neduseet ahtraki," sazija schahdi kristigajee, „kamehr eseet kahdus mantojuschi preeksch Kristus, pehz tam kad paschi eseet no Wina satwerti." Nepeeteek, ja kahds ir tizigs; tam jamehgina ari zitus mantot. Jo tikai schahdi ta sehkla eet wairumâ.

A. Elberta:

Seema.

Zik seemas laikâ druhmi,
Naw spehjams isstahstit.
Bes lapam koki, kruhmi —
Mas preeka ustkatit.

Kâ aukstâ nahwes wehsma
It wisur juhtama;
Neweena putnu dseesma
Naw birsê dsirdama. —

Bes Jesus mihlestibas
Ar' wiss kâ sasalis:
Naw brahļu satizibas,
Sirds, prahts kâ nokaltis.

Bes kahda mihla wahrda
Tee deenas nodsihwo,
Naids wisu laimi ahrda —,
Kas tos lai pahrlabo?

Kad pawasaris nahktu,
Kâ tad wiss pahrwehrstos!
Wiss augt un seedet sahktu —,
Waj tam kahds pretotos?

Ja ļaudis Jesu mihlet
Ikdeenas wehletos,
Waj teem tad zitus nihdet
Gan ar wehl gribetos?

Tad jaukâ debess laimê
Tee labpraht satiktos;
Kâ isredseto saimê,
Teem dsihwot patiktos.

Tad Jesum slawas dseesmas
Par godu skanetu,
Un swehta Gara leesmas
Tee sirdîs sajustu.

Teodoras:

Jaunibai.

Ai, besbehdigâ jauniba,
Kad dsihwes prosa dseju netrauzeja!
Tad swescha bija sahpju nopuhta
Un seedonwehsma burwigâ,
Tik smaidus — smaidus ween pahr seju lehja . .

Bet tagad . . . dsihwê nopeetnâ
Pluhst sweedri — smaidi reti rotâ seju . .
Bet tomehr lihgsmi schauro zeļu eju!

Swaru kauss.

Garigee un sadsihwes jautajumi, apskatiti no kristiga redses stahwokla.

Pirmà Mosus grahmata (Genesis).

Latwiski no skolotajas E. Kempe.

Genesis jeb pirmà Mosus grahmata ir daudsejâ wihsê wiseewehrojamakâ grahmata Bibelê. Gandrihs wisas Deewa pateesibas, kahdas zilwekam atklahtas, te ir sanemtas weenâ graudinâ kà ekstraktâ.

„Eesahkumâ Deews". Jau pirmais wahrds dod Deewam Wina ihsto weetu. Eesahkumâ Deews radija debesi un semi . . . Un tad sazija — Darisim zilweku pehz Muhsu gihmja, pehz Muhsu lihdsibas" (1. Mos. 1:26). Te darbibas wahrdi radija un sazija ir weenskaitlî, turpreti Deews, pamattekstâ „Elochim" ir daudsskaitlis, un ari weetneeka wahrds „Mehs" daudsskaitlî. „Eesahkumâ bija tas Wahrds un tas Wahrds bija pee Deewa un Deews bija tas Wahrds. Tas bija eesahkumâ pee Deewa. Wisas leetas ir daritas zaur Winu un bes Wina nekas naw darits, kas ir darits" (Jahn. 1:1—3). „Tas Kungs Mani nolika par sawa zeļa eesahkumu, par sawu radijumu pirmaju no muhschibas. No muhschibas Es esmu eezelta, no eesahkuma, no pasaules gala. Kad Winsch debesis sataisija tad Es tur biju . . . kad winsch nostiprinaja semes pamatus," (Sal. sak. w. 8: 22—29). „Tu Mani esi mihlejis preeksch pasaules eesahkuma", Jesus sazija sawam Tehwam, kad Winam bij sawa dsihwiba janoleek par mums (Jahn. 17:24). Tà wisu leetu eesahkumâ mehs redsam sawu muhschigo Pestitaju, Deewa Dehlu. „To Winsch ir eezehlis par mantineeku par wisu; zaur to Winsch ari pasauli radijis" (Ebr. 1:2). Genesis, kà jau pats wahrds norahda, ir eesahkumu grahmatu.

1. Radischanas eesahkums. Radischanas stahsts mums atklahj Deewa weenibu, spehku un personibu. Tas noleeds ateismu — eesahkumâ Deews. Tas noleeds politeismu — weens Deews, ne daudsi. Tas noleeds panteismu — Deews ir pirms wisàm leetam un schkirts no tàm. Tas noleeds materialismu — materija naw Deews. Tas noleeds muhschigo materiju — eesahkumâ Deews radija winu. Tas noleeds fatalismu — Deews te, kà wisur, rihkojas brihwi sawâ Muhschigâ Buhtnê (Murphy). „Eesahkumâ Deews radija debesis un semi." Schis weenkahrschais teikums dod mums bibelisku isskaidrojumu par uniwersuma materiju sahkumu (wisu leetu sahkumu) un schis isskaidrojums ir tas, kurâ tiziba atrod prahtigu pamatu. Isskaidroschanu metodes war daschadas buht, bet pamata pateesiba paleek. Bibeles zeenigâ un pilnigâ isskaidrojumâ prahts war duset, ko tas newar ne pee weenas zitas teorijas, kas atstahj Deewu bes eewehribas un isskaidro, ka pirmsahkums masak waj wairak zehlees zaur nejauschu gadijumu, waj isskaidro likumu pastahweschanu bes prahta waj — kahrtibu bes domu. "(The Analized Bible G., Campbell Morgan D. D.).

„Laikam us preekschu ejot, domataji zilweki sahk tuwak eepasiht schi brihnischkà wisuma pateesigumu, kurâ mehs dsihwojam, un tee zeeschak kà lihds schim peesleenas Mosus stahstam. Nekad, warbuht, wehsturê pakalpehtischanas sinibâ Pirmà Mosus grahmata naw tahdâ uswarâ un tik augsti pazehlusès, kà schinîs deenâs (Moorhead, D. D). Ja harmoniju (t. i. Sw. Raksteem un sinibai) wehl nereds pilnigu, tad tas ir tapehz, ka mums wehl ir pulka ko mahzitees. Teorijas sinibâ pastahwigi mainas, un war nahkt nesaskanâ ar Sw. Raksteem, bet fakti paleek kà bijuschi. Tàpat muhsu Bibeles isskaidroschana war nesaskanet ar sinibu, tapehz ka mehs, warbuht, neisskaidrojam pareisi, bet deewischkee peerahdijumi Sw. Rakstos weenumehr pilnigi saskanès ar Wina atklahschanos dabâ. Ir eewehrojami, ka weens sinisks atradums pehz otra peerahda Sw. Rakstu pareisibu.

Peem. Herberts Spensers runà no peezeem faktoreem kà „wisparastakàs formas, kurâs Nesinamais redsami atklahjees". Schis peezas formas ir Plaschums, Laiks, Materija, Kusteschanàs un Spehks. Sw. Gars mums ir dewis schos peezus Deewa radischanas spehka atklahschanos Bibeles pirmâs diwi pantinâs: Eesahkumâ — Laiks. Deews radija debesis — Plaschums. Un semi — Weela jeb materija. Deewa gars -- Spehks. Lidinajàs — Kustiba.

„Zaur tizibu mehs noprotam, ka pasaule ir radita zaur Deewa wahrdu, tà kà tàs redsamàs leetas naw zehluschàs no redsamàm" (Ebr. 11:3). Tà Deews sagatawoja muhsu planeti zilwekam par eedsihwes weetu, un, pahri wisam, ta tapa par weetu, us kuras bij redset Wina pilnigu atklahschanos zaur pestischanu zaur Jesu Kristu.

Pirmâ Mosus grahmatâ atrodam ari:

2. Zilweku rasu sahkumu (1:26, 27; 11:8). Tà kà 10. nodaļâ minets par zilweku rasu nodalischanos, tas ļoti saeetas ar jaunakàm teorijam etnologijâ.

3. Sabata sahkums.

4. Laulibas sahkums.

5. Grehka un nahwes sahkums. Jau paschâ sahkumâ mehs tapàm eepasihstinati ar zilweka leelako eenaidneeku — welnu, un wina ihstais raksturs tur atklahts — ismaniba un wiltiba. Muhsu pirmo wezaku krischanas isnahkums ir naids, ar kahdu Kains eenihda sawu brahli; schis naids beidsàs slepkawibâ. „Un kadehļ winsch to nokawa? Tapehz ka wina darbi bija ļauni, bet wina brahļa darbi taisni" (1. Jahn. 3:12). Schis Kaina gars wehl schodeen ir redsams wisos netizigos. Schis gars pats Deewam neklausa un nihst tos, kas klausa. Kains eenihda Abelu. Ismaels eenihda Isaaku. Esaws eenihda Jehkabu. Jehkaba behrni eenihda Jasepu, un schis Kaina gars jo pilnigak redsams tanî naidâ, ar kahdu pasaule eenihda Kristu, to ihsto Abelu, kas pats Sewi nodewa par grehku upuri (Dr. Pentekost). Zilweku sirdsprahta eenaidiba pret Deewu gaischi atklahjas pee krusta. Tad wisa pasaule weenojàs. „Kehnini wirs semes ir sapulzejuschees pret Tawu swehto behrnu Jesu, ko tu esi swaidijis; ari Erodus

un Ponzius Pilatus lihds ar paganeem un Israela behr= neem" (Ap. d. 4: 26—27). Wirsraksts us krusta bij rak= stits greeku, latinu un ebreju walodās — trihs ta laika leelakās walodās, paganu tautu walodā, paganu wadonu jeb waldneeku walodā, un Israela, isredsetās tautas walodā — itkā lai sasleegtu wisu pasauli schai breesmigā noseegu= mā. Tas bij ari praweeschojums, ka Kristus walstiba eet pahri wisām warām un kehnineem.

6. Schehlastibas eesahkums, kā tas redsams Pestitaja apsolischanā; upuru eestahdischanā un Deewa de= ribā. Zilweka pestischana — wina atpakal mantoschana, lai tas atkal dabutu Deewa gihmi un lihdsibu, ko tas saudeja pee grehkā krischanas — ir leelais Deewa preekschmets, kapehz Winsch atklahjees Bibelē. Schi preekschmeta eesah= kumu jau atrodam pirmā Mosus grahmatā.

„Pirmās diwi nodalas Bibelē runā par zilweka n e= w a i n i b u, kas winsch bija pirms grehkā krischanas. Pehdejās diwi nodalas runā par zilweka s w e h t t a p= s c h a n u, kas winsch kluhs. Grehks te naw peeminets, isnemot to faktu, ka winsch top galigi ismests no Sweht= laimibas weetas. Wisas zitas nodalas schinī Sw. Grah= matā runā par sadursmi starp Deewu un grehku" (C. L. Meynard).

7. Isredsetās tautas eesahkums. Genesis jeb pirmā Mosus grahmata mums rahda galigu zilweka nepastahwibu. Adams krita. Deews atjaunoja zilweku tautu zaur sawu kalpu Nou. Noas pehznahzeji atkal ne= pastahweja un wisi laudis pahrgahja elkukalpibā. Tad Deews aizinaja Abramu, un no schi laika Deews sastopas ar zilwezi zaur scho isredseto wihru un wina pehznahzejeem. Bet schī isredsetā tauta ari nepastahweja un Wezas Deri= bas beigās mehs atrodam, ka Deews wehl tikai sastopas ar „Israela atlikumu", kas Winam palikuschi ustizigi.

Pirmā Mosus grahmata itin dabigi sakriht diwās dalās: Pirmā dala no 1—11. nodalas ihsa, bet aptwe= roscha wehsture par pasaules radischanu lihds walodas sajukschanai. Otrā dala no 11—50. nodalas atstahsta mums Abrama un wina gimenes wehsturi un beidsas ar wina pehznahzeja Jasepa nahwi.

(Turpmak beigas).

Dr. theol. R. A. Torreja:

Zilwezes wezums Bibelē un sinatnē.

Jautajums, kursch stipri apgruhtina muhsu laika teologus, ir schis: Kā saskandinat Bibeles kronologiju (gadu skaitlus) ar jaunakeem atradumeem wezu laiku isra= kumos par zilwezes wezumu? Mahzitee wihri saka, ka pehz Bibeles kronologijas no Adama lihds Kristum esot pagahjuschi tikai 4000 gadi; bet Egiptes un Babeles israkumi leezinot, ka jau pirms 4000 gadeem pr. Kristus schinīs semēs ziwilisazija bijuse stipri attihstita. Ja tikai 4000 gadi ir pagahjuschi no pirmā zilweka lihds Kristum, tad tagadejais zilwezes wezums ir 5914 gadi; turpreti mahziti wihri domā, ka wini pasihstot zilwezes wehsturi ap 10,000 gadus atpakal. Kā lai nu saskandinam schahdas rokam taustamas pretrunas?

Wispirms jaatsihmē, ka skaitlus, kurus wehsturneeki usstahda, nemas newar peenemt par peerahditeem. Peemehram, kad nemam Egiptes dinastiju, tad tur loti jaschaubas, waj schee skaitli, us kureem pamatojas mahzito slehdseeni par zilwezes wezumu, ir peeteekoschi pahrbauditi un peerahditi. Ta ir pilniga pateesiba, ka ir atrasti wezu laiku peeminekli, kuri aisrahda, ka preeksch scho peeminekļu zelschanas ir dsihwojuschas dinastijas tik un tik garus laika periodus. Bet ari ta ir pateesiba, ka wezu laiku rihtsemneekeem bij paradums leetas stipri pahrspihlet; ta= dehl wiss war buht, ka ari schee gadu skaitli ir pahr= spihleti. Usskats par Egiptes, Niniwes un Babeles ziwi= lisazijas leelo wezumu, kaut gan ir plaschi isplatits, tatschu wehl naw peerahdits. Mums wehl japagaida wairak gaismas schinīs leetās.

No otrās puses, nemas newar sazit, ka no Adama lihds Kristum ir pagahjuschi tikai 4000 gadi. Biskapa Aschara kronologija, kura pa leelakai dalai ir Bibeles nodalu wirsrakstos, jau naw pate Bibele, un loti waram schaubitees par winas pareisibu. Wina pamatojas us ta usskata, ka Bibeles zilts raksti ir pilnigi. Pamatigi zaur= luhkojot schos zilts rakstus, redsam, ka wineem naw nekahda eemesla buht pilnigeem, ka beeschi winos usnemti tikai daschu eewehrojamu wihru wahrdi. Par peemehru, ja peenemam zilts rakstus 2. Mos. 6:16—24 kā tahdus, kuri satur wisus zilts lozeklu wahrdus, tad isnahk, ka Mosus ir Lewja dehla dehls; kaut gan schis laika periods ir 430 gadus garsch. Ir ari eemesls domat, ka wahrdu saraksti 1. Mos. 5:11 naw pilnigi. Gada skaitlis no Adama lihds uhdens pluhdeem un no uhdens pluhdeem lihds Abraamam Rakstos ne reisi neteek minets, turpreti laika periods no Jasepa lihds Mosum (2. Mos. 12—40) un no iseeschanas is Egiptes lihds Deewa nama usbuhweschanai (1. Kehn. 6:1) teek sazits. Fakts, ka Mateus ew. 1. nod. katrā sarakstā ir taisni desmit zilweku wahrdi, wed muhs us domam, ka ari Mateus ew. zilts saraksts naw pilnigs. Luhk, formula ir schahda: A dsihwoja tik un tik gadus un dsemdeja B. Pehz B dsimschanas A dsihwoja tik un tik gadus un dsemdeja dehlus un meitas. B dsihwoja tik un tik gadus un dsemdeja C u. t. t. Wahrds dsemdeja teek lee= tots, kad eet runa ne tikai par teescheem pehznahzejeem, bet ari par wehlakām paaudsem. Par peemehru: Silpas dehla dehla dehli teek nosaukti par winas dehleem. Sa= zits, ka Silpa tos dsemdeja Jekabam (1. Mos. 46:18). Tāpat sazits par Billas dehla dehleem, ka wina tos dsem= deja Jekabam pawisam 7 dwehseles (1. Mos. 46:25). Par Kanaanu teikts, ka winsch dsemdejis weselu zilti (1. Mos. 10:15—18). Tā tad minetā formula nebuht ne= rahda, ka B wisadā sinā ir teeschs A dehls. B war buht A dehls, bet ari attahlaks pehznahzejs. Wareja buht pagahjuschi wairaki gadu simteni starp A un B. Bes

schaubam, schee zits rakfti **naw** kronologija. Winu mehrkis naw rahdit pasaules wezumu. Un tà tad mehs sche neredsam nekahdas nesfkanas starp ihstu Bibeles kronologiju un pateesçem wehsturiskeem atradumeem par zilwezes wezumu.

M. Latona.

Muhschiga zihna.

Kurp greeschamees — naidiga pretwara,
Kur raugamees – zihna ween muhschiga:
Sen zihnas jau gaisma ar tumsibu
Un nahwe grib noslahpet dsihwibu.
Draud seema pret mihligo wasaru,
Nakts lauschàs, lai deenu aisdsihtu;
Un dabas spehki trakot kad steids,
Tee zihnas un — stiprakais wahjako beids.
Bet pasaule tapa kad radita —
Ta mainam un zihnineem nolemta.

Bes zihnas ar newar zilweze buht,
Tik zihnâ ta dsihwes wehrtibu juht.
Tik lihds ta bes zihnas, ta — nespehkâ limst,
Tik zihnâ spehki preeksch dsihwes tai dsimst.
Zaur zihnu juht meera saldumu,
Zaur zihnu top zilweks par zilweku.

Draugs, nezer, ka sudsihwei grosotees
Par debesim seme reis palikfees, —
Nè, sweedreem waigâ, kà sazijis Deews,
Buhs weenumehr zenstees un puhletees.
Bes zihnas tew seme tik ehrkschkus ween dos;
Tàs dahrgumus — zihnâ gars ismantos.

Dauds mihsees wehl smaidi ar nopuhtam,
Dauds mirdsès wehl azis no asaram.
Ja bads un kara troksnis ar rims,
Tad pascha kruhtîs tew eenaidneeks dsims.
Un zilweze tad tik reis zihnu sche beigs,
Kad brihwa no grehka pee „dusas" ta steigs.

Ak, dwehsele, welti ka puhlejees tu,
Lai pasaulê meeru sew atrastu;
Jo wairak pehz meera kahro taws gars,
Jo leelaks tew parahdas naidneeku bars.
Zel azis us debesu dsidrumu,
Tur mahjo, Kas zihnâ dod uswaru.
Winsch nospreedis zilwezei zihninu,
Bet winai ar noteizis uswaru;
Zaur paschas wainu tik postâ ta kriht,
Ka kaislibas negrib ta sawaldit.

Ne glehwuleem Deews augschâ atdusu dos —
Tik waroni kroni tur eemantos.
Un waronis naw, kas zihnu sahk,
Bet tas — lihds galam kas isturet mahk —
Sirds, zihninâ isturi, pazeetees,
Taws muhschs ir tik ihss, gals tuwosees!

Stahsti un apraksti.

Zelojums pa Klusàs juhras salam.

Atstahstijis A. Elberts.

Tas Kungs isdeldès wisus pasaules deewus, un ikweens no sawas weetas Winu peeluhgs — wisas paganu salas. Zewanijas 2:11.

1. Aiszelofschana.

Mehds teikt, ka to, kam Deews gribot parahdit sewischku laipnibu, to Winsch suhtot tahlu plaschajâ pasaulê, un tas sinamâ mehrâ ir taisniba. Deews issuhta daschus apdahwinatakus, mahzitus zilwekus us tahdàm weetam, kur wehl walda leela gara tumsiba, lai tee tur weetejeem eedsihwotajeem mahzitu laizigu un garigu labklahjibu. Lai gan schee zelojumi un dsihwe sweschâ semê starp breesmigeem zilwekeem ir loti gruhta, tad tomehr sludinataji un misionari wisu to pazeesch, sinadami, ka wini strahdà Deewam par godu un grimuschàs zilwezes labâ.

Jesus pawehle: „Ejta pa wisu pasauli un dareet par mahzekleem wisus laudis!" ari wehl schodeen pastahw spehkâ, tamdehl ka wiseem zilwekeem wehl naw pasludinata leelà preeka wehsts. Un tahdâ wihsê wehl daudseem buhs jazelo, jaatstahj dsimtenes eemihletà dsihwes weetina un jaleek sawi meesas un gara spehki, pat sawa dsihwiba us leelà zilwezes altara. Gan tas isleekas breesmigi, par dauds prasits, jo ikkatrs grib dsihwot un buht laimigs; bet tomehr zita zela naw: Ej, sadeds un spihdi, kaut ari tik brihdi! Muhsu dsihwes gaita ir lihdsiga swezei. Latweeschi, sajusdami garigàs gaismas labumu, jaunakâ laikâ leelisfki zenschas un nopuhlas to ari ziteem pasneegt. Zerams, ka schis darbs nahkotnê arweenu paleelinasees, zaur labprahtigàm dahwanam un jauneem strahdneekeem. Sagaidams, ka ari jaunà latweeschu paaudse issuhtis sawus waronus us garigà kara lauka un ka ari netruhks tahdu, kuri zihnisees Deewam par godu un zilwezei par swehtibu. Schinî noluhkâ isbrauksim us Klusàs juhras salam, apskatisimees, kà tur dsihwo laudis, kà tur isskatas, un kahda tur eekahrtoschana.

No Rigas jeb Leepajas ostas iszelosim ar kugi zaur Daniju un gar Angliju, nonahksim pee Gibraltara juhras schauruma, kur tad no Atlantikas eebrauksim Widus juhrâ. Zauri Widus juhrai, pa Suez kanali un Sarkano juhru, tad pa Bab el Mandeb juhras schaurumu eebrauksim Indijas juhrâ, jeb, sihkaki apsihmejot Omanu juhrâ. Tad gar Zeilonas salu, Bengales juhras lihzî un tad pa Malakas juhras schaurumu, starp Sumatra salu un Malaka pussalu, eetiksim Kinas juhrâ. Tad braukdami pret seemel-austrumeem un wehlaku pret seemeleem, sasneegsim Kinas peekrastes ostas pilsehtu Honkongu, kura peeder angleem. Us schejeeni nahk wisas galwenakàs kugu linijas, no schejeenes

brauksim gar Filipinu salu austrumu pusi, wairak deenas pret deenwid-austrumeem. Kahdas 1545 juhras juhdses nobraukuschi, mehs sastapsim pirmo salu puduri, Palau salas. Wiņàm preti, austrumos atrodas Karolinu salas, ais tàm Marschalu salas. Seemeļos no Karolinu salàm ir Sagļu (Ladronu) jeb Mariannu salas. Bes tàm ir deenwidos no Karolinu salam wehl daschas zitas.

Zik preezigi paleek zeļotaji, kad pehz wairak nedeļu brauzeena pa plascho, besgaligo uhdens tuksnesi, peepeschi debess malâ eerauga tumschu strihpiņu. „Seme, seme!“ weens otram lihgsmi ussauz, it kà ta buhtu gluschi kahda ahrkahrtiga parahdiba. Wisi neapnikuschi luhkojas us sawado preekschmetu, pee kam kugis tos ahtri nes tuwaku. Drihs jau war pasiht kalnus, kuri ir apauguschi ar koschi saļeem kokeem un palmam. Leekàs, ka nesen redsetà masà strihpiņa ļoti ahtri augtu leelumâ un plaschumâ. Leelee kalni stahw taisni juhrâ, wiļņi putodami pastahwigi masgà wiņu klinschainàs seenas. Blakus milseņeem us lihdsenakàm weetam ir sabuhwetas ļoti weenkahrschas buhdiņas, ap kuràm aug palmas, bananes un ziti augļu koki. Pa salu starpam brauz daschas laiwiņas ar sawadàm sehgelem, laikam swejo, jeb kur zeļo. Weetejee eedsihwotaji sanahkuschi juhrmalâ us mums sinkahrigi noskatas, laikam usskatidami muhs par saweem bihstamakeem eenaidneekeem, nemas newaredami eedomatees, ka mehs esam wiņu labakee draugi, ka wedam teem tik dauds labas mantas, gribam wiņus aplaimot. Braukuschi kahdu laiziņu gar peekrasti, peepeschi muhsu kugis eegreeschas pa kahdu waļeju weetu, lihdsigu kanalim, salas eserâ — ostâ. Brihnischķiga ir tahda eeja starp koraļu klintim! Kamdehļ schi weeta naw tahda pat aisbuhweta un aisauguse kà wisapkahrt? Kugis, ismetis enkuru, paleek meerigi stahwot; uhdens rahms; wiļņi kuri wisapkahrt krahz, wiņu nemas netrauzè. Zeļneeki preezigi nokahpj no kuga un ar salineeku strahdneeku palihdsibu iskrauj atwestàs prezes un eekrauj zitas, ko suhtis zitur, pat us Eiropu, Kinu, Indiju un Afriku. — — Eepasihsimees ari drusku ar schim riņķu jeb aploku Koraļu salam. Katra sala isskatas kà leels riņķis; eedomajatees — tahds: kad taisitu juhrâ leelu dambi, kas ir nost no krasta, un sabuhwetu abus galus kopâ, zaur ko iszeltos widû leels esers, pee kam dambi wairak weetâs atstahtu waļâ it kà wahrtus, lai waretu eebraukt. Pastahwigi nemeerigajâ juhrâ ļoti masee koraļu dsihwneeziņi, buhwè juhras dibinâ, kur ir tàpat kalni un lejas kà wirs semes, sawus masos dsihwoklischus. Bet tà kà wiņu ir miljonu miljoneem, tad wiņi ar laiku usbuhwè lihds uhdeņa wirsum, augstaku wiņi wairs nespehj, tamdehļ ka gaiss wiņeem ir nahwigs. Wiņi brihnischķigâ wihsê buhwè tahdus leelus riņķus, pee kam wairak weetâs atstahj starpas it kà wahrtus. Widû leelais esers noder kà osta. Ar laiku schis buhwejums pahrkaļķojas, sazeetè un apaug ar daschadeem juhras stahdeem. Juhra, pastahwigi wiļņodama, apklahj wiņus ar semi, kura pamasam pazeļas wirs uhdeņa un israhda riņķweidigu salu. Kokospalmu ogas, augdamas gar upju jeb juhras malam, eekrituschas uhdenî, atpeld schurp — jo wiņas dibinâ negrimst un ari tik ahtri nepasaudè sawu dihgschanas spehju — uhdens tàs isskalo us krasta un pehz dascheem gadeem, parahdas jauks kokos palmu meschs. Drihs schis palmas ness augļus un aizina sawâ paehnâ zilwekus, jo bes wiņàm tur nebuhtu eespehjams dsihwot. Tahdâ wihsê ir zehlusees leelà salu walsts. Koraļu salu puduris sastahw no 680 un Marschalu salu — no 369 tahdàm koraļu salam. Daschàm kalnainàm salam ari ir apkahrt tahdas koraļu salas, zaur ko pee wiņàm iszeļas dabiskas ostas.

Tagad eepasihsimees ar eedsihwotaju preekeem un behdam, ļausim, lai mums tos pastahsta tee, kuri to wislabaki sin, kuri paschi ir bijuschi azu leezineeki. Pa wisàm salam runà daschadas walodas, pasneedsu jums te Narotongas salas walodâ Jahņ. 3:16 pantiņu: „J aroa mai te Atua i to te ao nei, kua tae rava ki te oronga anga mai i tana Tamaiti anau tai, kia kore e mate te akarongo iaia, kia rauka ra te ora mutu kore.“ No tam juhs wareet redset, ka misionaram ir dauds japuhlas, lai waretu eemahzitees wiņu walodu, jo bes tàs wiņam naw eespehjams pastahstit no Jesus. Tikai tee usņemas tahdas leelas puhles, kurus Kristus mihlestiba speesch, kuri to newar pazeest, ka wehl miljoneem ļauschu kalpo elkeem un ehd zilwekus.

2. Breesmigais kakitis.

Gribu jums ari pastahstit par kahdu newainigu kakiti, kursch salineekos eedwehsa leelas isbailes.

Us daschàm wiņu salam ir ļoti dauds peļu un schurku, tà kà kahdam misionarim wajadseja nostahdit pee sewim trihs wihrus ar nuhjam par sargeem pa ehdeena laiku, jo zitadi schee neluhgtee weesi ir par dauds droschi un nekaunigi, un drihs ween ar wisàm kahjam ir bļodâs un schķihwjos, ehd un rauj sew katrs ko war. Lai no schis mozibas atswabinatos, tad weetejee misionari nospreeda, ka buhtu ļoti derigi, kad drihsumâ no Eiropas atwestu wairak kakus, jo tur tahdus kustoņus neweens nepasina. Tas ari notika, un kad schos peļu eenaidneekus ar kahdu kugi atweda, tad tos isdalija weetejeem misionareem pa apkahrtejàm salàm. Tahdà wihsê ari kahds Inzitis atnahza us Roratongas salu; bet tà kà jaunà dsihwes weeta wiņam bij wehl swescha un warbuht ari nepatihkama, tad, warbuht eedams meklet sawu agrako weetu, tas aisgahja no eerahditàs dsihwes weetas. Maldidamees, tas beidsot pa kahdu zeļu nonahza kalnos. Tur stahweja kahda elka preestera mahja, kursch preeksch mas deenam bij peeņehmis ewangelijuma mahzibu, tizis kristits un sadedsinajis sawus elku tehlus. Kad nu winsch nakti guleja

us sawa paklahtà deka, jo schejeenes laudis nepasihst gultas, tad wina blakam gulofchà, nomodà esofchà seewa pamanija diwas ugunigas mirdsofchas azis, un pee tam wina sadsirdeja weeglu troksni, issikas it kà breesmonis tuwotos. Ais bailem trihzedama wina usmodinaja sawu wihru, bahrgi par wina mulkibu israhdama, ka winsch esot sadedsinajis sawus elku tehlus, jo nu deewi esot atnahkuschi par to winam atreebtees. „Zelees augschà un luhds Deewu! wina issamisuse sauza, „zelees augschà un luhds Deewu!" Wihrs ari lott ustraukts uszehlàs un kad winsch paskatijàs us durwju pusi, tad winsch ari eeraudsija diwas mirdsoschas ugunigas azis un dsirdeja sawadas swefchas skanas. Wisleelakàs isbailès winsch eesahka, zik tik dikti un skali ween eespehja, skaitit sawu luhgschanu, tas ir luhgt, ka jau winsch bij mahzits. Tikko muhsu labais kakitis isdsirdeja wina stipro balsu, tad tas ne masak isbijàs no preestera, nekà preesteris no wina un isskrehja atkal pa kahdu zaurumu ahrà. Un schee isbijuschees lautini bij preezigi, ka wini ar sawu luhgschanu bij aisdsinuschi niknos garus. Un pa dakai jau wineem bij ari taisniba.

Nu zekoja muhsu bes tehwijas esoschais Inzitis tahlak, kamehr beidsot nonahza kahdà skaistà elka deewa birsè masà meschinà. Patwehrumu mekledams, neka launa neeedomadamees, tas eelihda elka deewa namà, basnizà. Te winam pahrtikas ari netruhka; no upuru druskam un atlikumeem barojàs dauds peku, kuras muhsu Inzitis bes nekahdàm leelàm puhlem, nokehra zik nu wajadseja. Tà pagahja it omuligi daschas deenas. Pehz tam bij kahda swehtku deena; elku preesteris ar weetejeem laudim, kà tas jau parasts, nahza elkam upuret. Kad nu winsch eenahza templi, tad Inzitis kupri sazehlis, winu itin laipni ar mihligu „miau!" apsweizinaja; jo winsch zeenija zilweku draudsibu. Dsirdot tahdu sawadu balsi un eeraugot raibu swehru ar leelàm azim, preesteris isbijees azumirkli palika stahwam, bet tad skrehja ahrà un saweem pawaditajeem uskleedsa: „Tur eekschà ir kahds breesmonis isnahzis no semes dsilumeem!" To dsirdedami, wisi laudis behdsa katrs us sawu pusi. Drihsumà sasinoja kopà wisus laudis ar kara eerotscheem, ar rungàm un lingam, durameem un zehrtameem. Kara gahjeenà wisi tuwojàs elka namam, wisdroschakee gahja eekschà. Gandrihs elpu aistudami wini tuwojàs elkam, kur Inzitis tihri newainigi bij apmetees. Redsedams tik dauds us reis eenahkot un no winu schaubigàs is'ureschanàs neka laba neparedsedams, Inzitis eeskatija par labako isbehgt no schis nedroschàs weetas. Ar leeleem lehzeeneem winsch skrehja zaur duhschigo kareiwju rindam; wisi atkahpdamees dewa winam zeku, neweena runga, ne schkehps winam nedraudeja, wisi stahweja kà nedsihwi. Tik tad tee atdsihwojàs, kad Inzitis jau bij tuwejos kruhmos; winam pakal dsihtees neweens neusdroschinajàs, wisi bij laimigi, kad breesmonis bij aisbehdsis. Wakarà wisi laudis isrihkoja leelus gawiku swehtkus ais preeka par leelo uswaru, kur dejoja, kleedsa un trokschnoja bes gala, ka ari elkam upureja dauds upuru. Muhsu Inzitim palika kruhmos weenam pascham garlaizigi; tas neko launu nedomadams, tuwojàs preezigeem laudim. Bet tikko daschi to eeraudsija, tad tee sahka kleegt, un sazehlàs atkal leelas isbailes. Kareiwji steidsàs pee eerotscheem un zaur eepreekschejo usleelischanos eedroschinajuschees, tee, gribedami israhdit sawu waronibu, usbruka tai weetai, kur Inzitis bij redsets. No leelà trokschna isbijees, Inzitis dewàs pa kahdu tezinu projam un nonahza kahda eedsimtà dsihwokli; no wajaschanam noguris, winsch nolikàs gulet us satihtà mahjas saimneeka deka. Kad nu schis wehlu nakti pahrnahza no swehtkeem, tad winsch uguns gaismà eeraudsija breesmoni sawà mahjà. Gluschi isbijees winsch isskrehja ahrà un aistaisija durwis, un winsch sahka kleegt, zik spehja, lai sasauktu aisejoschos laudis. Drihs ari saskrehja wiss bars ar eerotscheem, un lai nu schis breesmonis newaretu isbehgt, tad uskuhra wisapkahrt mahjai ugunis. Nu bij Inzitis leelàs nahwes bailès; wisi kleedsa, blahwa un trokschnoja, zik spehja, kur ween tas parahdijàs, tur schahwa, sweeda ar rungam un akmineem, kamehr winsch nobeidsàs. Nu tee leelijàs ar sawu waronu darbu, it kà wini nesin ko slawenu buhtu isdarijuschi. Kad wehlaku wini eepasinàs ar kaka derigumu, tad wini paschi kaunejàs par sawu leelo mulkibu. Bet waj mehs ari no ta nebaidamees, ko mehs nepasihstam? Waj pee mums naw ari dauds lauschu, kuri baidas no nelaimigeem skaitleem, kà no 13 un dascheem ziteem, kà ari no nelaimigàm deenam gadà? Tàpat ari, kad kakis wineem pahrskreen par zeku? Kur ir *netiziba*, tur ir arweenu *mahntiziba*. Bet kas mihlè Jesu, tas tahdeem mahneem netiz, jo Deewa wahrds saka: „Bailibas naw eeksch mihlestibas, bet pilnigà mihlestiba bailibu ismet ahrà; jo bailiba ir moziba, un kas bailojàs, tas naw pilnigs eeksch mihlestibas" (1. Jahn. 4:18).

3. Luhdsoschee salineeki.

Reis kahds anglu kuga kapteins eeluhdsa pee sewis us kuga, kristigo Talriti salas kehnineeni ar wisu winas pawadonibu, lai winus pehz eiropeeschu eeraschas pazeenatu. Wiss bij us to labako sakahrtots un kapteins laipni luhdsa, lai weesi eesahkot ehst. Bet neweens nepaklausija wina luhgumam. Sajuzis, kapteins greesàs pee misionara, kursch ari bij starp eeluhgteem: „Es ar noschehloschanu redsu, ka es tomehr neesmu wisu isdarijis pehz weesu prahta. Kehnineene wehl gaidoschi skatàs apkahrt, it kà wehl tas galwenakàs leetas truhktu, tàs buht aismirstas." — „Ja, tà ari ir," misionars atbildeja, „galwenakàs leetas wehl truhkst; Juhs eseet aismirsuschi galda luhgschanu, bes tàs mani bruhnee draugi neaisteek neweenu eehdeenu." Issamisis kapteins luhdsa, lai misionars to darot. Eedsimtee luhdsa sirsnigi lihds:

„Wisas azis gaida uf Tewi ..." Pehz tam wisi preezigi kehràs pee maltites, lai gan nebij suna gaļas zepetis, kurſch pee wiņeem ir tas wisleelakais gahrdums, bet tomehr tee bij ar wisu meerâ.

* *

Pirmajam kristigajam, ar wahrdu Mui, bij ļoti leela patikſchana Deewu luhgt. Ikkatru deenu winſch wairak reiſas gahja kahdâ weentuligâ weetâ luhgt. Bet nu winſch reiſ saslima un wiņam wairs nebij eespehjams iſeet no buhdas, tad winſch mehdſa teikt uſ teem, kuri gahja uſ basnizu: „Manas kahjas gan wairs nespehj eet jums lihdſ, bet mana dwehſele tomehr ir juhſu widû un slawè to Kungu tàpat kà ſenak." Lihdſ pat pehdigam dſihwes brihdim winſch sirſnigi luhdſa Deewu un aisgahja laimigs no ſchis paſaules.

Waj ſchi luhgſchanas dedſiba un wakſirdiba neapkauno daudſ kristigos, kuri kaunas Deewu luhgt! Ak, kaut mehs wisi reiſ eespehtu itin behrniſchkigi isteikt sawas wajadſibas sawam debeſs Tehwam! Tad mehs buhtum daudſ, daudſ laimigaki.

* *

Deewkalpoſchanu beidſot salineeki mehdſ labpraht luhgt: „Dod, ak Kungs, ka ſchee labee wahrdi, ko mehs dſirdejàm, paleek arweenu muhſu ſirdìs un nedaram ar teem kà ar saweem ſkaisteem ſwehtdeenas apgehrbeem, kurus drihſ ween nowelkam un eeleekam kastê un ahtraki neleetojam, kamehr ir atkal ſwehtdeena. Lai daudſ wairak ſchi pateeſiba buhtu lihdſiga muhſu meeſas tetoweſchanai (neiſdſehſchamas ſihmes un iſgreſnojumi), kura paleek pastahwiga wiſu muhſchu!"

Kalnu Jekaba:

Ko tu twihksti, ko tu dedſi,
Kad tu zita laimi redſi?
Sini: laimigs ar' ir tas,
Kam naw laimes itnemaſ . . .
Ko tu gaudi, ko tu raudi,
Kad tu zitam ſeltu jaudi?
Teeſcham, gudris ir tas wihrs,
Kas no wiņa gluſchi tihrs . . .
Laimi — welti ſcheitan guhſi.
Tu no wiņas peewilts kluhſi —
Un pehz preeku wasaras,
Ritès sahpju asaras . . .
Selts gan ſkan ar ſkaņam tihràm,
Bet no wiņa bihtees wihram!
Dot gan tas war paſauli,
Bet par to ņems dwehſeli . . .

Ja tu gribi laimi ihstu,
Turi sawu ſirdi ſchkihstu.
Ja tu gribi bagats kluht:
Zentees Jesu ſirdi guht!

Misione.

Atwehrtas durwis. Kisiristana pee Indijas ſeemeļa wakara robeſchas, kà ſinams, peeder pee ſemem, kurâs ewangeliumam wehl weenmehr naw peeejas. Gan 1864., 1882. un 1889. gadâ Afganeeſchu kristigaji no Petſchawaras tur mehginajuſchi miſionet, bet miſionari tur wehl naw nometuſchees uſ pastahwigu dſihwi. Tagad teek ſinots par kahdu kristigu ahrstu Petſchawarâ, ka tas esot gataws atgreeſtees sawâ dſimtenê. Kà ſehns tas gimenes strihda dehļ tapis no mahjas aiſwests. Tà kà radi gribeja tikt no wiņa walâ, tad tee to nodewa kahdam ſ.lotajam tizibas mahzitajam. Tà winſch nonahza Batalâ, Pedſchabâ, kur winſch miſiones ſkolâ saņehma kreetnu iſglihtibu. Winſch studeja medizinu un tapa ahrsta palihgs miſiones hospitalâ, Petſchawarâ. Preekſch kahda laika atnahza ļaudis no wiņa dſimtenes un to pasina. Wiņi aisgahja atpakaļ un drihſ pehz tam miſiones hospitalî eeradàs grupa ļauſchu no Kafiri, starp wiņeem arî ahrsta brahlis un onkulis. Leels bij atkalredſeſchanàs preeks. Nasir-Alabam, kurſch tagad ir 40 gadus wezs, ir nodoms ar saweem radeem atgreeſtees sawâ dſimtenê. Wiņi to wehlejàs, kaut gan tas ir kristigajs. War sagaidit, ka winſch sawâ dſimtenê atklahti apleezinàs sawu tizibu.

Melnais matroſis. Preekſch 60 gadeem, kahds miſionars atgreeſas no miſiones lauka uſ Eiropu. Uſ kuga brauza kahds nehgeris kà matroſis, ar kuru ziti matroſchi jokojàs. Tas Deewa kalpam bij ſchehl; winſch nabaga paganu ņehma pee ſewis un tam stahstija no ta Kunga Jeſus un peedſihwoja preeku, ka nehgeris to wahrdu peeņehma un dahwinaja sawu ſirdi Pestitajam. Pa ilgo juhras braukſchanas laiku nehgeris uſ kuga tapa kristits. Zik laimigs tas nu jutàs un zik ļoti tagad winſch mihleja miſionaru!

Kad kugis peenahza Eiropas peekrastê, tad tam bij japaleek 40 deenas ostâ, jo baidijàs, ka uſ ta naw iſzehluſchàs lipigas ſlimibas. Pa ſcho laiku miſionars saslima ar lipigu ſlimibu un tika eeweetots hospitalî. Wisi wiņu atstahja, tikai melnais kristigajs nè; tas wiņu deenam un naktim uſtizigi kopa. Miſionars atkal iſweſelojàs, bet nehgeris tapa ſlims. Mirstot miſionara rokàs, tas preezajàs kà behrns un sazija: „Es mirstu un eimu pee Jeſus; tu esi dſihws; nu saki wehl daudſ, daudſ paganeem, lai tee nahk pee Jeſus un kluhst laimigi!"

Ihsts miſiones draugs. Kahds ſemneeks uſ sawa kalmiņa paſkubinajumu bij aisgahjis uſ miſiones ſwehtkeem un mantojis tur daudſ ſwehtibas. Pahrnahzis mahjàs, winſch sazija sawai ſeewai: „Mihlà ſeewa, es miſiones ſwehtkos dſirdeju sawadas leetas. Tur mahz itajs stahstija, ka esot wehl 600 miljoni paganu, kuri nepaſihstot Pestitaju; teem neesot Deewa wahrda, kristibas, nedſ wakariņa; tee mirstot katru deenu 50 lihdſ

60 un, kà sahtana kalpi, aisejot pasuschanâ. To es agrak nemas nesinaju. Un mihłajam mahzitajam bij ari łaudis, kuri grib eet pee paganeem; tee dseedaja. Tas us mani darija dsiłu eespaidu. Winsch sazija, lai mehs ari pee schi darba palihdsot. Es gan newaru lihds eet, bet palihdset mehs waram. Waj mums naw eemeslu deesgan tam Kungam pateiktees par wisu Wina schehlastibu un palihdsibu? Tu jau sini, ka Winsch muhs tik beeschi ir isglahbis un gadu eekschâ, gadu ahrâ tik ustizigi apgahdajis un pee tam Winsch mums ir dahwinajis zeribu us muhschigu dsihwoschanu. Waj mehs lai peełaujam, ka 600 milijoni paganu dsihwo postâ? Nè, es neesmu aismirsis, ko mihłais mahzitajs sazija, ka mums teem japalihds ar sirsnigu Deewa luhgschanu. Un eegahdasimees ari mehs leelu maku un katru deenu tur eeliksim kahdu kapeiku, nodosim to preeksch misiones un sazisim, ka esam paganu behdas sajutuschi sawâ sirdî. To darisim no mihlestibas us to Kungu Jesu, kursch ari muhsu grehku nastu ir nesis.

Kantonâ zeetumi ir atwehrti kristigai ewanglisazijai. Misionars Wanags par to sino: „Kahds mandarins mani luhdsa, lai es usdodot kahdam palihgam, sludinat Sauli zeetumneekeem, lai tee taptu tikumigi.“ Schinî gadijumâ mandarins runaja łoti eewehrojamus wahrdus par kristigajumu un Kinas kristigajeem. Starp zitu winsch sazija, ka zik tahlu winsch esot nahzis satiksmê ar Japanas kristigajeem, winam esot tas eespaids, ka ahrsemes kristigajee stahwot us augstakas pakahpes garigâ sinâ nekà Kinas kristigajee. Kinas kristigajee esot wehl lihdsigi maseem behrnineem. Bet tomehr tee stahwot, garigâ sinâ pakahpi augstaku nekà elkupeeluhdseji. Es ar preeku paklausiju wina luhgumu. Par wisu japreezajàs, ka eerehdni pamasam manto usskatus, ka tikai kristigajumâ ir religisks spehks, kursch war zilwekus pahrwehrst.

Indijâ 1913. gadâ ir wairak Bibełu tizis isplahtits, nekà kahdâ zitâ gadâ eepreeksch. Waldiba atsihst, ka jaeesahk atturibas reforma. Lords Hardings, tagadejais Indijas wize-kehninsch, stahw pirmais schai augstajâ usdewumâ. Winsch kahdai suhtneezibai dehł alkohola konsuma aprobeschoschanas, esot nahzis sapratigi preti. Miruschais Maharaja, no Traowankore Indijâ, kursch tizis slawets, ka mahzitakajs, jaunlaiku indu waldneeks, isteizees par Bibeli sekoschi: „No kureenes Anglijai ir winas sinaschana, atsihschana, gudriba un wara? No winu Bibeles. Bet nu tee to pahrtulko muhsu walodâ, nesſ mums un saka: „Schi ir, kura muhs ir pazehlusi: nemeet to un pazełatees ari juhs! Nemeet to, laseet un pahrbaudeet un luhkojeet, waj ta naw laba.“ Wini to mums neusspeesch, kà reis Muhamedaneeschi sawu koranu, bet saka: „Laseet un pahrbaudeet to, waj ta naw laba.“ Par weenu leetu es esmu pahrleezinats, ka kristigajo Bibele, neskatotees us to, kà mehs pret winu isturamees, nesis jaunatdsimschanu muhsu semei.“

Par Kinu un kineescheem mehs atrodam „Missionary Review of the World“ sekoschas swarigas sinas: „Katra zeturta persona, kura us semes lodes dsihwo un elpo, ir kineetis. Katru mehnesi no Kinas milijoni dwehsełu aiseet muhschibâ. No 2033 ar muhri apwilktam pilsehtam 1557 ir bes misionareem. Desmiteem tuhkstoschu meestinu un zeemu ir bes ewangelijuma gaismas. Pehz gadu simtena misiones darba tur no tuhkstosch eedsihwotajeem 999 wehl weenmehr naw sawas Bibeles un tas buhtu tàpat ari tad, kad wisi lihds schim drukatee eksemplari nahktu leetoschanâ.

Jauniba.

Arw. Ramana:

„Waj tizigs zilweks war istikt weikalâ bes meloschanas?“

Lasam: Jahn. 8:44. „Juhs esat no ta tehwa ta welna, un sawa tehwa prahtu juhs gribat darit. Tas no eesahkuma ir bijis slepkawa un naw pastahwejis eeksch pateesibas; jo eeksch ta naw pateesibas. Kad winsch melus runà, tad winsch runà no sewis pascha; jo winsch ir melkulis un melu tehws.“

Schahdus wahrdus mums saka Deewa wahrds par meloschanu. Mehs redsam ar schi pantina palihdsibu, ka, kad nogreeschamees no pateesibas zeła, mehs tuhlin esam welna behrni, kursch ir melu tehws. Eeskatisimees dsiłak Deewa wahrdâ: Jahn. par. gr. 21 nod. 8 p. lasam: „Un wiseem melkuleem buhs sawa dała tai sankî, kas deg ar uguni un sehru; ta ir ta otrà nahwe. Par meloschanu jasanem breesmigs sods: muhschiga pasuschana, muhschigas mokas ellê. Tanî paschâ pehdejâ pantâ lasam, ka meloschana nolikta blakus wisleelakeem grehkeem: netizibai, slepkawibai, elkukalpibai un z. Waj mehs pehz wisa schi wehl waretu eedomatees, ka melot eespehjams tahdos gadijumos, kad tas leekas łoti nepeezeeschams! Waj dwehseles muhschiga dsihwoschana naw wairak wehrta nekà semes neezigas wajadsibas, waj pat muhsu meesa, kuras dehł mums isleekas, ka ir jamelo? Us meleem pawed bailes no soda, pełnas kahriba waj ari preeki par tuwaka nelaimi. (Peem.: Jekaba dehli sawu tehwu nepateesi apmeloja, kad tee, tam Jasepa swahrkus rahdidami, sazija: „Schos esam atraduschi —.“) Kahdâ weikalâ mehs ari nenodarbotos, melot mehs nedrihkstam nekahdâ gadijumâ; lai nepahrdodam par semes mantu sawas dwehseles! Un kaut ari muhs tadehł atlaistu no weetas, mehs tad waretu tikai preezatees, sinadami, ka zeescham Jesus wahrda dehł, kuru negribam pahrkahpt, un muhsu alga buhs leela debesîs. Bet wai teem, kuri łausees peewiltees no satana kahrdinaschanam un melos, kaut ari tikai daschos gadijumos, warbuht lai istaptu prinzipalam, darba

dewejam, meiſteram, ſaimneekam waj zitai kahdai perſonai; warbuht lai wairak nopelnitu waj lai newajadſetu tik daudſ puhletees un leet ſweedrus. Warbuht ziti domàs, ka tahdâ gadijumâ atlauts melot, kad zaur to war glahbt ſawa tuwaka ſtahwokli, mantu waj pat godu; — uſ to man wairak naw ko teikt, ka tikai to, ko ſaka wezà ſwehtà Bibele, kura muhſcham nemelos Par. 21:27: „Un tur neeeees neweens, kas ir apgahnits un negantibu dara un m e l u s, bet tee ween, kas ir rakſtiti ta Jehra dſihwibas grahmatâ." Lai, brahli un mahſas, ſpraudſcham ſewim ihſtu, zehlu mehrki, Jeſu, un lai tuwojamees Winam pa brihniſchkigo pateeſibas zeļu! Lai muhſu weikals muhs nekawè eemantot debeſs godibu, kuru Peſtitajs pats mums ir ſataiſijis. „Noleekat melus un runajeet pateeſibu," ſaka apuſtulis Pahwils Ewej. 4:25.

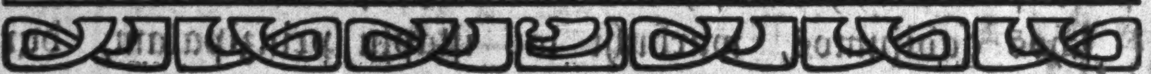
S k a r u   J a h n a:

Turees augſtak!

Kad es kahdâ jaukâ rihtâ iſgahju paſtaigatees pa lauku, peepeſchi iſdſirdu wirs galwas ahtru ſpahrnu ſchwihkſtonu. Apſkatotees pehz zehlona, redſeju, ka wanags wajaja peleko zihruliti, kuram, kà redſams, bij ļoti bail, jo beeſchi ween winſch ſahpigi — ſchehli eekleedſàs.

Wini rinkodami pazehlas mahkonos, bet nebij ilgi jagaida, kad wanags kà bulta nodrahſàs atpakaļ tukſchâ un ilgi duſeja uſ koka ſara. Winſch bij peekuſis.

Brihnums bij tad, kapehz weiklais wanags newareja dabut nagos neweiklo, iſbijuſchos zihruliti. Maſais pelekitis, luhk, ſinaja to, ka weenmehr wajag turetees augſtak par wanagu. To winſch neaiſmirſa ari tad, kad nahwes bailes to apnehma. Lai gan iſ wina maſajàm kruhtim lauſàs nahwes baiļu kleedſeeni, winſch atminejàs weenu: turees augſtak par wanagu! Brahl, tauteeti, uſmanees! uſ tewi gluhn wanags, winſch daudſ ſtipraks un iſweizigaks nekà tu. Zihnu eeſahkt tu ar to newari, ari iſbehgt nè. Kà tu iſglabſi ſawu dſihwibu? Kà tu iſglahbſees no reibinoſcheem dſehreeneem, kuri weſelas tautas gahſch poſtâ? Kà tu iſglahbſees no netiklibas? Kà tu iſglahbſees no daudſ un daſchadàm leetam, kuras tawu meeſu un dwehſeli ſamaità? Ir tikai weens zeļſch. Mahzees no nahwes bailês trihzoſchà zihruliſcha. Turees augſtak par katru grehku! Tu taiſchu eſi waldneeks par wiſu, waj tu padoſees tik ſemàm leetam? Nepahrdod ſawu pirmdſimtibu par lehtſchu wirumu!

Teodora Pelus (Teodora, Laukpukite). †

Biografiſka ſkize no A. L e e p i n a.

Sawus pirmos behrnibas gadus Teodora Pelns pawadijuſe kahdâ muiſchkalpu mahjâ, Jelgawas tuwumâ, tà tad truhzigos apſtahkļos. Jau ſawâ dſihwibas rihtâ wina dabujuſe miht ehrkſchķu teku, bet lihdſ ar to ari peedſihwojuſe Deewa brihniſchkigu ſargaſchanu. Muiſchkalpu mahjâ gandrihſ wiſi behrni ſaſlimuſchi ar ſcharlaku, ari wina. Muiſchas ahrſts dewis behrneem ſahles, tomehr wiſi behrni, kuri bijuſchi gruhtak ſlimi, nomiruſchi. Ari Teodorai ir dotas ſahles, un ahrſts teizis, ka wina wehl tikai pahris deenas zeetiſchot. Bet jau behrnibâ pee winas parahdijuſchees daſchi patſtahwiga rakſtura wilzeeni. Kad wezaki tai ſpeeduſchi dſert ſahles, wina ari eenehmuſe ſahles mutê, bet tikko wezaki aiſgahjuſchi prom, wina tulin wiſu iſſpļahwuſe. Pagahjuſchas diwas — un wehl wairak deenas, un Teodora, wiſeem par brihnumu, tomehr iſweſeļojuſees.

Jau behrnibâ wina turejuſe „behrnu deewkalpoſchanas". Iſmahzijuſees laſit un dabujuſe kahdu Bibeles ſtahſtu grahmatu, wina ar leelu intereſi ſahka laſit ſchos wezu laiku notikumus. Sateekotees ar ziteem behrneem, wina teem ſtahſtijuſe par Abraamu, par Jaſepu u. t. t. Behrni weens otram pateikuſchi, ka Teodora ſinot ſkaiſtus ſtahſtinus, un drihſ ſalaſijuſchees labs pulzinſch maſo klauſitaju. Tahdas „ſapulzes" wina noturejuſe wairakas. — Wehlak Teodoras wezaki dſihwojuſchi tuwak Jelgawai, un Teodora ſahkuſe apmeklet Jelgawas tizigaju ſwehtdeenas ſkolu. Ar ſajuhſmu wina klauſijàs laipno ſkolotaju lekzijas un behrnu jauko dſeedaſchanu. Katru ſwehtdeenu wina zentàs apmeklet behrnu deewkalpojumu. Bet tad nahza ſahpigs peedſihwojums — behrnu deewkalpoſchanas apmekleſchana Teodorai bij japahrtrauz, — jo wezaki aiſleedſa Teodorai apmeklet ſwehtdeenas ſkolu. „Kad ſwehtdeenâ nahza pulkſtens diwi," wina ſtahſta, „es panehmu Jaunderibu un Bibeles kartinu, nolihdu kahdâ kluſâ, pat tumſchâ kaktinâ un aſaram azis laſiju ſawu lekziju." — Wezaku pamudinata wina drihſ ſahka apmeklet paſauligu jaunu ļauſchu ſabeedribu. Pateizotees Teodoras jautribai un aſprahtigam humoram, wina ſche drihſ tika ļoti eezeenita un tadehļ beeſchi ſanehma uſaizinajumus, peedalitees ſaweeſigos wakaros, ballês un taml. Wina ſtahſta: „Kaut gan es winu ſtarpâ iſturejos ļoti jautri, bet mahjâs pahrnahkuſe, es gandrihſ katru reiſi ruhgti raudadama to noſchehloju." Beidſot, apm. 17 gadus wezumâ, wina pret wezaku gribu, peedalijàs pee draudſes. Sawu lihdſſchinejo paſauligo dſihwi wina tagad uſſkatija kà noſchehlojamu un ļaunu un, lai ari wiſas atminas par to iſnihzinatu, wina ſadedſinaja ſawas lihdſſchinejas peeſihmju grahmatinas un dſejolus, kuru bijis laba teeſa. Wina drihſi ſahka roſigi darbotees ſawas draudſes jauneeſchu pulzinâ un behrnu deewkalpojumos. Pateizotees ſludinataja br. Redina gahdibai, wina apmekleja daſchus ſwehtdeenas ſkolotaju un bibeles-

kursus. Wehl peeminams, ka, lai waretu tizibâ neween pastahwet, bet ari uf preekschu eet, wina daudf Deewu luhdsa. Tà kà mahjàs tas winai bij neisdewigi, tad wina iswehlejàs sew dabas swehtnizu tuwejâ meschâ sem kahda kupla koka. Wehl pehz gadeem wareja redset tàs semê eespeeduschàs weetinas, kur wina bij uf zeleem pawadijuse Deewa trona preekschâ, sanehmuse spehku no augscheenes un uf luhgschanas rokam nesuse sewischki sawus wehl neatgreestos peederigos. — Bet schinî „Tabora kalna wirsgalâ" winai nebij wehlets ilgi kaweteeS, winai — bij jasteidsas tahlak. Drihsi winas deewibas saulstareem seltito garigo debess jumu aisklahja tumschi pahrbaudischanas mahkoni.

Kahdâ seemas wakarâ no luhgschanas sapulzes pa noledojuschu zelu mahjup ejot, wina nelaimigi krita un stipri sadausija kahju. Sinadama, ka no wezaku puses wina sanems tikai pahrmetumus un zeredama, ka sahpes drihs pahrees, wina pahris deenas neweenam neka nemineja par notikuscho. Wehlak, pateizotees Jelgawas baptistu draudses lozekku gahdibai, wina eetika Jelgawas slimnizâ. Te wina noguleja daschus mehneschus, bet sahpes, „mokas", wina teiza, „palika jo deenas jo nepanesamakas, tà kà daschu brihdi wehlejos, kaut jel nahwe nahktu". Beidsot ahrsti atsina, ka kauls eesahzis truhdet, un $1^1/_2$ zentimetri pee zela kauls winai tika issahgets. Kirurgi teikuschi, ka, laikam, ar krukeem wina pastaigat wareschot . . . Gruhti mums eedomatees, kahdas dwehseles sahpes winai tad bij japahrdsihwo, kad pee wisa ta wehl nahza klaht peederigo pahrmetumi: „tas tadehl, ka tu pee baptisteem gahji". Schinî laikâ ari winas weenigais brahlis kà neatgreesees aisgahja nelaimigâ nahwê . . . Te mehs redsam, kà ihsta dsejneeze dsimst. Nu mehs waram sahkt sapraſt winas dseju. Bet schinîs tumschos brihschos wina dsejoja sawu gaischako un spehzigako dsejoli. Ja, pat wisleelakàs zeeschanas nespehja satrizinat winas tizibu uf to Kungu. Te pasneedsu scho dsejoli:

„Wehl ir weens Deews, ja wisi mani atstahj,
Pat draugi labakee ja neewà, nihst;
Kad dsihwes sauli ruhpju ehnas apklahj
Un behdu salnâ zerib's seedi wihst:
Tak nahkamibâ luhkojos —
Wehl ir weens Deews — Tam ustizos!

Wehl ir weens Deews! Kad kapa malâ raudu,
Kur mihļu aisgahjeju guldina,
Kas sirdij bijis dahrgs . . . Kaut wisu saudu . . .
Un sirds waj luhst aif sahpem, schehluma:
Zaur. as'ram augschup luhkojos —
Wehl ir weens Deews — Tam ustizos!

Wehl ir weens Deews! Tas sawus behrnus sargâ,
Tas skaita winu as'ras nopuhtas;
Gan daschreis Wina roka leekas bahrga
Un nospeesch tà, kà suhd waj zeribas:
Kà behrns tak Winam peekeros —
Winsch ir mans Deews — Tam ustizos!"

Tagad mehs waram sapraſt ari schos isteizeenus winas dsejolos:

„Kaut dsihwe tik krahschna, tik seedoscha rahdas,
Bet man no tàs wajaga atsazitees."

Tàpat kahdu tanî laikâ dsejotu rudens dsejoli:

„Rudens pahrees, seema beigsees,
Seedons atkal ussmaidis.
Skumjà sirds, ar' tew pehz nahwes
Jauna dsihwe usausis!"

Praweets usrahda kehninam grehku.
1 Sam. 15: 12—24.

Tas Kungs nekad nepamet kaunâ tos, kas uf Winu paļaujas. Tà ari schoreis Teodoras ustiziba Deewam tika brihnischki kroneta panahkumeem. Winas weseliba gahja strauji uf preekschu, un pehz dascheem mehnescheem wina, pat kirurgeem par brihnumu, bes pawadona, bes krukeem jau staigaja pa Jelgawas eelam. Preeks winai wehl daudskahrtigi pawairojas, kad schinî laikâ winas wezaki un drihs ari jaunakà mahsa sahka no sirds Jesu mihlet. Sche atkal peepildas ta Kunga Jesus wahrdi: „Pateesi, es jums saku: neweens naw, kas atstahjis

mahjas, waj wezakus, waj brahlus u. t. t., kas to daudskahrtigi neatdabûs schini laikâ, un nahkoschâ laikâ muhschigu dsihwoschanu" (Luhk. 18:30).

Tagad Teodora ar jo leelaku sirsnibu nodewâs gatigam darbam, sewischki personigi sarunajotees ar neatgreesteem par dwehseles pestischanu. Tà kà winai bij swehts paradums katru rihtu un wakaru lasit nodaļu no Deewa wahrda, tad, sarunajotees, wina wareja neween zitet wajadsigas Bibeles weetas, bet tàs ari usschkirt, parahdit un preekschâ lasit. Kaut gan wina bij dsejneeze, bet jauneeschu preekschnesumu stundâs un swehtkos wina drihsak runaja, nekà deklameja. Winas pahrdomatais un issjustais runas saturs, kuru, kà sarkans pawedeens, weenumehr puschkoja leeziba par Kristus asins spehku, kà ari winas dailais, pat dsejiskais isteiksmes weids saistit saistija klausitajus. Pat aisbrauzot weesos Widsemê, wina nekautrejas eesahkt sarunas ar pasihstameem un nepasihstameem par sawu dahrgo glahbeju Jesu un usaizinat tàs mahjas ļaudis us wakara luhgschanu. Ļaudis tika kustinati un pehz beigam luhdsa, waj ari nahkoschos wakaros wina newaretu noturet luhgschanas. Tà wina 1906. gadâ rudenî daschados Widsemes apwidos ap trim mehnescheem — beeschi katru wakaru — noturejа Deewa wahrdus. Wehlak sastapu weenu otru tizigo, kuri teiza, ka zaur Teodoras leezibu wini nahkuschi pee Pestitaja. — Ka ar pasemigu sirdi un aiz mihlestibas us Pestitaju wina scho darbu strahdajuse, kà ari daschadas dwehseles zihnas winai tadehļ bijis jaiszihna, to gaischi raksturo kahds gabalinsch is winas rakstа „Atminas no Widsemes":

„Kahrdinatajs man peestahjâs un sazija: „Tawa waloda truhziga, Rakstu sinaschana masa. Waj tu droschi to sini, ka pestischanas wehsts ir pateesiba? Ļaudis jau wairs to netiz. Kas sin, waj tu maj esi pestita, kadehļ tew wehl tikdaudz wahjibu? Un tu gribi wehl ziteem leezinat; met labak wisu pee malas!" Schi musinadamâ balss pildija manu sirdi ar tahdu nemeeru, mani pahrnehma tahdas schaubas, ka wairs newareju neko lasit, luhgt waj pahrdomat. Tad nogahju tuwejâ meschâ, wisdsiļakâ pasemibâ tur sauzu us To, kas Pats kahrdinats un tadehļ teem, kas top kahrdinati, war palihdset (Ebr. 2:18). Un slawets lai ir Wina wahrds! Pehz pahris stundam karstâ luhgschanas zihninâ kahrdinatajs atkahpâs un meers un droschiba pildija atkal manu sirdi. — Wakarâ luhgschanas stundâ leezinaju ar tahdu sirsnibu, kà reti kad. Swehtais Gars spehzigi strahdaja. Luhgschanâs skaneja aisgrahbjoscha atsihschanâs un noschehloschana par sawu lihdsschinejo weenaldsibu un remdenibu, un kwehloschas dwehseles slahpes pehz Jesus, tàs Dsihwibas straumes. Tizigee dewa tam Kungam jaunus solijumus us jaunu mihlestibu un jaunu darbibu. Jà, tà bij luhgschanas stunda, ko wadija Swehtais Gars!"

Par kahdu zitu Widsemes zeļojumu Teodora stahstija sekoschu peedsihwojumumu: „Pehz swehtdeenas preekschpusdeenas sapulzes sarunajos par sawu Pestitaju ar kahdu inteligentu jaunu zilweku. Winsch daudz ko sinaja, daudz bija peedsihwojis. Winsch wairak gadus dsihwojis kahdâ Kreewijas leelakâ pilsehtâ, eepasinees ar daschadâm modernâm teorijam, bij labi pahrtizis, bet — bez Kristus un gluschi nelaimigs. Leezinaju winam par ihsto laimi pee Jesus mihledamâs sirds. Winsch mani usaizinaja, lai aisejot pee wina mahjâs scho sarunu turpinat. Apsolijos. Bet tà kà biju usaizinata tai wakarâ ari kahdâ zitâ weetâ, tad wareju aiseet tur tikai pahris stundas p e h z norunatâ laika. Tur aisejot man tika sazits, ka minetais jauneklis eegahjis dahrsâ, lai es ari ejot, tur winu sastapschot. Es Deewu luhgdama klejoju pa dahrsu, bet neweena neredsu. Te, kà no tahleenes, dsirdu tahdu sawadu apspeestu waideschanu. Eju wehl daschus solus un sadsirdu wahrdus: „Naw wehrts! Naw wehrts!" Eju schai balsij tuwak, kaut gan neweena zilweka neredsu. Te peepeschi eeraugu sew tihri blakus mineto inteligento zilweku, peeslehjuschos pee kahda koka ar pret sewi atgreestu rewolweri rokâ. Winsch druhmi raugas us semi un paklusi sauz: „Naw wehrts! Naw wehrts!" Es wairs nesaprotu, ko darit, nometos turpat zeļos un lehni, bet dsirdoschi luhdsu to Kungu. Us reis winam noslihdeja rokos lejup un iskrita rewolwers . . . Stahstiju winam daudz par to Kungu Jesu, un winsch turpat peenehma Kristu par sawu Pestitaju. Slawa tam Kungam!"

Pee Teodoras atklahtibas darba wehl peeminams, ka wina wairak reisas bija eewehleta un darbojâs Jauneeschu Sab. preekschneezibâ.

Runajot par winas dseju wispirms jaatsihmê, ka winai bij sewischka dahwana dsihwi attehlot dabas ainas. Pat weenkahrschâ Widsemes zeļojuma aprakstâ wina runâ tik glesnaini-dsejiski: „Manim pee Kursemes lihdsenumeem peeraduschai schahds brauzeens pa Widsemes kalneem un lejam bija ļoti pa prahtam. Augsti kalni, weetam apehnoti kupleem gan lapu, gan skuju koku mescheem, mainas ar dsiļâm grawam, zaur kuram atkal lihtschu lotschu wijas sudrabainas upites, weetam jautri tschalodamas, kà spirgtâ besruhpigâ jaunibas gaita; weetam atkal rahmi slihdedamas zaur nobahluschâm plawam, it kà atgahdinadamas wezuma gausos, noguruschos solus. Daschreis zeļsch muhs weda zaur tumschu noslehpumainu egļu meschu, weetam atkal gar krahschnâm birsitem, kuras rudens, kà ihsts mahkslineeks, isglesnojis gan bahli dseltainâs, gan sahrti purpurainâs, gan tumschi rudâs krahsâs. Rudens saulites bahlee stari, kà skumji pawedeeni, tik sehrigi wijâs zaur slaidajâm galotnem un it kà atwadidamees glahstija wehl koku trihzoschàs lapinas. Wisapkahrt tahds sehrigs, aisgrahbjoschs klusums, kuru muhsu wahgu weeglâ rihbona, it kà wehl pawairotu. Man likâs, ka daba, eetehrpusees sawâ pehdejâ krahschnumâ, swinetu tagad leelus schkirschanâs swehtkus, atwadidamâs no wasaras godibas."

Teodora sawâs dsejâs wiswairak mums rahda kizigа zilweka dwehseles zihnas wina tumschos brihschos. Winas dseja ir liriska, dsiļi religiosa, dabas glesnu bagata, ismek-

leteem daiķeem teizeeneem un tekoſcha, kà ſtrautinſch; gan weetam ta iſſkan melankoliſkos — ſehrigos — akordos, bet katru reiſi wina ir ſaweenota ar gaiſchu, zeribas pilnu ſkatu nahkotnè, waj ar luhgſchanu un uſtizeſchanos Deewam. Kas Teodoras dſejai dod paleekamu wehrtibu, ir ta ſewiſchkà ihpaſchiba: dabas dſejâ attehlot dſiķi iſjuſtus garigus peedſihwojumus. Sche weens peemehrs no daudſajeem, „Kriſt. Wehſtn." Nr. 5. 1914. gadâ:

„Jau atkal tumſcha mana dſihwes debeſs,
Kas maſu brihdi itkà ſkaidrojàs,
Jau atkal behdu wiļni augſti zeļas,
Sirds maſtizigà trihz un bailojas!

Dahrd pehrkoni un leetus gahſchas ſtraumem,
Tik brihſcham mahkonus ſchķeļ ſpilgti ſibeni.
Wehl tumſchaks top pehz katras gaiſmas ſchwihtras
Un ſchauſmas wairak pahrņem dwehſeli.

Kungs, apſauz wehtru maſtizigâ ſirdi!
Es grimſtu, Peſtitaj, man roku ſneedſ!
Nahz, kleedè tumſchos behdu padebeſchus,
Man atkal Tawu gaiſmu redſet leez!

1908. gada rudenî Jelgawas tizigee jauneeſchi bij eeaizinati Bauſkas draudſites garigâ iſrihkojumâ. Ari Teodora peedalijàs pee ſchi zeļojuma, lai ari Bauſkâ apleezinatu ſawu Glahbeju. Braukſchana ar kugiti pa upi nebij tiktahl eeſpehjama, kà to zereja, jo uhdens bij iſſihzis. Wiſi dewàs kahjam wairak 10 werſtis. Tà kà Teodora ſawu reiſ eewainotu kahju newareja lozit, tad ſewiſchķi winai ſchi eeſchana bij gruhta. Bauſkâ wiņa wehl daudſ runajuſe un dſeedajuſe. Mahjàs pahrnahkuſe, wiņa drihſ palika ſlima. Ahrſts paſkaidroja, ka winai plauſchu plehwes eekaiſums, un ka tas warot buht par zehloni dilonim. Gan wiņa druſku atweſeļojàs, bet drihſ palika atkal ſlimaka, kamehr 1914. gadâ waſarâ wiņa jau wairs newareja ſlimibas gultu atſtaht. Sawas ſlimibas labakos brihſchos wiņa wehl darbojàs jauneeſchu un behrnu deewkalpojumos. Nekad wiņa nekurneja pret Deewu par ſawàm zeeſchanam, bet tizeja, ka Deews to labako preekſch wiņas dara; un ka wiņa to, ko ſcheit neſaprot, wehlak ſapratîs. Un Deews pateeſi kà mihļſch Tehws pa wiſu ſlimibas laiku ſcheligi par wiņu gahdaja. — Wiņas ilgas pehz „mahjam" un wiņas gara ſtahwokli ſchini laikâ labi raksturo tàs beidſamais dſejolis, dſejots 1914. gadâ rudenî, kad wiņa pate wairs neſpehjuſe rakſtit, bet dſejoli diktejuſe preekſchâ:

„Ai dſihwe, ſchi nihzigà dſihwe,
Zik negaidot wihſt!
Un zeeſchanu ehnâ kluſi
Kà pawedeens rihſt . . .

Bet ſkateenî augſchup man weras,
Kur Jeſus, mans Gans,
Un luhpas tſchukſt gawilês kluſi:
„Tur mahjoklis" mans." („Kr. W." Nr. 11, 1914. g.)

Seſtdeen, 29. nowembrî, pulkſt. 6. no rihta, 1914. gadâ, pehz 6 gadu ilgas ſlimoſchanas, 30. dſihwibas gadâ, ſawu darbu un tezeſchanu pabeiguſe, tizibu turejuſe, wiņa meerigi ſchķihràs no „ſchis nihzigàs dſihwes", lai pahrzeltos tur, kur „mahjoklis ne rokam taiſits, bet muhſchigs debeſîs." 2. dezembrî, Jelgawas dr. ſlubinatajam P. Laubertam un korim peedalotees, wiņas atdſiſuſchàs meeſas tika paglabatas Baloſchu kapos, pee Jelgawas.

Dawids nokauj lauwu.
1. Sam. 17 : 34—35.

Filantropa:

Mans zeļſch

Es ſinu, mans zeļſch buhs tumſchs,
Tur gaiſma neſpihdès.
Un tadehļ daudſi wiņu
Bet ne-eeſpehs . . .
Tik reta ſwaigſne
Pee debeſim ſpihdès,
Lihdſ ari ta
Tahlumâ ſlihdès . . .
Eet tomehr uſ preekſchu es eeſchu,
Scho zeļu, kas tumſchs ir un gruhts . . .
Tad drihkſteſchu, tehwijâ nahzis,
Glauſt galwu pee Jeſus kruhts.

19. ſeptembrî 1914. g.

M. Latona:

Waj tiziga jaunawa drihkſt eemihlet netizigu, bet peewilzigu jaunekli?

Tihri leekas, ka jautatajs grib, lai kriſtiga ſabeedriba nahk palihgâ ar weſeligu un prahtigu padomu. Waj drihkſt eemihlet? Kas tad gan war aiſleegt eemihlet? Daudſreiſ mehs ſaſtopam laipnus, ſimpatiſkus zilwekus, tà kà winus tihri nemanot eemihlam. Eemihlet neweens zilweks newar uſ pawehli, un ari laipnas ſirds ſajuhtas ar kahdu pawehli naw eeſpehjams aiſleegt. Peſtitaja preekſchâ atnahza reiſ bagatais jauneklis, nometàs zelos un jautaja debeſchkigajam mahzitajam: Ko man buhs darit, lai es eemantoju muhſchigu dſihwoſchanu? Mehs laſam, ka Peſtitajs uſ ſcho jaunekli, noſkatidamees, *winu eemihleja.* Kahds gleſnums, kahda laipniba un behrniſchkiba atſpogulojàs ſcha jaunekla azîs! Bet ſchis jauneklis pee wiſa ta tomehr bij meeſigs zilweks, kurſch ſawâ ſirdî runaja Deewa balſij preti un aiſgahja no Peſtitaja. Un Peſtitajs, kaut gan to bij eemihlejis, tatſchu ſawâ ſihwê ar winu wairs neſatikàs, un wini bij ſchkirti uſ wiſeem laikeem.

Eemihlet waram, drihkſtam un mums buhtu jamihlè wiſus zilwekus, ari muhſu eenaidneekus. Tikai tas nenoſihmè, ka mums tuhlin ar tahdeem janoſlehdſ draudſiba un jatur tuwus ſakarus.

Ja, ahrigais peewilzigums ir tas, kas zilwekus daudſreiſ peewik, eedſen nelaimê un poſtâ. Zeenijams un wehrtigs tas zilweks, kurâ ir tik daudſ tikumiſkas ſpehjas un waronibas, ka winſch nelaujas no ahriga peewilziguma ſewi ſaguhſtit un uſwaret.

Tiziga zilweka peenahkums ir wiſus zilwekus mihlet, pret wiſeem laipni, peeklahjigi iſturetees. Bet ja jaunawa eemihlè jaunekli, waj ja jauneklis eemihlè jaunawu, tad ar to tak naw wiſs. Tas tikai ir eeſahkums. Tad teek domats par paſtahwigu laulibas kopdſihwes nodibinaſchanu. Un leekas, ka uſ ſchi pamata dibinadamees, jautatajs buhs pazehlis jautajumu: Waj tiziga jaunawa drihkſt eemihlet netizigu, bet peewilzigu jaunekli? Bet pareiſaki un ſkaidraki buhtu bijis, ja jautatajs buhtu jautajis: Waj tiziga jaunawa drihkſt eedotees laulibâ ar netizigu, bet peewilzigu jaunekli? No ſchis puſes ſcho jautajeenu iſtirſat un apſkatit ir ſewiſchki ſwarigi muhſu laikâ.

Bet pa preekſchu apluhkoſim, kahda ir tiziga jaunawa un kahds ir netizigs jauneklis. Un tad ſalihdſinot mehs wareſim dabut gaiſchu jehdſeenu, waj tahdeem kopdſihwe war buht laimiga un garigi weſeliga.

Kahda ir tiziga jaunawa? Wina juht ſawâ ſirdî jaunu dſihwibu un dſinu pehz wiſa daila un ſchkihſta. No weeglprahtigàm ſarunam, no tukſchu ſalmu kulſchanas un no zekigas ſmeeſchanàs un tehrſeſchanas wina atraujas. Kinemotografos, teatros, ballês waj zitâs paſauligâs iſpreezu weetâs wina labpraht neees, jo tur wina war ſaudet daku no ſawa dwehſeles meera. Wina iſ praktiſkas dſihwes un derigàm grahmatam war daudſ wairak mahzitees neka teatri waj kinematografâ. Un ballês, kur noteek lehkaſchana un eemeſchana, tur ari winas garam naw nekahda baudijeena. Wina brihwâ laikâ nodarboſees waj nu ar ſaimneezibu, rokdarbeem, muſiku, kreetna ſatura grahmatu laſiſchanu, ſihmeſchanu, gleſnoſchanu waj wehl ko zitu daiku un eewehribas wehrtu. Wehl japeeſihmè, ka tizigas jaunawas mehdſ buht preekſchſihmigas ſaimneezibas ſinâ dſihwoklî. Ja tiziga jaunawa peedaliſees ſabeedriſkos darbos, tad tikai tahdâ ſabeedribâ, kuras mehrkis ir nopeetns un zehls. Ari par beedrenem wina iſredſeſees preekſchſihmigas un prahtigas ſeeweetes. No apkahrtblandiſchanàs pa naktim wina bihſtas un kaunas. Tiziga jaunawa mihlè deewwahrdu ſapulzes, winai patihkamas ir luhgſchanas ſtundas, winai mihla ir gariga dſeedaſchana. Tiziga jaunawa laſa Bibeli un to ſin. Wina labpraht peedaliſees kriſtigos iſrihkojumos pee wehrtigeem preekſchneſumeem, jo ta mihl ſtrahdat un buht preeziga. Meerigi dihkâ ſtahwet tai ir garlaizigi. Tahda apmehram ir tizigas jaunawas dſihwe un tahdi winas zenteeni.

Nu apluhkoſim, kahds ir netizigs jauneklis. Winam dſihwe ir tik brihwa. Winſch pihpè, winſch eemet, winſch dejo. Winſch ſateekas un draudſejas ar wiſadeem beedreem. Winſch jokojas un ſmejas lihdſ — ari ſchaubiga rakſtura laudim. Winſch labpraht mihl eeraſtees tur, kur ſaki uſdſihwo un eet jautri. Par ſawu dwehſeles ſtahwokli, par Deewu un par muhſchibu, par to winam naw laika domat un winſch to ari negrib. Bibele wina azîs ir nederiga, nowezojuſees grahmata un tos, kas Bibeli laſa, winſch uſſkata par neattihſtiteem laudim. Baſnizâ ari winſch nemihl eet, tur wina garam naw ko baudit. Bet ja winſch kahdas pahris reiſes gadâ ari deewwahrdu ſapulzês eemaldas, tad winſch ar ilgoſchanos un garlaikodamees gaida, kaut jel drihſaki buhtu beigas. Teatrs, kinematografs, tàs ir wina baſnizas, tur winſch labpraht eerodas. Ballês, kur dejo un ari druſku eekurina duhſchu ar alkaholiſkeem dſehreeneem, kur jokos netop eeturets ne mehrs nedſ robeſchas, bet pat daſchreiſ top ſwehtakàs leetas aiſſkahrtas, tur ir netiziga jaunekla dſihwibas preeks, tur winſch juhtas omuligs un ar patikſchanu atminàs notikuſcho. Schahdâs iſpreezu weetâs winſch gataws waj wiſu nakti dſihwot. Tahds ir apmehram netiziga jaunekla dſihwes weids. Pee wiſa ta ſchahds jauneklis war buht glihtots, praſt peeklahjigi, laipni un peewilzigi ſaſweizinatees, parunatees un iſliktees pat tizigai jaunawai loti intereſants.

Bet nu ſalihdſinaſim tagad tizigu jaunawu ar netizigu jaunekli. Kahda leela ſtarpiba ſtarp winu dſihwes weidu, ſtarp winu zenteeneem, ſtarp winu laizigàm un garigàm intereſem — tihri kà deena pret nakti, kà uguns pret uhdeni. Kas weenam dſihwiba, tas otram nahwe. Pehz ka weens dſenas, no ta otrs behg. Waj

gan starp schahdeem laudim ir eespehjama weenprahtiga, laimiga un ilga gimenes dsihwe? Nè, tas naw eespehjams. Sche buhs weenai pusei japadodas un japeeslejas otrai. Waj nu tizigai seewai japaleek par pasaulneezi waj atkal netizigam, pasauligam wihram jatop par Deewa behrnu. Zitadi gimenê meera nebuhs. Tur buhs pastahwigi dsirdama sobofchanàs, pahrmetumi, bahrschanàs un seewas raudafchana; tiziga seewa no pasauliga wihra daschreis dabù ari isbaudit wina duhres eespaidus, ja ta negrib buht tik besdeewiga, kà winsch ir.

Paruna saka, ka mihlestiba esot akla. Un tà tas ari pateesi dsihwê peerahdas. Netizigais jauneklis top no tizigas jaunawas tikluma un maiguma peewilkts un ahtri eemihlè to. Tas domà: nekas, ka wina ir tik swehta un nopeetna, gan jau es tahlakâ laulibas dsihwê winai to swehtumu isdsihschu; gan wina peeradis pee manas dsihwes un wiss buhs labi. Bet pehz laulibas, kad sajuhsmu wilni pahrgahjuschi, kad katrs atkal sahk ar sawàm intereseem nodarbotees, tad netizigais wihrs mahzas tikai sawu seewu pasiht un nomana, ka winas dwehseles pahrleeziba — tiziba — naw wiss tik weegli isdeldejama. Winsch sahk dusmotees un noschehlot, ka sawu dsihwi saistijis pee tahdas nepahrgrosamas swehtules, kura winu garlaiko. Un tà isgaist ta — pirms laulibas eedomatà — mihlestiba un abi ir laulibas dsihwê nelaimigi.

Daschreis tiziga jaunawa, eepasihdamàs ar pasauligu, netizigu, bet peewilzigu jaunekli, to eemihlè un, peenemdama wina bildinajumu, domà: Nekas par to, ka winsch tagad netizigs. Winsch mani mihlè. Un ais mihlestibas us mani gan winsch atteiksees no pasaules preekeem; es winu wedischu pee nopeetnibas, pee Deewa un tà winu mantoschu preeksch Kristus. Tas gan wiss tik jauki isklausas. Bet waj to ari weenmehr tà isdodas dsihwê iswest. Ir daudsi laulibas gadijeeni, kur weena un otra tiziga seewa ir dabujusi ar ruhktumu sirdî atsiht, ka ta sawos labos aprehkinos behdigi wihlusees. Ta saistijusi sawu dsihwi ar zilweku, kursch winai ir gluschi sweschs. Ne tikai winai neisdodas sawu netizigo wihru west pee Deewa, bet wihrs sahk aprobeschot winas brihwibu un nemt atpakal preeksch laulibas dotos solijumus. Tas sobojas par winas tizibu un par to, kas tai swehts. Sahk aisleegt winai apmeklet deewwahrdu sapulzes. Sarihko mahjâs pasauligu zilweku weesibas, un behrnu klahtbuhtnê nosaimo to, kas winai dahrgs un swehts.

Ko nu tiziga seeweete tahdâ gadijumâ war darit? Waj pahrkahpt tihschi sesto bausli un atswabinatees no gruhtà juhga un ar to rahdit sliktu preekschsihmi ziteem? Nè. Ja wina to daris, tad winai tà ka tà nebuhs dwehseles meera, un apsina winu teesàs. Winai atleek weenigi luhgt Deewu un zeest sem gruhtà liktena nastas. Waj Deews gan pee ta wainigs? Nè, tiziga seeweetejaunawa pati pee sawas dsihwes nelaimes wainiga. 2. Kor. 6:14 Deewa wahrds beedina: „Newelzeet swefchu juhgu ar netizigeem". Wihrs newar preeksch seewas tizet, neds tai eedot tizibu. Tàpat ari tiziga jaunawa newar buht droscha, ka wina sawu nahkoscho netizigo wihru atgreesis.

Eedodamàs laulibâ ar netizigo jaunekli, tiziga jaunawa sper bihstamu soli un leek us spehli tà sawas nahkoschàs gimenes dsihwes laimi, ka ari sawu dwehseli.

Dawids islej no Betlemes awota atnesto uhdeni.

1. Laik. 12:16–12.

Skaru Jahna:

Peleki lauki.

Tik peleks wakars,
Tik peleks rihts, —
Wiss pelekâ miglas
Plihwurî tihts . . .

Raud pelekâ apse
Ais lodsina
Un swirbulu pahris
Wihtolâ . . .

Mans laimes sirdsinsch
Kà sasalis
Stahw kaktâ,
Ausis nolaidis.

— — — — — —

Tik peleks wakars,
Tik peleks rihts,
Wiss pelekâ miglas
Plihwurî tihts.

Mums raksta:

Jelgawas Baptistu draudse, karam sahkotees, tuhlin sahka domat, ko darit no sawas puses preeksch kara. Wiss pirms tika no draudses puses salikti 200 rubli preeksch Sarkanà Krusta un nodoti Sarkanà Krusta Jelgawas nodalai. Tika noturetas kara pirmâ mehnesî katru wakaru luhgschanu sapulzes par karu un sprediķos swehtdeenâs ruhpigi sekota un ar luhgschanam pawadita muhsu armijas gaita. Sewischķi luhgschanâs tika un teek atmineti tee brahļi, kas no draudses eesaukti karâ, kâ ari tee, kas draudsei pasihstami un kuru peederigee wehlejâs, lai par winu mihļajeem aisluhds. Kad wehlak israhdijâs, ka kareiweem wajag siltu weļu, tad draudses prezeto mahsu un jauneeschu beedribas sahka gahdat par kareiwu weļu. Preeksch Seemas swehtkeem tika zaur Jelgawas Latweeschu kareiwu apgahdatajas preekschneezibu no muhsu draudses puses nosuhtitas uf kara lauku 26 paķinas un teeschi tschetras, kopâ par 165 rubleem. Aissuhtitâs paziņas sasneeguschas mehrķi gada mainâ un kareiwi paschulaik suhta uf draudses wahrdu pateizibas wehstules. Usrakstisim scheit daschas no tàm:

„Zeenijamee tauteeschi un tauteetes! Pateizos par Juhsu suhtijumu, kuru sanehmu Jaungada wakarâ. Paziņa man padarija ļoti leelu preeku, ka teeku atminets un neaismirsts sawâ gruhtâ stahwoklî no saweem tautas brahļeem un mahsam un tizibas beedreem. Wehlu jaunâ gadâ labu laimi, preeku un weselibu un gaidischu uf atbildi.
G. Korsiks.“

Otrs raksta: „1. janw., 1915. g. Sweiki jaunâ gadâ! Eseet sirsnigi un mihli sweizinati, Juhs un Juhsu beedriba Jaungadâ! Nowehlu daudf laimes un labas sekmes. Pateizos ari par Juhsu dahwinajumu, ko schodeen sanehmu un kurâ bij eelikti: 1 kreklis, 1 apakschbikses siltee, 1 pahris zimdu, 1 pahris seķu, zukurs, gabalinsch desas, kabatas drahnina, adatiņa ar deegu un Jahna ewangelijums, drukats kreewu walodâ. Paziņa man krita zaur losi, jo schodeen starp saldateem tika isloseti wisi schee mihlee dahwinajumi. Preeksch mums wini ir m i h ļ i un dahrgi, jo atrodamees pirmajâs posizijâs — transchejâs, no wahzeescheem 200—300 soļu, schķirts no teem ar muhsu un winu drahschu aisschogojumeem un daschâs weetâs ar upi, katrs uf sawa krusta. Juhsu swehtitâ paziņa bij preeksch manis kâ isredseta, jo neesmu smehķetajs. Ziteem krita tabaka un zitas leetas. Wehl reis pateizos par dahwinajumu. Uf redseschanos! P. Pudse, Kursemneeks.“

Treschais raksta: „2. janw., 1915. g. Uf kara lauka. Sweiki, godatee kungi! Wisu pirms Jums pateizos par Juhsu suhtito seedojumu. Juhs newareet eedomatees, kahdu preeku sagahdaja Juhsu dahwana. Mehs preezajamees kâ behrni. Zik saldas atmiņas un zik augstu pazildina garu ta apsinaschanâs, ka palikuschee tautas dehli un meitas ari atmin un eepreezina zeetoschos tehwijas sargus gruhtos brihschos. Kara wihreem ir sapahrzeesch daudf gruhtibas. Katru deenu swelpj leelgabalu un slinschu lodes, kaukdamas skreen pa gaisu un meklē sew upurus. Esmu bijis daudf kaujâs, bet Deews ir sargajis un isglabajis lihdf schim sweiku un weselu. Daudf no maneem beedreem jau guļ dsestrâ semes klehpî un daudf eewainoti. Naw ween ko zihniteees ar wahzeescheem, ir ari ko zeest ar sisiskàm gruhtibâm, kâ aukstumu un slapjumu. Seemas swehtkus swehtijam transchejâs. Bija no rihta putenis un pehzpusdeenâ lija leetus. Wakarâ muhs ismainija no posizijam reserwâ. Tad dabujam stahwet kahdâ schķuhnk, kas bij bef durwim, bet kur bij salmi. 28. dez. muhs ismainija uf atpuhtu. Pirmâ janwarî atweda dahwanas, no kuràm ari sanehmu Juhsu suhtito paziņu, par kuru wehl reis sirsnigi pateizos. — Kad sanemeet scho wehstuli, luhdsu, usraksiteet kahdas rindiņas. Juhs, warbuht, newareet eedomatees, zik dahrgas ir wehstules is dsimtenes. Nowehlu Jums daudf labas laimes jaunâ gadâ! Ar sirsnigu sweizeenu Karlis Silberts.“

Kahds zits, muhsu tauteetis, raksta: „Pateizibas no kara lauka. Sirsnigi pateizos par dahwanam, kuras sanehmu 1. janw., Jaungada deenâ. Dahwanas atrodas paziņâ schahdas: kreklis, biksas, zimdi, auti, deegi, peesprauschamas adatas, zukurs, desa, sihmulis, kuweri, papiri, grahmatiņa (Jahna ew). Wehl daudf, daudf karstas pateizibas issaka saldats, Bauskas apr., Peters Angis.“

Atrakstijuschi wehl schahdi latweeschi: W. Sadowskis, Jahnis Rasmans, Arnolds Sch. Bef scheem tautas brahļeem wehl atrakstijuschi peezi kreewu tautas dehli: F. Gratschews, Antons Astankowitschs, Gelsanows, Wasils Romanows, Peters Perkrestows. — Wisi ir peelikuschi klaht sawu adresi un wairaki wehlas, lai teem raksta atpakal. Perekrestows sawâ wehstulê pat diwreif luhdf, lai raksta tam atpakal un peemetina, ka ja pehz pahris nedeļam nesaņemschot no mums, buhschot mums atkal rakstit. Nu, wehstules isdalisim starp paziņu suhtitaju beedribu beedreem un tad jau gan schi tehwijas sargu wehleschanâs tiks ispildita.

Gelsanows sawâ kartiņâ wehlas, lai „Kungs Deews dotu dahwinatajeem ilgus gadus“ un teiz, ka Kungs Deews neaismirsischot dahwinatajus, kâ tee neesot aismirsuschi kareiwus. Romanows raksta starp zitu: „Esmu neissakami preezigs, ka esat ruhpejuschees par mums un zaur to palihdsat mums kaut wahzeeti. Lai tas Kungs pasargâ Juhs daudf gadus, urra!“

Mums schkeet, ka schis kareiwu wehstules ween jau ir pilna samaksa dahwinatajeem par winu puhlem, bet kur tad nu wehl paleek kareiwu darbs preeksch mums kara laukâ!

P. Lauberts.

Kahda schehlsirdiga mahsa mums raksta: Lihds nowembra mehnesim Maskawas hospitalos guleja ap latweeschu. Tagad pee mums ir wehl weens latweetis. Gaidam winu „aisejam." Naw man no grahmatam wairak lihds, ka „Muhsu dseesmineeks". Eemahziju winam dseesminu: „Jesus, dwehsels mihłakais". Dseed winsch deenu, dseed naktî, sewischki, kad usnahk sahpes. Gribetu wehl pehdejo reisi buht pee wina gultas, kad winsch schkirsees no schis pasaules. — Mehs pa nakti deschurejam 3 „mahsas", katrai isnahk ap eewainotu. Muhsu hospitalis ir jauna ehka, 6 stahwu nams, un wiss preeksch eewainoteem. — 30. dez. deschureju. Juhtos łoti noguruse. Wakaros ir wehl wairak darba, kà pa deenu. 27 masaschi, morfijs, temperatura — wiss tas deschurejoschai masai jaispilba. Pulkstens ir 1 naktî. Mani sauz . . . Mans latweetis beidsa sawu gaitu. Pehdigais wahrds, ko winsch teiza, bij: „Glahbejs, Aisstahws weenigais". Beidsamos elpas wilzeenos winsch wehl tschukstteja: „Jesus, dwehsels mihłakais". Labi tam, winsch brihws no wisàm zeeschanam. Winsch tikai slimibas laikâ atsina sawu Glahbeju. Winam par peeminu usrakstiju scho dseesminu:

Mirstoscham brahlim.

Par peeminu no mahsas Wilhelmines L.

Arturam Melnitim.

Meedsees meerigs, sapno saldi,
Dusi, dusi, dahrgais brahl!
Lai tew wehjinsch dseesmu aisnes,
Ko tew palikuschee dseed.
Dusi saldi Deewa meerâ,
Tew ir dała łabakà,
Jo pats mirdams teizi — dseedot:
„Glahbejs, Aistahws weenigais".
Tew ir labi, jo tu tizot
Sawu dwehsli isglahbi,
Salihdsinajees ar Deewu,
Debesîs tu aisgahji.

Man ir daschas lapas saldatu atstahstijumu, kà wini palikuschi neeewainoti, pateizotees Deewa schehlastibai. — Luhdsu, ja ir eespehjams, atsuhteet kahdas awises waj grahmatinas, es tàs pasneegschu eewainoteem latweescheem, kuri ilgojas pehz garigeem raksteem.

Ar sirsnigu sweizeenu L. W.

Suhtu saweem draugeem mihłu sweizeenu no karalauka, sewischki teem, kuri mani luhdsa, lai parakstu kautko „Kristigâ Wehstnesî". Daschi pahrmetis, kadehł tikai pehz „pusgada ilgas karoschanas" es esmu atminejees to darit, ko ziti darijuschi pirmâs deenâs. Kadehł — to sapratis, warbuht, tikai tee, kas 1904. gada karâ atradàs tahdâ „preekschejâ ewakuazijas punktâ," kà tagad es. Mums jau treschais preekschneeks, otrais preekschneeka palihgs un daschadi samainijuschees ziti preekschneezibas lozekli, un katram sawi noteikumi un kahrtiba. Ja pats esi labs, tad preekschneeziba ari buhs arweenu laba, un tikai łoti reti tu jutisees itkà issists is sleedem. Kad muhsu punkts Warschawâ tikko sahka sastahditees, man bij jaisbrauz pehz silta apgehrba us Dwinsku un tà es paliku punkta brihwakos laudîs. Pateizotees tam, esmu arween dabujis kur isbraukt, un neweens usdewums naw tà mainijees, kà mans. Tomehr wispatihkamako nodarboschanos esmu atradis pahrseenamâ punktâ jeb eewainoto usgaidamâ telti. Pirmo reis pahrseenamâ punktâ nodarbojos Schatschewâ. No sahkuma gan bij tà sawadi — tu turi eewainotà roku, ahrsta seja saraujas, isgreeschot sadragatà kaula drumstalas, tew isskrej kautkas drudschains zaur kauleem. Bet paluhkojotees zeeteja sejâ, tu sastopi skateenu, no kura pluhst tahds siwinigs meers, pazeetiba un isturiba tawâ dwehselê, un tu aismirsti wisu un wehlees darit, zik eespehjams wairak, lai tikai waretu ziknezik atweeglinat zeeteju sahpes.

Tagad muhsu „preekschejais ewakuazijas punkts" atrodas kahdâ stazijâ, kurâ peewed dauds slimu un eewainotu no diwisiju pahrseenameem punkteem un no lauku pahrwadajameem hospitaleem. Mehs winus apgahdajam ar wełu un drehbem un suhtam tahłak. Wisus weenâ wilzeenâ daudsreis newar eeweetot un kamehr atnahk otrs wilzeens, lai buhtu kur slimajeem patwerums no aukstuma un negaisa, tad ustaisitas wairakas leelas un gaischas teltis. Wairakas teltis preeksch eewainoteem, zita telts preeksch slimeem, zita preeksch sawangoteem jeb eewainoteem wahzeescheem. Es deschureju gruhti eewainoto telti. Łoti swehtigs usdewums, ja to ar patiku apsinigi ispilda.

Warbuht kahds wehlas man atrakstit un nesin manu adresi: Гор. Варшава: 52-ой Зап. пол. госпиталь. Завѣдывающему Г-ну А. Гармозену. Для учителя Я. Стурманъ.

Mehs sirsnigi Jums pateizamees par „Krist. Wehstn." peesuhtischanu mums, Bobroiskas zeetoksnî esoscheem semessargeem. Tagad tikai mehs pilnigi saprotam, zik schim darbam ir swariga nosihme un swehtigi panahkumi. Tadehł luhdsam, brahłi un mahsas dsimtenê, strahdajeet, kamehr wehl „deena", un tagad wiswairak, lai eepreezinatu un garigi stiprinatu tehwijas sargus; jo drihs war „nakts" nahkt, un tad ir par wehlu. — Mehs sche esam apm. 20 latweeschu wezakee semes sargi. Mehs, kahdi 5 pateizotees Deewa gahdibai, esam eedaliti weenâ swodâ, un tà kopigi waram stiprinatees, lasot Deewa wahrdu un garigus rakstus. Swehtdeenâs isejam porta welwes un noturam swehtigas luhgschanas sapulzites. Brahłi un mahsas, mehs juhtam, ka juhsu aisluhgschanas par mums aissneeds Deewa schehlastibas troni. Tas Kungs ir ar mums, Aleluja! Jau schinî ihsâ deenesta un pahrbaudischanas laikâ esam peedsihwojuschi daudskahrtigu Deewa schehlastibu. — Eekam sche tapàm noweetoti, dabujàm redset wai-

rakas Kreewijas pilsehtas ar winu preekeem un behdam. Wisdsilak atminâ man eespeedusches Warschawas peedsihwojumi. Sche mehs usturejamees 4 deenas. Tewi, Warschawa, nemuhscham neaismirsischu! Warschawa bij pirmà, kas man atklahja tagadejàs kulturas, ziwilisazijas un kristigas tizibas auglus un winu wehrtibu. Eewainoto wilzeeni, automobili un wahgi, wisi strahdà — sakroplotos un eewainotos wehja ahtrumâ wedot us pilsehtas un kara slimnizam. Skatotees us scheem simteem nelaimigeem, pahr luhpam lauschas sahpju nopuhta: „Ak, zilweka behrns, kas tew naw jaiszeesch schis daudsinatàs kulturas labad!“ — Tuhkstoscheem lopinu un wesumneeku sirgi stahw naktim laukâ. — Deenam un naktim pa Warschawas platajàm łauschu pahrpilditàm eelam eet milsigi kara spehka pluhdi. Wahzu aeroplani lido pahr pilsehtu, schur tur nomesdami pa bumbai. Łaudis apradeschi, bet muhsu kara spehks neluhgtos wahzu spahrnainos weesus sekmigi apschauda ar flintem un leelgabaleem, tà kà namu logi dardin dard. — Poli laipni łaudis, lihdsjuhtigi pret zittauteescheem. Warschawa łoti skaista pilsehta, apbrihnojameem nameem, milsigeem weikaleem, dsihwu satiksmi. Nepaeet minute, kad tew neskreetu garam 2—3 automobiłu. Patureet muhs sawâs aisluhgschanâs!

E. Karsons.

Starptautiskà Bibeles studija.

Dr. theol. R. A. Torreja:

15. Marta. **1. Sam. 11:1—15.**

Sauls dabun walsti.

Selta teksts: Lehnprahtigais ir labaks nekà stiprais; un kas sewi paschu walda, labaks nekà kas pilsehtu eenem. Sak. w. 16:32.

Laiks: 1095 g. pr. Kr. Weeta: Jabesa, Gilgalâ.

1. Jabesas eedsihwotaju leelàs behdas, 1—3 p. Jabesas wihri nepaklausija teeschu ta Kunga pawehli, wehledamees deribu darit ar Amoneescheem (23:32), kuri bij sem sewischka Deewa lahsta (5. Mos. 23:3). Bet Jabesas wihri bij tik leelâ schaurumâ, ka tee gribeja drihsak sastaptees ar Deewa dusmam, nekà ar zilweku. Daschas basnizas ari tagad, atrasdamàs gruhtibâs, ir reisam wehligas taisit kompromisus ar pasauli un welnu. Naas, tas amoneetis, pahrbaudija Israeleeschus, un pasaule tagad pahrbauda Deewa łaudis, kur tee mehgina ar pasauli weenotees. Pasaule un welns ir breesmigi pahrbauditaji: tee ari mehgina isdurt labàs azis wahrda kristigeem, kuri grib ar pasauli draudsetees. Pasauligi kristigaji ir weenumehr garigi akli. Naas noluhks bij Deewa łaudis eewest behdâs un kaunâ (2. p.; 1. Sam. 17:26); tas ari schodeen ir pasaules noluhks.

2. Jabesas eedsihwotaju atswabinaschana, 4—14. Sawâs behdâs Jabesas eedsihwotaji itin dabigi greesàs pee Saula, kursch bij eewehlets, lai atswabinatu Israeleeschus no amoneescheem (12:2). Kad Gibejas wihri dsirdeja breesmigo wehsti par Jabesu „tad wisi łaudis pazehla balsis un raudaja“. Tee parasti sawas leelàs behdas tà darija sinamas (Soģ. 2:4; 21:2; 1. Sam. 30:4), bet schini gadijumâ ta bij ari aisgrahbjoschas lihdsjuhtibas isſazischana saweem kaimineem winu behdâs (Rom. 12:15; Gal. 6:2). Lai nu kà, bet schinî brihdî lihdsjuhtibas asaras nebij tik łoti wajadsigas, kà lihdsjuhtigi darbi. Sauls itin d.ihs tos isweda no leelas waimanaschanas pee noteikteem darbeem. Sauls tanî laikâ teescham bij sewischks karalis, kursch netureja sem sawa goda, nodarbotees industrijâ, lihds tas tapa aizinats kareiwa darbâ. Ari winsch parahdija eewehrojamu interesi sawu łauschu behdâs. Schini brihdî tas sanehma preeksch leelà amata sawu weenigo sagatawoschanos, kurai ir pateesa wehrtiba. „Deewa Gars nahza pahr Saulu“ (6. p. Soģ. 3:10; 6:34; 11:29; 13:25; 14:6; Luk. 24:49; Ap. d. 10:38). Sauls łoti apskaitàs par breesmigo Israela eenaidneeku; schis bij isnahkums no Deewa Gara; ar Sw. Garu peepilditam zilwekam weenumehr buhs reebjums pret grehku un reisem ari pret grehzneekeem. Sauls tapa dusmigs neween par Naasa breesmigumu, bet ari par leelo apwainojumu un Deewa łauschu nizinaschanu. Lai gan Sauls sinamâ mehrâ bij eenehmis Samuela weetu kà tautas wadonis, tas pasemigi peeweeno Samueli sewim, un aisrahda, ka tautai jaseko winzem abeem. Wina pasemigà usweschanàs pamodinaja ustizibu łaudîs, kureem lihds schim wehl bij mas eemesla tam ustizetees; bet ta nebij tik dauds ustizeschanàs Saulam, ka ta Kunga bijaschana, kura kustinaja łaudis (7. p.; 1. Mos. 35:5; 2. Laik. 14:4; 17:10). Schinî laikâ tee kłuwa par weenoteem łaudim un uswaredamu tautu (7 p). Ar gandrihs neaprakstamu ahtrumu Deews sapulzinaja ap winu warenu kara spehku (8 p.). Sauls bija peepildits ar warenu neschaubigu tizibu. Winsch sazija us Jabesas eedsihwotajeem: „Rihtu, kad saule karsti speesch, jums notiks ispestischana“. Sw. Gars bij nahzis pats us winu un dewis tam neschaubigu tizibu. Winsch sinaja, ka tas Kungs winu aizinajis, ka Deews bij wina pusê un tadehł tam nebij schaubas par uswaru (Rom. 8:31). Kad Jabesas wihri dsirdeja schahdu preeka wehsti, tee tapa lihgsmi. Bet mums schodeen ir dauds leelaka preeka wehsts par dauds leelaku pestischanu, no dauds leelaka eenaidneeka, par ko mums dauds wairak japreezajas. Lai gan Sauls bij drosch par uswaru, tomehr winsch leetoja gudribu un kara mahkslu (11 p.; Soģ. 7:16; 9:43); tiziba us Deewu nenosihmè neusmanibu un pawirschibu. Wina uswara bij pilniga kà jau mehds buht tahdu łauschu uswaras, kuri Deewam ustizàs, Winam paklausa un ir weenumehr peepilditi ar Sw. Garu. Tà kà amoneeschi nebij parahdijuschi schehlastibu, tad ari tee sanehma sodu bes schehlastibas (Jek. 2:13; Mat. 7:2).

3. Sauls top par karali darits no wiseem łaudim, 12—15 p. Kad Sauls bij tapis par karali swaidits, tad netikli łaudis bij sazijuschi „kà schis muhs warès isglahbt?“ (10:27). Daudsi muhsu deenâs topaschu saka par muhsu no Deewa issredseto Keh ıinu Jesu (Luk. 19:14). Wiss patlaban bij sagatawots, lai peerahditu Saula teesibas waldit; tà reis wisai pasaulei buhs jaatsihst, ka Jesum ir teesibas waldit (Wil. 2:7). Saula gawiłu deenâ tapa likts preekschâ, lai taptu nokauti tee, kuri nebij gribejuschi atsiht Saula teesibas us waldischanu. Saula rakstura dischenums schaî deenâ parahdàs no jauna. Winsch nepeekriht ne weenas personas nokauschanai, neluhkojot us to, zik leelâ mehrâ ta ari nebuhtu winam pretojusees. Winsch pasemigi atsihst, ka ne winsch, bet tas Kungs dewis scho uswaru un pestischanu Israelim (13 p.). Wisas pateesas uswaras nahk no Deewa (2. Mos. 14:13, 30; 1. Sam. 19:5; Daw. ds. 44:4—8; Sak. w. 21:31; 1. Kor. 15:10). Samuels neskausch, bet preezajas lihds tam, kursch sinamâ mehrâ bij eenehmis wina weetu. Ka Deews bij tas ihstenais uswaras Dewejs, to łaudis peerahdija zaur to, ka upureja Winas pateizibas upurus Gilgalâ.

Dr. theol. R. A. Torreja:
22. martâ. **1. Sam. 14:1—13.**

Jonatans un wiņa bruņu neſejs.

Selta teksts: Lai apwelkam gaiſmas eerotſchus. Rom. 13:12.

Laiks: 1087. g. pr. Kr. Weeta: ſtarp Gibeju un Mikmaſu.

1. Saula noſpeeſtais ſtahwoklis, 1—3. Starp pehdejo lekziju un ſcho Sauls bij nepaklauſijis Deewam (13:13, 14) un bij ſaudejis Wiņa labpatikſchanu. Wiņa 3000 leelais kara-ſpehks (13:13), kurſch bij eenehmis 330,000 ſawwałneeku (11:8) weetu, bij ſaplazis uſ 600 (2. p.) wihreem. Sauls pats bij paſlehpees wiſtahlakâ Gibejas apgabalâ, ſem granatu koka, Migronâ. Schi laikam ta pati weeta, par kuru runats Soģ. 20:43—47, kahda klints, daſchas juhdſes no Gibejas. Migrona noſihmè „beſdibens“ waj „kritiſks ſtahwoklis“. Ja Sauls pats neſlehpâs alâ, tomehr wiņa ļaudis to darija (11:22 p.; 13:6 p.). Atſtahts no ta Kunga un Wiņa praweeſcha Samuela, Sauls ſuhta pehz preeſtera (3. p.) un deribas ſchķirſta (18 p.). Zilweki, kuri zaur nepaklauſibu ſaudejuſchi ihſtu tizibu, it beeſchi peeturas wehl pee ahrigàm formam. Akijus bij preeſteris, bet tas netop noſaukts par ta Kunga preeſteri, kà Elus; kahds war eeņemt garidſneeka weetu, beſ ka buhtu ta Kunga preeſteris. Tikai Deewa ſchehlaſtiba ſchinî laikâ attureja wiliſtus no uſbrukſchanas iſraeleeſcheem. Schinî behdu laikâ tas Kungs runaja uſ Jonatanu. Wiņa nodoms, iſeet pret wiliſtu kara pulkeem, bij no Deewa. Scho nodomu tas dalija lihdſ ſawam bruņu neſejam, jo nomanija, ka tas ir no ta Kunga, uſ Kuru tas pałahwàs. Iſraeła wehſture ir pilna ſlawenu notikumu, bet ſchis ir weens no wiņu wiſſlawenakeem. Leekas, ka Jonatans buhs jau ſaudejis uſtizibu uſ ſawu tehwu, tadehł tas wiņam ſcho nodomu nedalija lihdſ, baididamees, ka taps no ta atrunats waj ſaņems pat zeeſchu aiſleegumu. Wiņam iſlikàs nepareiſi waj aplami nepałautees uſ Deewa ſpehku un wadiſchanu, bet tikai uſ zilweku aprehķinu waj juhtam.

2. Jonatana brihniſchkà uſwara, 4—13. Ja gribam ſcho notikumu pareiſi ſapraſt, tad mums jaſin, ka zihņas apgabalâ bij daudſ aſas klintis un beſdibeni (2—5; 13:23). Ne uſ kahda wirsneeka, bet uſ ta Kunga pawehli Jonatans iſgahja (6 p.). Tadehł winſch rehķinaja, ka tam ir jauſwar „neapgraiſitos“, kuri nebij deribâ ar Deewu ſtahjuſchees. Wiņa wahrdos „waj tas Kungs preekſch mums ko nedaris“ ir redſama wiņa pałauſchanàs tikai uſ Deewu. Ja tà rehķinam, tad waram zeret uſ uſwaru (Rom. 8:31; 2. Sam. 16:12; 2. Kehn. 19:4). Jonatana wahrdos „tam Kungam naw gruhti atpeſtit, waj zaur maſ“ ir wehſts wiſos laikos preekſch wiſeem tizigeem. Ja mums ir apſolijums, ka tas Kungs aiſſargàs un palihdſès, tad wahjakais ſpehs uſwaret ſpehzigako eenaidneeku. Tam Kungam preeks leetot wahjus rihkus (1. Kor. 1:26—29; 2. Laik. 14:11; Soģ. 7:4—7; Jak. 4:6; Mat. 19:26). Jonatans tad laikam atgahdajàs ta Kunga apſolijumu „weens war tuhkſtoſchus wajat un diwi war dſenat deſmit tuhkſtoſchus“ (5. Moſ. 32:30; Joſ. 23:10). Wiņa bruņu neſejs bij tuliņ gataws ſekot ſawam waronigam wadonim. Waj kriſtigaji ſchodeen buhtu tikpat gatawi ſekot ſawam leelajam Wadonim pee Wiņa nodomu iſweſchanas? 8—10 p. rahda, ka Jonatans tomehr gribeja nodroſchinat ſchinî leetâ ta Kunga wadiſchanu zaur ſewiſchķu ſihmi (1. Moſ. 24:13—14; Soģ. 6:36—40; Jak. 1:5—7). Jonatans gribeja ſoli pa ſolim domat tikai to, ko Deews bij nolehmis. Winſch gribeja tikai ſinat, ko Deews grib. Winſch ar ſawu bruņu neſeju diwatâ bij gataws uſņemt zihņu pret leelu pulku. Wiliſti runaja uſ Jonatanu: „Nahzeet pee mums augſchâ, mehs jums ko teikſim“. Wiņu teikſchana drihſ pahrwehrtàs par baiļu kleedſeeneem. Jonatans dewàs uſ preekſchu un bruņu neſejs tam ſekoja. Tà mums jaſeko ſawam Kungam. Jonatanam bij tikai weens eedroſchinajums: „Tas Kungs tos ir dewis Iſraela rokâ“. It paſemigi winſch atraida wiſu godu no ſewis, bet to nodod tam Kungam un Iſraelim. Tas Kungs gahja papreekſchu un Wiņa kalpi tam ſekoja (2. Sam. 5:24). Nizinadami wiſas gruhtibas, tee ar rokam un kahjam rahpàs augſchup un tulit wiņu eenaidneeki krita wiņu preekſchâ (13 p.; Ebr. 11:34). Brihniſchķee Deewa apſolijumi 5. Moſ. 32:30; Joſ. 32:10 bij peepilditi. Tas Kungs tai paſchâ laikâ iſbeedeja wiliſtus zaur ſemes trihzi (15 p.) un wiņu pulks „iſſchķihda“ un „iſklihda“ (16. p.). Tos pahrņehma bailes, ne wis no Jonatana, bet no ta Kunga (15 p.).

Jautajumi. Kahdu mahzibu waram ņemt no Saula uſweſchanàs? Kahdâ ſinâ Jonatans mums ir kà paraugs? Kahdas leetas ſchinî lekzijâ mums aiſrahda uſ Jeſu?

Dr. theol. R. A. Torreja:
29. martâ. **Atkahrtojums.**

Deewa apſchehloſchanàs pahr nepaklauſigo Iſraeli.

Selta teksts: Taiſniba tautu paugſtina, bet grehks ļauſchu poſts. Sak. w. 14:34.

Scha gada zeturkſchņa lekzijas notikuſchas 300 gados, waj, ja iſņemam pirmo lekziju, tad 225 gados. Wiņâs ir ſtahſtits par 4 ſogeem, par: Baraku, Gideanu, Simſanu un Samueli; weenu kehniņu — Saulu; weenu praweeteni — Deboru; weenu praweeti — Samueli, par daſcheem preeſtereem: Elus un wiņa dehleem, Samueli un Akijus; par weenu prinzi — Jonatanu.

Wehl labi taiſit atkahrtojumu ir eeſpehjams, ja ņem ſchos wihrus pehz wiņu daſchadeem rakſtureem un uſdod daſchadeem dalibneekeem, lai atſtahſta, ko mehs waram mahzitees no katra no ſcheem daſchadeem ſogeem, praweeſcheem, preeſtereem un waroņeem.

Zita ſekmiga atkahrtoſchanas metode ir apzeret, ko ſcha gada zeturkſchņa lekzijas mahza: Par to Kungu? Par Sw. Garu? Par to Kungu Jeſu? Par Deewa luhgſchanu? Par grehku? Kahdi ſewiſchķi grehki bij peemineti ſchinîs lekzijàs? Ko ſchis lekzijas mahza par Deewa wahrdu?

Maſak apmeerinoſchs atkahrtojums buhtu: ihſi apzeret katru lekziju par ſewi un tad jautat: Kas bij lekzijas galwenais ſaturs waj preekſchmets? Kuras galwenàs perſonas lekzijâ? Kuras bij wadoſchas domas lekzijâ? Kura labakà pantiņa?

Weelu preekſch apmeerinoſcha atkahrtojuma pehz katra no nupat mineteem weideem juhs atradiſeet ſcha zeturkſchņa Starptautiſkâs Bibeles ſtudijas iſſkaidrojumos — janwara, februara un marta numuros. Gudrs waditajs ſadalìs darbu ſtarp tikdaudſ dalibneekeem, zik wiņu tur ir. Nemehgineet par daudſ pulka leetas atkahrtot, bet zenſchatees eeſpeeſt atmiņâ un neſt mahjâs galwenàs ſcha zeturkſchņa pateeſibas.

Dr. theol. R. A. Torreja:
5. apr. **1. Sam. 15:10—23.**

Sauls atmeſts no ta Kunga.

Selta teksts: Redſi, paklauſiba ir labaka nekà upuris. 1. Sam. 15:22.

Laiks: 1091 g. pr. Kr. Weeta: Gilgala.

1. „Man ir ſchehl, ka Es Saulu eſmu zehlis par kehniņu“, 10—12. Tas Kungs wiſpirms dalija lihdſ Samuelim, ka Winſch nodomajis Saulu eezelt par kehniņu; atkal Samuelim tas Kungs dalija lihdſ, ka nodomajis Saulu atmeſt (10—11 p.). Tas Kungs wiſadâ ſinâ eeſkatija Samueli par Sawas uſtizibas zeenigu.

Ta Kunga zitada uſtureſchanâs pret Saulu nebuht nepahrgroſija to Kungu (Jer. 26 : 3). Kad zilweki groſa ſawu iſtureſchanos pret Deewu, tad tas Kungs groſa ari Sawu iſtureſchanos pret teem, lai gan Winſch pats par Sewi nebuht nepahrmainas. Lai pret groſigeem zilwekeem tas Kungs iſturetos weenadi, tad Winam buhtu Paſcham japahrwehrſchas prahtâ un rakſturî, ko Winſch nekad nedara. Eemeſls, kapehz tas Kungs gribeja Saulu atzelt no kehnina amata bij, ka pehdejais bij atkahpees no ta Kunga un nepaklauſijis Wina pawehlem (11 p.). Winſch bij ſwehtijis Saulu tik ilgi, kamehr pehdejais bij paklauſijis tam Kungam. „Samuels apſkaitâs.“ Tam bij eemeſls apſkaiſtees par Saulu, newis par to Kungu. Samuels darija labako darbu, ko zilweks war darit, kad tas apſkaiſtees — tas pawadija wiſu nakti luhgſchanâs (Luk. 6 : 12). Warbuht pagahja wiſa nakts, lihdſ Samuels apmeerinajàs garâ tik tahl, kà tas wareja ſadſirdet ta Kunga balſi, kura atbildeja uſ wina luhgſchanam. Lai gan tas bij pawadijis wiſu nakti luhgſchanâs, tomehr tas neeeſkatija par eeſpehjamu nahkoſchâ rihtâ druſku gulet, bet zehlàs agri, agri, lai ſaſtaptu Saulu un tam paſludinatu aſo wehſti. Kad Samuelim bij wehſts no ta Kunga preekſch kahda, winſch weenumehr zentàs to uſ drihſako ſinamu darit (3 : 18; 8 : 10). Mums top ſinots (12 p.) par Saula ahtri augoſcho lepnibu, kura parahdijàs zaur to, ka tas bij uſzehlis ſew peeminekli. Kad Samuels nſzehla peeminekļus, tas uſzehla winus par godu tam Kungam, ne ſew (7 : 12).

2. Samuels rahj kehninu Saulu, 13—19. Sauls apſweizinaja Samueli ar labi daudſ deewbijigeem wahrdeem (13 p.). Wainiga apſina daudſreiſ ſauz ari ſkanas „allelujas“. Daudſreiſ zilweki eedomajas, ka tee ir pateeſigi, ja tee ſaka: „es ta Kunga wahrdu eſmu iſdarijis“, lai gan ſawâs ſirdîs tee ſin, ka to naw darijuſchi. Samuels nepawiſam nekahwàs peekrahptees zaur Saula ſkano leezibu. Naw eeſpehjams peekrahpt wihru, kurſch ir Deewa patwehrumâ. Turpat ſadſirdamà awju brehkſchana un wehrſchu bauroſchana leezinaja par Saula wiltibu (14 p.). Nepalihdſ muhſu grehkus mehginat apſlehpt (Sak. w. 28 : 13). Weenigais zelſch grehkus apſegt preekſch zilwekeem ir, tos atklaht Deewa preekſchâ (5. Moſ. 33 : 1—5; 1. Jahn. 1 : 9). Wiſâs weetâs, kur Sauls runà par paklauſibu, tas leeto wahrdus „es“ un „mehs“; turpreti kur tas runà par nepaklauſiſchanu Deewam, tas leeto wahrdus „tee ļaudis“ un „wini“. Zilweki to ſmahdeſchanu labpraht uſleek uſ zita rehkina, bet ſlawu uſ ſawa. Wezi grehzineeki weenumehr atrod aiſbildinaſchanos ſaweem pat wiſļaunakeem darbeem (15 p.). Sauls buhtu pat wiſleelako nepaklauſibas darbu mehginajis iſtaiſit par deewkalpoſchanas darbu. Naw nebuht neparaſts, ka Deewa gribas pretineeki mehdſ ſawas kahribas ſegt ar religijas maſku. Kapehz ihſtenibâ Sauls ar ſaweem ļaudim ſaudſeja paganu lopus, ir ſinams (9, 19 p.). Ja zilweks dod daļu no netaiſni eeguhtas bagatibas preekſch deewkalpoſchanas, tas winu tomehr neattaiſno un neſalihdſina ar Deewu (22, 23 p.). Samuels nemehginaja Saulam ſazît, ko tas domà par ſcho leetu, bet darija daudſ labaku — winſch teiza, ko pats Deews bij ſazijis. Sauls klauſijàs.

Ļaudis Samueli allaſch uſklauſijàs, jo tee ſinaja, ka tas runaja newis ſawus, bet Deewu wahrdus. Winſch wiſpirms atgahdina Saulam leelo Deewa ſchehlaſtibu, kuru tas peedſihwojis (17 p.). Deewa wahrdi, atgahdinadami Deewa labdariſchanas, weenumehr muhs ſkubina uſ peenahkumu iſpildiſchanu pret Deewu un rahj par nepaklauſibu. Kamehr Sauls bij paſemigs un maſs ſawâs azîs, tas Kungs winu paaugſtinaja (17 p.; Luk. 14 : 11). Tas Kungs bij Saulu iſredſejis preekſch pirmàs weetas, bet pehdigais bij atmakſajis ar rupju nepaklauſibu. Kahda nepateiziba! Tomehr ne tik leela, kà muhſejà, kad nepaklauſam Deewam, kurſch muhs iſredſejis par Saweem mantineekeem. Saula uſdewums bij — Amalekeeſchus pawiſam iſnihzinat. Amalekeeſchi bij preekſchſihme uſ meeſas prahtu, un Deews negrib ſchehlot pehdeſo. To wajag nonahwet — nonahwet pee kruſta (Gal. 5 : 24; 1. Sam. 3 : 13). Samuels noſlauzija wiſas Saula aiſbildinaſchanâs ar ſautaſumu: „Kapehz tad tu ta Kunga balſij neeſi klauſijis?“

3. Tadehļ ka tu ta Kunga wahrdu eſi atmetis, tà Winſch atkal tewi ir atmetis, wairs nebuht par kehninu, 20—23 p. Saulam nebij atbildes uſ Samueļa ſautajeenu (19 p.) un tadehļ tas iſwairidamees bij ſazijs „es ta Kunga wahrdu eſmu iſdarijis!“ turpreti winu paſchu tahļakee teikumi rahda, ka tas nebij wis darijis, ko tas Kungs winam bij pawehlejis. Winſch bij darijis ļautko lihdſigu tam, ko tas Kungs bij pawehlejis, bet ne taiſni to; turpreti Deews grib pilnigu paklauſibu. Sauls zereja iſmelotees iſ gruhtà ſtahwokļa, bet tas winam neiſdewàs. Tas neweenam neiſdofees. Pirms Deews bij nobeidſis dariſchanu ar winu, tas tapa peeſpeeſts atſihtees: „es eſmu grehkojis“ (30 p.). Sauls mehginaja wainu uſkraut ļaudim un tad tos attaiſnot (21 p.). Deewam patihk galwenà kahrtà paklauſiba (22 p.), lai gan ari upuri ir ſawâ weetâ. Ja nepaklauſam, tad muhſu upuri ir Winam reebigi. Saula galwenà waina bij, „ka tas bij atmetis ta Kunga wahrdus“. Tadehļ ka Sauls bij atmetis ta Kunga wahrdu, tas Kungs winu atmeta no kehnina amata. Katra zilweka laime ir atkariga no to, kà tas iſturàs pret Deewa wahrdu. Jeſus Kriſtus ir meeſâ parahdijees Deewa wahrds; muhſu muhſchigà laime atkariga no ta, kà mehs iſturamees pret Winu (Jahn. 3 : 16; 18 : 36).

Audſinaſchana.

Behrnu deewkalpoſchanas mehrkis.

Runaſchanai uſ behrneem, kà behrnu deewkalpojuma ſwarigakai daļai, kur deewiſchkajam wahrdam jadara eeſpaids uſ behrneem, jabuht tas mehrkis: behrnus weſt perſonigâ ſatikſmē ar to Kungu Jeſu, muhſu tizibas eeſahzeju un pabeidſeju. Sarunai pee behrneem jaaiſſneedſ tas pats, kas ſpredikim pee draudſes. Bet ſprediķis, kurſch nemodina un neſtiprina tizibu, naw kriſtigs ſprediķis. Mums Jeſus Kriſtus janoſtahda behrnu preekſchâ Wina aiſgrahbjoſchâ mihleſtibâ un jarahda, ka Winam ir teeſibas uſ mums un ka mehs grehkojam Winam atſazidamees. Winu janoſtahda ſawâ krahſchnajâ pilnigumâ, zaur ko Winſch muhs ſkubina uſ pakaļ ſtaigaſchanu. Tam, un mums atklahj muhſu truhkumus un grehkus. Mums jarahda behrneem Jeſu Kriſtu, kurâ Deews ſawus ļaudis apmeklè, tos iſglahbj un dahwina teem draudſibu ar Sewi paſchu. Mums jarahda Winu paſchu Wina mihleſtibas ſkaiſtumâ; nè domas waj mahzibas par Winu, bet Winu paſchu, kà dſihwu perſonu, tà ka behrni Winu war ſapraſt ſatwehrt; tas ir behrnu deewkalpoſchanas mehrkis. To aiſſneegt naw weegli; tas praſa darbineeka pilnigu nodoſchanos tam Kungam, bet ja tas nenoteek, tad behrnu deewkalpojums pateeſibâ naw nekahds deewkalpojums. Tizibas pamata likſchana ir muhſu darba mehrkis. Pamatu leekot preekſch nahkotnes, katram darbam wiſadâ ſinâ jadara eeſpaids uſ behrnu tizibas dſihwi, jo zitadi darbam buhs tikai ļaunas ſekas. Wiſam, ko mehs mahzam behrneem, jabuht derigam kà pamatam tahļakai buhwei. Kriſtigâ behrnu mahzibâ nedrihkſt buht nekas tahds, kas wehlak japahrlabo.

Tulk. J. Luhke.

Kalnu Jehkaba:

Zilweze.

Ar spahrnotu ehrgla gaitu
Laiks muhschibâ tahlak skreen.
Pa bangaino dsihwes juhru
Us preekschu zilweze breen . . .
Aust deena silganâ tahlê
Un wakarâ blasma reet, —
Bet zilweze sawu gaitu
Bes apstahjas tahlak eet.

Aust deena silganâ tahlê —
Un zilweze tahlak eet,
Pa semi, pa juhru, pa gaisu
Kà waldineeze — ta schkeet!
Kà senak, nu Babeles tornus
Us semes pamateem zel;
Un juhras titani — milschi. —
— Wisstraujakàs bangas schkel. —

Un dsidrajâ debess tahlê,
Kur zitkahrt trauzàs skats,
Kà ehrglis schkel silo gaisu
Nu warenais zilweks pats.
Un semes dsilakos slahnos
Sew zelu zilweze dod;
Tur ruhpigi slehptàs mantas
Nu winai ir jaatrod. — —

Wiss weens, kurp sokus tu eesi,
Un kurp ween tew traukfees skats,
Kà leelâ maschinu telpâ,
Dard greesdamees dsihwes rats . . .
Un kamehr buhs semei weela
Un zilwezes rokâs spehks,
Sem darba ahmura smagà
Wehl dsirksteles sahrtàs lehks:

Grimst deena pelekâ miglà,
Bet zilweze nenorimst —
Tai weenumehr jauni mehrki
Un jaunas idejas dsimst.
„Arween tik us preekschu, tahlak!"
Sauz warenais laika gars —
„Mums jauswar debess un seme,
Mums kruhtîs ir spehks un spars!" . . .

* * *

Bet tahlu, tur, debess tahlê,
Ko silgana migla sedf —
Par laiku, par telpu pahri,
Tur kristala juhru reds . . .
Meers, laime ir winas krastos,
Ko nepasihst mirstigais —
Pehz zinam, pehz semes sahpem
Gan nonahks tur tizigajs!

Tur debess Ziana mirds,
Pehz kuras ilgojas sirds;
Tur diwpadsmit pehrlu wahrti
Un eelas, kas seltâ mirds.
Tur debess un semes tronis,
Us kura sehd Kehninsch kahds,
Kas spehkâ un gudribâ saka:
Ak zilweze, Mans, ne taws prahts! —

Nargenâ. 17. now. 1914. g.

Apskats.

Pasaules karsch.

Kreewu-wahzu-austreeschu karschs. Leelo wahzu usbrukumu janwara beigâs Warschawas rajonâ muhsu spehki waronigi atsita. Bet pagahjuschâ mehnesi galwenàs pahrmainas ir notikuschas Riht-Pruhsijâ. Muhsu spehki bij jau sasneeguschi Masuru esarus, apm. 80 werstis no robeschas; bet tad zaur wahzu pahrspehka straujo usbrukumu muhsejee bij speesti atkahptees us sawàm stipri apzeetinatàm posizijam daschas 10 werstis Kreewijâ. Pehz Kreewu awischu spreeduma eemesls, kadehl wahzeeschi sawus pulkus nesuhtija us galweno kara lauku Polijâ, bet isdarija leelu usbrukumu otràs schkiras kara laukâ, esot tas: lai pazeltu Wahzijas eedsihwotaju gara stahwokli ar leeligàm uswaras sinam. Tomehr, neskatotees us to, ka schis uswaras wahzeem dahrgi maksaja, lihds ar pawasara atkuhsni wineem nahksees gruhti purwainos apgabalos apgahdat sawu armiju un noturetees eenemtàs posizijàs. Beidsamas sinas jau wehsta, ka pruhschi jau atkal steidsigi atkahpjotees. — „Russk. Inwalid." atstahsta wahzu sinojumus par muhsu kara spehka atkahpschanos. Muhsu kara spehka kustibu stipri apgruhtinaja dsilais sneegs. Wahzu kara spehki turpreti warejuschi dotees us preekschu pa jau eemihteem plateem muhsu kolonu zeleem. Sawu kara spehka ahtro usbrukumu wahzeeschi isskaidro ar to, ka winu rokâs atradàs wehl no kara darbeem nesabojati dselszeli Austrumu-Pruhsijas seemelos. Schee dselszeli dewa wahzeescheem eespehju iszelt ahtrumâ leelus spehkus deenwid-austrumos no Kenigsbergas, kadehl wahzeeschi, pehz winu wahrdeem, wareja usbrukt muhsu atejoscheem kara spehkeem ari no sahneem. Muhsu korpusa atkahpschanos eewehrojami atweeglinaja stipri jahtneeku pulki, kuri generala Leontowitscha wadibâ tika issuhtiti no Kaunas. — Pehz „Russk. Inw." sinam, wahzeeschi muhsu armijas saudejumus pee atkahpschanàs rehkina us 64 tuhkst. guhstekneem, 70 leelgabaleem un 100 loschmetejeem, kas usskatams par azimredsamu, nekaunigu pahrspihlejumu. — Tàpat kà pagahjuschâ rudenî, ari schoreis wahzi bombardeja Osowezas zeetoksni, bet bes kahdeem paleekameem panahkumeem. — Muhsu armijas Augstà wirspawehlneeka schtabs sneeds tuwakas sinas par kara darbeem Mlawas un Prasnischas wirseenâ (Plozkas un Lomschas gubernàs). Sche muhsu armija eeguwuse pilnigu uswaru par eenaidneeku. Wahzeeschi atkahpjas us robeschu pusi. Wajaschana wehl naw nobeigta, tapehz ari wehl naw sinams galigais kara eeguwumu daudsums. Tomehr jau lihds schim ween schaî apgabalâ saguhstiti ne masak par 10.000 wahzeeschu. Wisniknakàs zihnas notika ap Prasnischu un ari paschâ pilsehtâ, kura pahrgahja wairak reisas no rokas rokâ, tomehr beidsot eenaidneeks bij speests atkahptees us seemeleem. „15. februarî nobeidsàs muhsu darbi pee Prasnischas, kur mehs sakawàm ne masak kà diwus wahzu korpusus, atspeesdami tos atpakal us robeschu. Frontê starp Nemanu un Wislu muhsu kara spehks 16. februarî turpinaja usbrukuma gahjeenu. Us seemel-reetrumeem no Grodnas muhsu kara spehks wirsas us preekschu. Eenaidneeks, sihwi pretodamees, atkahpjas. Turpinàs Osowezas bombardeschana ar loti leela kalibra leelgabaleem."

Ari Galizijâ un Karpatos februara sahkumâ bija leelas kaujas. Usbrukumi notika no abàm pusem. Muhsu kara pulki eenehma daschus kalna augstumus pee Duchlas. Deenwidus Galizijâ eenaidneeks eenehma Stanislawowu un par wari gribeja dotees us preekschu. Muhsu kara spehks weetam drusku atwilkàs atpakaļ. Eenaidneeka noluhks, laikam, bija atswabinat Peremischļu no aplenkschanas stahwokļa, bet tas winam neisdewàs. Ari Peremischļas zeetokschņa garnisons taisija daschus usbrukumus. Muhsu generalschtaba pahrwalde aisrahda us austreeschu isplahtitàm melu sinam, it kâ muhsu kara pulki, atkahpdamees no Bukowinas, buhtu saudejuschi 12 tuhkstosch wihru saguhstitu; pateesibâ mehs esot saudejuschi tur pawisam tikai 7 ofizeerus un 1007 apakschkareiwjus. — Karpatos esot no eenaidneeku puses usbrukuschas 4 austreeschu un 1 wahzu armija. Bet februara widû jau atkal muhsu pulki sche wirsijàs us preekschu. Usbrukschana notika zaur beesu meschu apgabaleem, kur muhsu kara spehkam wajadseja laust sew zeļu ar schtikeem un flinschu resgaleem, bes artilerijas palihdsibas. Sche eeguwàm 4000 guhstekņu un 9 loschmetejus. — No 19. febr. sino, ka Karpatos, neskatotees us saweem milsigajeem saudejumeem, austreeschi deenam un naktim turpina sawus besseķmigos usbruzeenus muhsu posizijam. Muhsu kara pulki atsit tos ar loschu uguni, rokas granatam un schtikeem, pee kam mehs eeguhstam daudſ guhstekņu. Pagahjuschàs 24 stundàs mehs saguhstijàm Karpatos un Austrum-Galizijâ 47 wirsneekus un 3,000 apakschkareiwjus un eeguhwàm 16 loschmetejus. — Mehs sche no 8. janw. lihdſ 7. februarim saguhstijàm 691 ofizeeri un 46,640 apakschkareiwjus un eeguhwàm 118 loschmetejus un 2 lidmaschinas.

Februara beigâs kreewi eenehma atkal Stanislawowu.

Kreewu-turku karsch. Februara sahkumâ, pehz turku negaiditâ leelâ usbrukuma atsischanas, muhsejee atkal pahrgahja pahr turku robeschu. Siwinas posizijâs turki bij labi apzeetinajuschees un gatawojàs us leelu aisstahweschanàs zihņu; bet muhsu kara spehki isdarija ļoti mahksligu apeeschanu, kadehļ turki bij speesti atstaht schìs posizijas bes sewischķas kaujas. Turpreti turku sahdschâ Ketekâ muhsu karaspehkam wajadseja turkus no katras mahjas isdsiht ar schtiku palihdsibu. — Ne tahlu no Sarikamischas, Saugalukas augstumos, wehl atrodotees daudſ nenowahktu turku lihku. — Ari zitàs weetàs wehl turki israhdijuschi sihwu pretestibu, bet armeenu wineem beidsamâ laikâ bij jaatkahpjas. — Tà kà kreewu Melnàs juhras flote stipri apdraud turku kara transportu, tad turkeem tagad sawas armijas apgahdaschanai atleek tikai wehl neeewehrojami sauſſemes zeļi.

Frantschu-anglu-belgeeschu-wahzu karsch. Sche wehl weenumehr noteek posiziju zihņas, galwenam kahrtam leelgabaleem. Daschas posizijas pahreet no rokas rokâ. Ari karsch gaisâ sche beeschi atkahrtojas. Reis sabeedroto lidotaji, apm. 40 aeroplani, usbruka Belgijas juhrmalâ wahzeescheem, kuri paschlaik rihkoja atbalstu punktu sawai semuhdens laiwu flotei. Wahzu eetaisem tika nodarits leels posts, un aeroplani ar masſ isņehmumeem laimigi atgreesàs atpakaļ. — Angli katru deenu pahrzeļ par Lamanschas kanalu ap 4,000 kara wihru. Kaut gan wahzu semuhdens laiwas wiseem spehkeem zenschas trauzet scho darbu, tatschu schee karaspehka transporti pastahwigi turpinajas, tà kà ar katru deenu anglu karaspehks Franzijas frontê manami wairojas. Ari frantschi sastahda jaunu armiju. Zerams, ka us pawasaru schìs jaunas armijas buhs tiktahl sagatawotas, ka ar tàm buhs eespehjams sarihkot leelu usbrukumu wahzeescheem.

Serbu-melnkalneeschu-austreeschu karsch. Austreeschi kopâ ar wahzeescheem februara pirmajâ pusê nikni usbruka serbeem, sewischķi pee Donawas, Kladowas apgabalâ. Ari Belgradi eenaidneeks atjaunoja bombardet. Serbu artilerija ar frantschu smagajeem leelgabaleem energiski atbildeja. Bes tam austreeschi bij sakuhdijuschi un apbruņojuschi leelu albanu bandu, kas eelauſàs Serbijâ no muguras puses. Ihsâ laikâ serbi atspeeda albanus un eegahja Albanijâ. Bet Italija par to uſtrauzas, jo wiņa zenschas Albaniju eeguht. — Bet niknakais eenaidneeks tagad Serbijai ir i s s i t u m a t i f s, kursch te attihstas milsigos apmehros. Wiswairak mirst austreeschu guhsteni. Nischâ ween ikdeenas mirst ap 40 guhstekņu. Stipri sajuhtams telpu un ahrstneezibas lihdsekļu truhkums. Par slimnizam leeto aukstas kuhtis. — Nesen atpakaļ Serbijâ eeradàs kreewu „Sarkana Krusta" nodaļa ar knaseeni Trubezkoi preekschgalâ. — Ari Melnkalnê esot leela ahrstneezibas lihdsekļu nabadsiba. Eewainotee guļot tanìs paschàs drehbês, kuràs nahkuschi no posizijam. „Muhsu peemekletee slawu brahļi, melnkalneeschi un serbi, sawàs zihņàs, kas eet pahri winu spehkeem, zerè weenigi us Deewu un Kreewiju. Ar sewischķu sajuhsmu tee runâ par Kreewiju. Wiņeem Kreewija un kreewu Zars — warenibas, spehka, taisnibas un augstsirdibas ideals." Tà raksta kahda kreewu schehlsirdiga mahsa.

Flotes darbiba. D a r d a n e ļ u b o m b a r d e s c h a n a. Anglu admiralitate ofizieli sino, ka 6. febr., pulkst. 8 no rihta anglu flote, kura sastahweja no bruņu kugeem, kreisereem un minu isnihzinatajeem, un kuru pabalstija deesgan eewehrojama frantschu eskadra, — wizeadmiraļa Sekwilkardena wadibâ eesahka apschaudit fortus pee eeejas Dardaneļos. Wispirms tika apschaudits Kemkala forts, bet tad ari otrs forts, kursch atrodas pee Helles radses. Abi schee forti tika ilgi un nikni apschauditi, kadehļ winu bojajumi eewehrojumi. Wehl tika apschauditi diwi ziti forti, bet winu bojajumus wehl newar noteikt. Tomehr wini no muhsu apschaudischanas bij tik ļoti zeetuschi, ka nespehja preti schaut. Plkst. 2.45 min. daschi kugi saņehma pawehli leetot masakus leelgabalus. Tad sahka atbildet ari eenaidneeks no sawàm fortu baterijam. Eiropas krasta forti, kà schķeet, galigi apklusinati. Bet weens Asijas krasta forts wehl schahwa, kad kauja bij japahrtrauz, jo usnahza tumsa. Neweens no sabeedroto kugeem naw sabojats. Pa Dardaneļu bombardeschanas laiku isnihzinats weens turku aeroplans, kursch metis bumbas us apweenoto anglu-frantschu floti un wispahr mehginajis trauzet fortu bombardeschanu. Pehz turku juhras schtaba sinojuma, sabeedroto flote us forteem isschahwuse wairak par 600 granatu no leela apmehra leelgabaleem. Kugi paschi turejuschees tahdâ attahlumâ, ka fortu baterejas newarejuschas winus sneegt. No Atenas sino, ka pee bombardeschanas peedalijuschees 12 leeli un 20 masaki anglu-frantschu kara kugi. Us Asijas krasta isnihzinatas wisas eenaidneeka baterejas. Us Nagaras apzeetinajumeem sabeedroto aeroplani nometuschi wairak bumbas, kuras nodarijuschas eewehrojumus bojajumus. Pa wisu bombardeschanas laiku sabeedroto hidroaeroplani lidojuschi pahr eenaidneeka forteem un sinojuschi schahweenu resultatus.

Pehz 15. februara peenahkuſchàm ſinam, Dardanełu eekſchejo fortu bombardeſchana turpinas ſekmigi. Minas teek paſtahwigi iſſwejotas. Bombardeſchanas flote paſtahw no 40 liniju kugeem (brunu kugeem un brunu kreiſereem), 8 drednauteem, 38 minu laiwam, 8 ſemuhdens laiwam un 8 minu iſlikſchanas un minu iſſwejoſchanas kugeem, kà ari no 10 hidroplaneem un lidmaſchinam. 14. feb. ſahkàs kara ſpehka iſlikſchana malâ ſagrauto fortu tuwumâ, pee eeejas Dardanełos. Lai ſchi ekſpedizija drihſi waretu weikt ſawu uſdewumu, tad winai wajadſigs 100,000 wihru leels kara ſpehks.

Dſihwe ſemuhdens laiwâ. Kahds flotes ofizeers ſtahſta: Semuhdens laiwu deenaſtâ mehs wiſſahpigak ſajuhtam gaiſa truhkumu. Gaiſa truhkums un paſtahwigs nerwu ſaſtrehgums łoti ſatrizina wiſu meeſu. — Brihwa laika mums gandrihſ nemaſ naw, bet ja tahds ir, tad pehz eeſpehjas puhlamees daudſ gulet; protams, ari laſam un daſchbrihd ſpehlejam dambretu. Reiſ weens beedrs bija panehmis lihdſ kanarijas putninu. Bet mehs proteſtejàm: putns patehreja muhſu gaiſu, no kura jau tà mums tik łoti maſ ir. Putnu palaida kraſtmalâ. Deenu wehlak ſem ſawas gultas, par leeleem brihnumeem, atradu peli. —

— Waj leelgabalu grahweeni dſirdami ſem uhdens?

— Ja gan, tee łoti lihdſigi pehrkona ruhkonai, pee kam laiwas ſeenas weegli nodreb. Drauſmigu eeſpaidu atſtahj minu ſprahdſeeni: mehs, ſemuhdens laiwu eemihtneeki, no ſtiprà uhdens ſatrizinajuma dabujam kà dobju, apdullinoſchu ſiteenu pa galwu, pa ſmadſenem.

— Waj jums jau bijuſchi peewilzigi peedſihwojumi?

— Daſchadu peedſihwojumu un ahrkahrtigu gadijumu ſemuhdens laiwâ ir katru deenu. Neſen muhſu laiwas ſkruhwe ſatinàs ſwejneeku tihklâ; bijàm ſpeeſti pazeltees uſ uhdens wirſu, kur teeſchi eenaidneeka preekſchâ iſkuhnajamees no tihkla. Otrs nepatihkams gadijums. Bija nakts. Pazehlamees. Es kà pirmais iſkahpu uſ kuga wirſus. Ar ſchauſmam redſu kahdu zilweku pusſehdus ſtahwoklî: baltâ mehneſs gaiſmâ manî raudſijàs plaſchi iſpleſtas azis. No drehbem nopratàm, ka tas bija kahds noſlihzis ſwejneeks.

Breeſmas, kahdas ſemuhdens laiwas komandai japeedſihwo katru deenu, leelâ mehrâ bojà weſelibu. Semuhdens laiwu deenaſts ir ahrkahrtigi gruhta ſpezialitate, kas praſa plaſchas ſinaſchanas un daudſ peedſihwjoumu.

„Dſ. W“.

Wiſpirms tiku eewainots abâs kahjâs ar ſchrapneli, kura ſprahga taiſni man wirs galwas, kad guleju un ſchahwu uſ eenaidneekeem. Kad kahdas 4 ſtundas pehz tam biju gulejis grahwî, jo aiſ ſahpem newareju wairs iſpildit ſawu peenahkumu, tad man uſbruka 6 wahzeeſchi ar ſchtikeem. Diwus es noſchahwu, weenu eewainoju, un ziti, redſedami, ka ari es ſakimſtu, aiſgahja tahłak. Kad uſmodos, jutu, ka galwa dulla un aſinaina, tàpat ari weens ſahns un labà roka weenâs aſinîs. Sahku ſewi apluhkot un atradu, ka eſmu eewainots rokâ ſem elkona, kur lode iſſkrehjuſe zauri un pee labàs puſes denineem. Ja es buhtu pagreeſis galwu par weenu ſantimetru uſ kreiſo puſi, tad buhtu aiſgahjis uſ winu paſauli; jo tur nokrita granatas gabals. Slimnizâ man ſaſkaitija 12 bruhzes. Ar iſweſełoſchanos man eet apbrihnojami ahtri uſ preekſchu. Roka jau pawiſam weſela. Galwai ari wakar nonehma ſaites. Ar kahjam jau ari tik tahlu, ka ſchodeen pirmo reiſi ſahku ar 2 krukeem un ſanitara palihdſibu ſtaigat. — Nu gan eſmu peeredſejis łoti daudſ, bet bailes nebij nemaſ, jo ar leelako intreſi ſekoju kaujai. Muſika mums ir tahda, kura lihdſinajas loſchu ſwilpſchanai un bumbu ſprahgſchanai. Biju 2 deenas no weetas pret uguni.

Wihtinſch.

Daſchadas ſinas.

Eekſchſeme.

Wehſturiſkà walſts domes ſehde no 27.—29. janw. Walſts domes preſidents Rodſjanko, ſtarp zitu ſazija ſchahdus ſihmigus wahrdus: „Kopâ ar ſabeedroteem mehs zihniſimees tik ilgi, lihdſ muhſu eenaidneeki padoſees teem noteikumeem, kahdus wineem uſſtahdìs uſwaretaji. Mums apnika uſbahſigà eerotſchu ſchwadſinaſchana. Peeteek ſchkehrſchłu ſlawiſma dabiſkai peeaugſchanai. Mehs zihniſimees lihdſ galam, lihdſ eekaroſim paleekamu meeru, kurſch atſwer muhſu Tehwijas zeeſtos leelos upurus. To wahrdâ, kas muhs ſche eewehlejuſchi, mehs paſinojam, ka to wehlas wiſa Kreewija.“ (Brawo ſauzeeni. Wehtraina peekriſchana).

Miniſtru padomes preekſchſehdetajs teiza: „Kreewijas ſpehki wehl naw iſſmelti. Daudſejadâ ſinâ walſts dſihwe kara laikâ ir pat noſtiprinajuſès, par ko japateizas degwihna tirdſneezibas noleegſchanai. Tikai nahkamais laiks, kungi, peenahzigi nowehrtès ſchi leelà luhſuma noſihmi kreewu tautas dſihwê. Senatnes lahſts ir nonemts no tautas dſihwes, otrà wehrdſiba ir krituſe uſ Zara mahjeenu. Paees atkal ilgi zihtigu, ſkaidra prahta weiktu darbu gadi — un mehs Kreewiju wairs nepaſihſim. Atteikſchanàs no alkohola milſigà eenehmuma tagadejos kara laikos, pahrdſihwojamos gruhtos naudas apſtahklôs, gan ſmagi gulſtas uſ walſts ſaimneezibu, bet muhſu finanſu ſtahwoklis ir tomehr palizis neſatrizinats.“

Ahrleetu miniſtrs aiſrahda, ka Wahzija beidſamos gados ir kuhdijuſi gandrihſ wiſas kaiminu walſtis pret Kreewiju. Sihmejotees par karu ar Turziju, winſch ſaka: „Schee notikumi kroneja muhſu eerotſchus ar jaunu ſlawu, un ari tuwinàs Kreewiju winas mehrkim — dabut iſeju brihwâ juhrâ.“

J. Sahlits latweeſchu wahrdâ atgahdina, ka latweeſchi weenumehr bijuſchi Kreewijas uſtizami dehli, wiſeem ſpehkeem lihdſi puhlejuſchees, lai ſaſneegtu uſwaru par eenaidneeku, tizedami, ka lihdſ ar to iſſudiſchot teitonu juhga pehdejàs atleekas.

Baltijas wahzu walſts domneeki neka neeſot ſazijuſchi nedſ ari iſrahdijuſchi peekriſchanu ziteem runatajeem. Wini ari eſot bijuſchi ſpeeſti iſſtahtees no oktobriſtu frakzijas, kurâ wini lihdſ ſchim bij kà łozekli.

Ta **Galizijas** dała, kuru eenehmis muhſu kara ſpehks, ir 60,000 kwadrat werſtis ar $6^1/_2$ milj. eedſihwotajeem. Eedſihwotaju ſkaita ſinâ ta tuwinas Belgijai, bet iſplatijuma ſinâ $2^1/_2$ reiſes pahrſneedſ Belgiju.

Somijâ 23. janwarî bij manama **ſemes trihze.** Wairakeem nameem iſbiruſchas logu ruhtis. Neleelas ſemes trihzes bijuſchas janwara mehneſî ari Kaukaſijâ, Bulgarijâ un Anglijâ.

Sals Sibirijas ſeemełos eſot ſcho ſeemu ſaſneedſis 50^0 R. Putni krituſchi no gaiſa. Zilweki noſaluſchi ejot pa eelu. Mandſchurijas pilſehtâs noſaluſchi ap 6,000 beſdarba kineeſchu.

Rewoluzionaru prahwa tika iſteeſata 10. feb. Petrogradâ. Bij apſuhdſeti 5 walſts domes ſozialiſtu frak-

zijas lozekli un wehl 7 ziti. Wini turejuschi slepenu sapulzi, un pee teem atrasta sozialdemokratu proklamazija, kurâ bijuse nodrukata soz. partijas atbilde us Belgijas sozialistu wadona Wanderweldas usfaukuma, lai wisi karojot pret Wahzijas militarismu. Kreewu sozialisti atbildejuschi, ka tee par sawu leelako pretineeku eeraugot Kreewijas tagadejo waldibu un isleetoschot kara apstahklus, lai gahstu walsts kahrtibu. — Apsuhdsetos apwaino par dalibu pee schis atbildes, un weenu isnemot, pahrejos noteesaja us nometinaschanu Sibirijâ.

Pee Pilsberges, juhrmalâ, bijuse **isskalota mina.** Skolneeki to apmehtajuschi akmeneem. Mina tà sprahguse, ka tuwejàm mahjam isbiruschas logu ruhtis un daschi minas gabali aissweesti lihds 4 werstis tahlu. Sehni par laimi naw eewainoti.

Luteranu konsistorija nolehmuse, ka luteranu basnizâs janotura deewkalposchanas wisâs krona swehtdeenâs.

Ahrsemes.

Wahzijas juhras blokade. Anglija un Franzija karam eesahkotees nepeelaida Wahzijâ eewest tàs prezes, kuras minetas walstis issludinaja par kara kontrabuziju. Ar 5. februari nu Wahzija issludinajusi Leelbritanijas un Irijas peekrastu blokadi. Tas ir: ikkatrs eenaidneeka kugis, kuru atradis aprahditâ kara darbibas joslâ, tiks isnihzinats, pee kam ne katrreis buhs eespehjams beedinat kugu laudis no draudoschàm breesmam. Ari neitralu walstu kugi peeminetos uhdenos buhs apdraudeti ais ta eemesla, ka anglu waldiba 18. janwarî ir isdewusi slepenu pawehli, pehz kuras wiseem anglu tirdsneezibas kugeem jaleeto neitrali karogi. — Tà kà Wahzijai ir dauds masaks juhras spehks, nekà Anglijai, tad Wahzija nekahdu ihstu Anglijas peekrastu blokadi newar isdarit, ta war tikai slepeni ar semuhdens laiwam nogremdet weenu, otru tirdsneezibas kugi. Tadehl ari kugneeziba starp Angliju un neitralàm walstim, ar mas isnehmumeem, teek turpinata kà agrak, kaut gan pehz 2. februara daschi anglu tirdsneezibas kugi ir tikuschi nogremdeti. — Anglija par atbildi us wahzu blokadi issinojuse, ka wisas ehdamas weelas preeksch Wahzijas top usluhkotas par kara kontrabandi. Tà tad ari neitralu walstu kugi nedrihkst wairs Wahzijai peewest pahrtikas lihdseklus.

22. febr. no **Konstantinopoles** peenahza sinas par leelàm isbailem, kas pahrnehmuschas wisus eedsihwotajus. Muhamedani leeleem bareem dodas us Brusu. Eiropeeschi steidsas us Bulgariju un Rumaniju. Bukarestâ jau eeraduschàs 40 wahzu ofizeeru gimenes. Dsird, ka sultans jau preeksch wairak deenam atstahjis Konstantinopoli un usturas Brusâ, tikai no eedsihwotajeem slehpj scho faktu. Dsirdamas baumas par sultana atsazischanos no trona. Par pehznahzeju min neween tagadejo tronamantineeku Jusufu-Kseoinu, bet wezà sultana Abdul-Hamida dehlu Burchanu Edinu, kursch ar tehwa palihdsibu pratischot glahbt Turziju no bojâ eeschanas.

Greekijâ. 21. februarî notikuse ministru padomes sehde, kurâ ministru preekschneeks Weniselos paskaidrojis, ka Greekijai japeedalas tagadejâ karâ un janostahjas sabeedroto pusê. Karalis, kursch ir wahzu keisara swainis, grib palikt pee neitralitetes. Tadehl Weniselos esot eesneedsis atluhgumu no amata.

Wahzijas, Austrijas un Turzijas suhtni Atenâ luhdsa Saweenoto Walstu suhtni nemt winu pawalstneekus sawâ aissardsibâ. Wini gatawojas us aisbraukschanu, ja Greekija pasludinatu mobilisaziju. Kauschu pulki ar Kreewijas, Franzijas, Anglijas, Belgijas un Serbijas flagam staigaja apkahrt pa Saloniku eelam, dseedadami un apsweikdami trejsaskanu walstis un karu. Manifestanti, kreewu konsulata preekschâ apstahjuschees, kleedsa: lai dsihwo Zars! Kara pulki Salonikos gatawi us aiseeschanu.

Japana peeprasijuse no Kinas neween wisdaschadakas saimeezibas konzesijas, bet ari teesibu kontrolet walsts finanzes, reorganiset armiju un nemt dalibu Kinas diplomatiskâs sarunâs ar zitàm walstim. Ar ziteem wahrdeem tas buhtu sazits, lai Kina padodas sem Japanas wirswaldibas. Kinai, kà sinams, naw paschai spehjas Japanai pretotees; bet jaschaubas, ka zitas walstis schahdu Japanas rihzibu peelaidis.

Petrogradas laikraksti sino, ka **Japana** leeliski rihkojotees us karu pret Kinu, jo kara un transporta kugi jau stahwot pilnâ gatawibâ. Eesaukti ari triju gadu gahjumu reserwisti. Japanas wehstneeks Kinâ kategoriski pastahwot us wisu prasibu ispildischanu. Schweizes awises sino, ka Zirichê studejoscheem japanu jauneescheem telegrafiski pasinots, lai tee eerodas dsimtenê. No ta spreeschams, ka Japanâ noteek mobilisazija.

Redakzijas telefons.

„Kr. Wehstn.“ agentus, kureem esam peesuhtijuschi scha gada **„Kr. W.“ Nr. 1.** wairak eksemplarus nekà wineem schinî 1915. g. abonentu, luhdsam scho numuru, ja tas naw ispahrdots waj isplatits, mums pee gadijuma atsuhtit atpakal, jo mums Nr. 1. eet us beigam.

Tà kà „Kr. W.“ 3 numuri schinî gadâ jau isnahkuschi, tad **katrs abonents** buhs jau labi eepasinees ar wina saturu. Kas nu no „Kr. Wehstn.“ swehtibas mantojuschi, teem aisrahdam us misiones darbu: eeteikt scho schurnalu ari saweem draugeem un pasinam. Zaur to juhs buhsat dalibneeki pee labà darba, sekmejuschi kristigu rakstu isplatischanu un dewuschi ziteem isdewibu baudit to, kas jums bijis par swehtibu.

Par bildem, kuras schinî numurâ, nahkoschâs starptaut. Bib. studijâs buhs raksti.

K. Dukewa:

Wakarâ.

Luhk, dsidrajâ tahlê
Saulite grimst,
Pehrlites sahlê
Tuhkstoscheem dsimst!

Dsidreena swezites
Eedegtas kluhst,
Aizina skatitees,
Gaisma kur pluhst.

Putninu dseesminas
Wehl nenorimst,
Skubina, sirsninâs,
Slawa lai dsimst.

Wehstulneeks.

Kareiwu darbam: Mi. Sichman —.50; Mi. Birsul —.50; Karline Osolin 2.—; Br. Bruners 5.—; Zinit jkdse 1.—;

Kar. „Kr. W." un Jaunderibas: Anna Breede 2.—; Karlis Tschakste 2.—; Emil. Tschakste 1.—; Br. Kirsits 2.—; A. Kalnin 1.—; Br. Babkowiz 2.—; N. N. —.60; N. N. 2.—; Golgatas mahjsas 10.—; P. P. 50; Krasnowski 2.—; A. Leepa 2.—; A. Grinberg 2.—.

Eekschs. Mis. J. Balod 4—; D. Geige 10.—; Al. Osolinsch 2.—; L. Kriting 2.—; Ms. Bumbeer —.50;

„Kr. W." zeet.: Br. Kirsits 2.—; A. Strausman 2.—.

Nabadsineem: Al. Osolinsch 1.—; Br. Ernstsons 1.—; Br. Bruners 3.—.

G. N. Par.: Bebrit N. 10.—; Br. Rullis 2.29; Zitmans K. 16.23; Teters J. 10.—; Smilschkaln E. 2.75; Patenberg A. 2.50; Abel M. 2.—; Kupert M. 1.01; Leepinsch J. 1.40; Skarenu K. 2.05; Batenberg M. 3.83; Wainowski 2.60; Peterson And. —.51½; Misin A. 2.22; Kirmus M. 2.03; Kirmus A. —.50; Wihtol E. 2.—; Schulz El. 1.20; Bankewiz L. 1.—; Ms. Abelit 3.—; Bange J. 1.—; Osol E. 2.30; Rosenschtrauch E. 6.03; Sitman J. 2.85; Behrsinu M. 4.35; Pliskan M. 6.—.

Wairakeem. Js wairakàm no nepasihstamàm personam sanemtàm pastkartim lasam winu sirsnigo wehleschanos 1915. g. lasit muhsu schurnalu. Par to pateesi preezajamees. Tikai us weenas dałas no schim kartim ir aismirsts usrakstit, kad, kur un kam no muhsu agenteem tee eemaksajuschi abonenta naudu. Lai nowehrstu pahrpratumus, tad luhdsam waj nu suhtit naudu tulit lihds ar pasuhtijumeem, kà to dara muhsu abonentu wisleelakà dała, waj atbildet ari us augschejeem jautajumeem.

J. Ds. P. — Rakstot waj dsejojot wajaga paturet kahdu mehrki — ideju — preeksch azim. Gandrihs wiseem Juhsu dsejoleem un raksteem ir glesnaina waloda, bet mehrkis ja daudsj, tad tikai attehlot dabas ainas. Bet schahdu „mehrki" mehs usskatam tikai kà lihdsekli. Jhsu dabas ainu attehloschanu tad waram leetot sawà laikrakstà, ja ar to saistas dsihwe un kahda religiska ideja. Juhsu dsejoli „Tà wajaga" leetosim.

K. — D. — R. — Jums ir gan tehloschanas spehja, bet Juhsu waloda ir neiskopta, Juhsu salihdsinajumi beeschi nelogiski. Peem. Juhs raksteet: „Schausmàs tehrpts, asais schkehrpts Lemeschos teezi kalts, Patrez jel salds". Juhs, lai dabutu atskanas wahrdam „tehrpts", pataiseet schkehpu par „schkehrpts". Tà newar. Tàpat schkehps nekad newar palikt salds, tas war tikt gan salausts waj lemeschos kalts. — Jums, kà ari ziteem jauneem eesahzejeem, kas grib literariski nodarbotees, waram eeteikt isnemt pamatigi zauri J. Endselina „Latweeschu walodas mahzibu" un kahdu „Latweeschu rakstneezibas teoriju".

Saturs Nr. 4.

Redaktors: H. Redlns. Isdewejs: W. Fetlers.

Sludinajumi.

Rigas Krahschanas un Aisdoschanas Beedriba.

Leelâ Newas eelâ 17,

» Suworowa eelas stuhrî. «

Telefons Nr. 12-27. «·» Telefons Nr. 12-27.

Us 31. dez. 1914. g.:

Droschibas kapitals ar beedru garantiju 2,594,964 rbl. 36 kap.

Bilanze 1,862,700 rbl. 87 kap.

Maksâ par noguldijumeem 6%, par krahjnoguldijumeem 5%, par tekoscheem noguldijumeem $4^1/_2$%.

Nem par aisdewumeem 7—9%.

Isihrê droschibas nodalas, tehrauda kambarî.

Karsch ar Turziju wehrsis wisu azis ari us Austrumeem. Jau wairakas pilsehtas un apgabali Turzijâ eerauti kara troksnî. Pat pee Jerusalemes sirmajeem muhreem un us Karmela krahschnajeem augstumeem pulzejas druhmee zihnas spehki. Kristigee Turzijâ, no kureem leelums Palestinâ, atkal padoti Turku warmahzigai patwalai. Waj Juhs pasihstat Turziju? Waj Juhs pasihstat to semi, kur bij kahrts schuhpulis kristigai tizibai? Ar Turziju, sewischki Palestinu, Juhs eepasihstinàs kara laikâ no drukas isnahkusê grahmata:

Saturs: **Pirmâ dala: Zelâ us Palestinu.** I. Sagatawoschanâs us zelojumu. II. Schkirschanâs un brauzeens lihds Odesai. III. Odesâ. IV. Us kuga. V. Us Melnâs juhras, zaur Bosporu, Konstantinopolê. VI. Pa Marmaras juhru, zaur Dardaneleem, pa Egejas juhru. VII. Pa Widus juhras uhdeneem. — Otrâ dala: **Pa Palestinas kalneem un lejam.** I. Jafâ, pa Saronas eeleju, us Jerusalemi. II. Jerusalemê. III. Us Betlemi un Adulama alu. IV. No Jerusalemes us Jeriku, Nahwes juhru un Jardani. V. No Jerusalemes pahr Sihkemu us Nazareti un Tahboru. VI. No Nazaretes pahr Kahnu us Tiberiju un pee Galilejas juhras. VII. No Tiberijas us Kaifu un Karmeli un us — mahjam.

Ar fotografisku usnehmumu bildem, plahneem un kartim. Wairaku Latweeschu pirmais kopigais Palestinas zelojums.

Maksa broscheta 75 kap., zeetos wahkos 1 rublis.

Pasta adrese: Книжному магазину П. Лауберта, Митава Курл. г.

Dabujama ari leelakos grahmatu weikalos, kâ Rigâ pee Sõtes Aleksandra eelâ 13, Waltera un Rapas u. z. un ari Der. Rakst. Apg., Hospitalu eelâ 24.

Latwijas garigai pamoschanai

isnahkuschi Derigu Rakstu Apgahdneezibas isdewumi:

Nr. 1.	Swehta Gara peepildischana. Tscharlsa Inwuda	5 kap.
Nr. 2.	Swehta Gara ziltweka pasihschanas sihmes un Wasaras swehtku usaukums latweeschu kristigajeem. W. Fetlera	5 "
Nr. 3.	Pestischanas zelsch, droschiba un preeks. Dschordscha Kattinga — 10. isdewums	5 "
Nr. 4.	Fetlera apologija (aisbildinaschanas)	5 "
Nr. 5.	Leeldeenas preeks. Dr. Talmedscha	5 "
Nr. 6.	Juhra, waj leela juhras liws? Tsch. H. Sperdschena sprediķis juhrneekeem	8 "
Nr. 7.	W. Fetlera dsesmu un rakstu I. krahjums. Ar autora bildi	30 "
Nr. 8.	Wasaras swehtku uguns. Dr. Talmedscha	5 "
Nr. 9.	Rihta stunda ar Deewu. Dschona Motta	3 "
Nr. 10.	Elle. Dr. R. A. Torreja	5 "
Nr. 11.	Waj wezas deribas bauslība sapilda jaunas deribas laikâ? H. Redina	7 "
Nr. 12.	Ass schaureem wahrteem. J. Fettera	15 "
Nr. 13.	Ko domâ muhslaiku studenti par Kristu? Dr. Dsch. Motta	5 "
Nr. 14.	Dschefikas pirmâ luhgschana. Interesants, pamahzoschs stahsts ar bildem	15 "
Nr. 15.	W. Fetlera dsesmu un rakstu II. krahjums	25 "
Nr. 16.	Ko juhs domajeet par Kristu? D. L. Mudija	5 "
Nr. 17.	Pa Klusâs juhras salam. Latwiski A. Elberts. Loti interesanti notikumi is misionaru peedsihwojumeem pee paganeem	50 "
Nr. 18.	Kur zehlâs sahtans?	5 "
Nr. 19.	Golgatas kalendars 1915. g.	25 "
Nr. 20.	Mahtes noseegums, Stahsts audsinaschanai	12 "
	Peerahdijumi p. Krist. augschamzelschanos, R. A. Torreja	5 "

Katra no 5 kap. grahmatinam, isplatischanai daudsumâ nonemot, 100 eks.—3 rbl., 500 eks.—12 rbl. 50 kap., pasta nauda ihpaschi.

Ежемѣсячный духовно-нравственный журналъ „ГОСТЬ".

Цѣна въ годъ 1 руб. 50 коп. съ доставкой и пересылкой.

Адресъ для подписки: Петроградъ, Домъ Евангелія, 24 линія № 11. Редакторъ-издатель: И. В. Неправшъ.

Parakstischanos us „Гость", peenem ari „Kr. Wehst." kantoris — Rigâ.

Apdroschinate pelna lihds 50 rbl. un wairak mehnesî. Ustizamas personas abeju dsim. dabon pastahwigu darbu pee sewis mahjâ zauru gadu. Sinaschana naw wajadsiga. Tahlums naw no swara. Mehs pehrkam tahdus darbus. Besmaksas paskaidrojumi (7 k. suhtijums).

Adamo maschinu sabeedriba Tomas H. Wittik Kunau un Ko.

St. Peterburgâ, Newsky pr. 40—42.—8

Отд. Москва, Красн. вор. д. Афремова.

Adwokats

I. BUCHHOLZS,

Rigâ, I. Newas eelâ Nr. 17.

Runas stundas: no 9—10 rihtâ un no 4—5 pehz pusdeenas.

Дозволено цензурою Рига, 26 февраля 1915 г. — Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8. (eepretim Jahna basnizai).